СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 | РАЗ НА ТИЖДЕНЬ | ONCE A WEEK | PRICE $1.00

РІК CX | П'ЯТНИЦЯ, 28 БЕРЕЗНЯ 2003 РОКУ | ЧИСЛО 13 | VOL. CX | FRIDAY, MARCH 28, 2003 | No. 13

Минув перший тиждень війни

ПАРСИПАНІ. Н. Дж. – На початку сьомого дня війни в Іраку війська американсько-британської коаліції, прямуючи з центрального Іраку до Багдаду, зустріли жорстокі піскові бурі. Ця непередбачена обставина сповільнила дотепер дуже швидкий наступ. Коли це число „Свободи" йшло до друку, біля п'яти тисяч вояків елітної республіканської ґвардії Іраку, котра завзято підтримує Гусейна, і близько тисячі іракських танків наступали від Багдаду в сторону центрального Іраку, де тепер знаходиться контингент американських військ.

Наступ на Ірак, очолений американцями, почався увечорі 19 березня за вашінгтонським часом, перед сходом сонця у Багдаді. Авіяційна атака була швидка і несподівана, метою її було знищити чисельні урядові будинки і президентський палац у Багдаді. Наступ почався за неповну годину після закінчення 48-годинного ультиматуму, оголошеного Президентом США Джорджем Бушем увечорі, 17 березня. За ці 48 годин Садам Гусейн повинен був залишити Ірак.

Вранішня атака на Багдад, як потім підтвердили американські військові командири, була здійснена на підставі даних розвідки – що нібито Гусейн і його радники знаходилися у бункрах під тими збомбленими будинками. Є припущення, що декілька осіб з оточення Гусейна загинули або дістали поранення, тим часом сам Гусейн вижив і ще в той же день зміг звернутися до свого народу у телевізійному виступі.

Президент США Дж. Буш оголосив початок війни у своєму телевізійному виступі в середу, 19 березня, давши цій військовій акції назву „Свобода Іракові". Він застеріг народ Америки, що війна буде складною, і підкреслив, що саме є позицією Америки: вона не має наміру окупувати Ірак і громадян цієї країни, навпаки – хоче, по-перше, знищити диктатуру режиму Садама Гусейна і, по-друге, ліквідувати загрозу, котру несе цей режим для Заходу, передусім для США. Президент заявив, що Америка не тільки не має ніякого бажання нищити інфраструктуру Іраку, але зробить усе, щоб зберегти її заради майбутнього розвитку Іраку, і що військовою ціллю є якомога менша кількість людських жертв. Для того Америка використовуватиме надзвичайно точні, вибіркові бомбування. Президент пообіцяв, що населення Іраку негайно одержить гуманітарну допомогу, і справді – перші вантажі з гуманітарною допомогою прибули до Іраку вже 26 березня.

25 березня Президент Дж. Буш проголосив бюджет, котрий передбачає видатки в сумі 75 мільярдів дол., щоб запевнити присутність американських військ в Іраку протягом принаймні шести місяців.

Починаючи від 21 березня, коаліційні війська розпочали великі бої, з авіяційним бомбардуванням Багдаду і з наступом стрільців на півдні портові міста Іраку. 23 березня американсько-британські війська зустріли інтенсивний опір з боку іракських повстанців – членів організації „Федаїн", котрі присягнули на вірність синові Садама, Удаєві. Вони захопили 15

(Закінчення на стор. 3)

Український батальйон у Кувейті

Міністер оборони України Володимир Шкідченко (ліворуч) проводжає бійців 19-го окремого батальйону, які вилітають до Кувейту, на летовищі „Скнилів" у Львові 25 березня.

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Літак Іл-76 з першою групою військовослужбовців українського 19-го окремого батальйону радіяційного, хемічного і біологічного захисту Західнього оперативного командування вилетів 25 березня з військового летовища „Скнилів" (Львів) і прибув до Кувейту.

На борту літака було 3 одиниці техніки і 20 осіб особового складу батальйону. Через 3 години до Кувейту відлетів ще один літак, яким було доставлено 2 одиниці техніки і 15 осіб.

Перед відлетом на летовищі міністер оборони України Володимир Шкідченко заявив, що протягом найближчих днів у Кувейт зі Львова відлітатимуть по два літаки на добу. „Ми можемо посилати більше, але летовище в Кувейті може прийняти тільки два українських літаки на добу", - сказав він.

Міністер підкреслив, що в жодному разі не передбачено використання батальйону на території Іраку або іншої країни реґіону Перської затоки. Якщо теоретично виникне таке питання, то воно повинно пройти повний цикл затвердження через Верховну Раду, сказав В. Шкідченко. Український батальйон не братиме участи у військових діях, а надаватиме виключно гуманітарну допомогу. Зокрема українські військовики вестимуть радіяційну, хемічну та бактеріологічну розвідку, здійснюватимуть дозиметричну контролю і прогнозування, спеціяльне опрацювання господарських об'єктів, дезактивацію заражених ділянок, майна, одягу, людей тощо.

Міністер зазначив, що батальйон має військовий статус і не є миротворчим підрозділом. Військовослужбовці батальйону мають статус технічних працівників дипломатичної місії, тому в часі виконання службових обов'язків їх не можуть притягнути до відповідальности за місцевим законодавством.

Український батальйон розмістився табором поблизу міста Ареджан, майже за 200 км від кувейтсько-іракського кордону. Орієнтовні райони виконання українським батальйоном завдань – летовище Ель-Кувейт, морські порти Ахмаді, Кемпт-Доха. Усього очікується до Кувейту близько 80 летів з людьми і технікою батальйону. У складі українського батальйону – 532 військовослужбовці.

Передова група прибула ще 22 березня. Польовий табір батальйону має подвійну систему охорони, у складі якої є підрозділи протиповітряної оборони, яка забезпечується кувейтською стороною. Для оперативного виконання завдань на дорученій ділянці командування батальйону налагодить тісну взаємодію з керівництвом національних підрозділів такої ж спеціялізації з Чехії, Словаччини та Польщі, які будуть розташовані в одному польовому таборі з українцями.

Народні депутати 20 березня обговорюють у Верховній Раді питання про відрядження українського батальйону до Кувейту. *Фото УНІАН*

Протистояння у Верховній Раді

Відсиланню українського батальйону до Кувейту передувало протистояння у Верховній Раді, де опозиційні фракції парламенту категорично виступили проти перебування українського батальйону в Кувейті. 19 березня до Верховної Ради України надійшли документи про відрядження українського батальйону до Кувейту. Підставою для цього служить прохання уряду США та угода між Україною та Кувейтом. У пакеті документів – законопроєкт про відрядження батальйону, міжнародний договір України та Кувейту, пояснювальна записка та безпосередньо умови допуску батальйону.

Юлія Тимошенко під час обговорення питання у Верховній Раді закликала не вірити в аргументи влади про місію батальйону в захисті цивільного населення і виступила проти таємного голосування.

(Закінчення на стор. 3)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Затримано Леоніда Козаченка

КИЇВ. – В ухиленні від сплати податків і зловживанні службовим становищем звинувачено і 24 березня затримано колишнього віцепрем'єр-міністра з аґропромислового комплексу Леоніда Козаченка. Проти нього порушено кримінальну справу. Розпочате Генеральною прокуратурою, за розпорядженням Президента Л. Кучми, розслідування має з'ясувати причини дефіциту зерна в Україні і зростання цін на хліб. Л. Козаченка звинувачують в тому, що він навмисно запровадив механізм максимального руху зерна у невигідний для українського сільськогосподарського виробника літній період. Зерноторгівці, скуповуючи у селян за найнижчими цінами зерно, експортували його за світовими цінами. Така політика не сприяла наповненню бюджету, а лише допомагала збагаченню чужоземних зерноторгівців. Держава втратила від експорту зерна врожаю минулого року півтора мільярда гривень. Минулого тижня прокуратура заявила, що справжній збір зерна в Україні 2002 року виявився значно меншим за попередньо оголошені 38.8 мільйона тонн. Генеральна прокуратура також повідомила, що в усіх реґіонах України порушила понад 90 кримінальних справ, що стосуються зловживань на ринку зерна.

В. Пустовойтенко заявляє, що не свідчитиме на захист П. Лазаренка

КИЇВ. – Провідник Народно-демократичної партії Валерій Пустовойтенко не вважає для себе можливим свідчити на боці захисту Павла Лазаренка, і „відповідної інформації" він не має. Про це він заявив 21 березня. В. Пустовойтенко зазначає, що якщо йому і доведеться давати „у визначеному порядку" свідчення у справі П. Лазаренка, який перебуває у в'язниці в Сан-Франсіско (США), то „вони стосуватимуться звинувачення". У заяві наголошується, що „чималий подив" викликав у В.Пустовойтенка лист американського адвоката, який звернувся до нього та до інших 50 урядовців з пропозицією дати свідчення у справі, оскільки, на думку адвоката, лідер НДП може надати „суттєво важливу для захисту П. Лазаренка інформацію". В. Пустовойтенко висловився за те, щоб суд у справі П. Лазаренка відбувався в Україні „за присутности головного звинувачуваного". В. Пустовойтенко нагадав, що НДП ще в 1997 році була „першою, хто засудив корупцію в тодішньому уряді П. Лазаренка, і це зрештою посприяло його швидкій відставці". Але 25 березня київський адвокат П. Лазаренка Марина Долгопола попередила, що В. Пустовойтенко буде нести кримінальну відповідальність, якщо відмовлятиметься свідчити у справі їхнього підзахисного в рамках американського процесу. Відповідно до договору між Україною та США про взаємну правову допомогу, „кожен громадянин України, незалежно чи це є свідок захисту, чи звинувачення, даючи свідчення у кримінальній справі, порушеній у США, має надавати правдиві свідчення та підлягає переслідуванню згідно зі законодавством України за неправдиві свідчення, а так само за відмову дати показання" вона сказала, що „ виступаючи свідком на стороні звинувачення, В. Пустовойтенко, згідно зі законом, зобов'язаний буде відповісти на всі запитання не лише прокурора, але й адвокатів П. Лазаренка".

Відбулося друге засідання групи з випрацювання проєкту єдиного економічного простору

АСТАНА, Казахстан. – В столиці Республіки Казахстан Астані 21 березня відбулося друге засідання Групи високого рівня, створеної для випрацювання проєкту єдиного економічного простору – на виконання домовленостей президентів Білорусі, Казахстану, Росії і України. Перший віце-прем'єр-міністер України, міністер фінансів Микола Азаров очолював делеґацію. Першою точкою обговорення на засіданні було створення зони вільної торгівлі. Перший заступник глави уряду РФ В. Христенко, підкреслив, що „головне – визначити, які моменти необхідно виділити з національного рівня правового реґулювання і передати на наднаціональний рівень". Як підкреслив М.Азаров, Україна базовими умовами вважає правове реґулювання умов вільного переміщення товарів, послуг, капіталів і робочої сили. Керівники делеґації в Групі високого рівня доручили експертам чотирьох країн протягом двох тижнів провести консультації з метою з'ясування розбіжностей у питанні приєднання до Світової організації торгівлі в тій частині, яка впливає на параметри єдиного економічного простору. Українська сторона вважає створення зони вільної торгівлі першим етапом домовленостей, який зробить можливим перехід до створення єдиного економічного простору, зазначили в службі першого віце-прем'єра. Наступна зустріч групи має відбутися з 15 до 19 квітня 2003 року в Москві.

Канада допоможе Україні в аґропромисловій сфері

КИЇВ. – Канадський уряд 23 березня оголосив про рішення виділити 6 млн. канадських доларів на здійснення в Україні 5-річного проєкту технічної допомоги в аґропромисловій сфері „Сприяння реформі та модернізації у сфері сільського господарства". Ввесь бюджет проєкту становитиме 9.1 млн. кан. дол. Це найбільший проєкт технічної допомоги Канади в аґропромисловому секторі України. До здійснення цієї ініціятиви також будуть залучені уряди канадських провінцій Саскачевану, Манітоби та Альберти, які, в свою чергу, виділили 3 млн. кан. дол. Одночасно Канадське аґентство оголосило про початок здійснення ще одного проєкту технічної допомоги Україні – „Якість зерна, розвиток систем кредитування в сільському господарстві та підтримка товарних бірж", на фінансування якого виділено 3.4 млн. дол. Виступаючи під час представлення проєктів, міністер міжнародного співробітництва Канади С.Велан зазначила, що підтримка реформ в сфері АПК України є першочерговою точкою програми технічної допомоги.

Україна через війну в Іраку втратить 300 млн. дол. експорту

КИЇВ. – Україна через війну в Іраку втратить 300 млн. дол. експорту, повідомив 24 березня міністер економіки та з питань европейської інтеґрації Валерій Хорошковський. Він висловив при цьому переконання, що українські виробники металопродукції, які є найбільшими експортерами в Ірак, зможуть швидко переорієнтуватися на нові ринки збуту. Присутній на семінарі голова НБУ Сергій Тигіпко підтвердив втрати українського експорту на рівні 300 млн. дол. За його словами, „це не критична межа". С.Тігіпко додав, що обсяги українського експорту за 2 останні місяці виросли загалом на 18 відсотків.

Суд визнав законним порушення кримінальних справ проти Ю. Тимошенко

КИЇВ. – Місцевий суд Вишгороду Київської области визнав 21 березня законним порушення Генеральною прокуратурою кримінальних справ проти Юлії Тимошенко, її чоловіка Олександра Тимошенка і чотирьох керівників корпорації „Єдині енерґетичні системи України". Суд визнав законним порушення Генеральною прокуратурою кримінальної справи проти свекра Ю.Тимошенко – Генадія Тимошенка, голови правління ЄЕСУ Євгена Шаго, головного бухгальтера Антоніни Болюри і головного бухгальтера департаменту зовнішньоекономічних зв'язків корпорації Лідії Сокольченко. За словами судді Валерія Лебезуна, що прийняв таке рішення, суд вимагав від Генеральної прокуратури документи, які стосуються порушення цих кримінальних справ, вивчив їх і дійшов висновку, що для порушення кримінальних справ були достатні підстави. Рішення суду може бути оскаржене в Апеляційному суді Київської области. Слідством встановлено, що О.Тимошенко Г. Тимошенко, Є. Шаго, А. Болюра і Л. Сокольченко, діючи у складі організованої злочинної групи під керівництвом та спільно з президентом ПФК „ЄЕСУ" Ю.Тимошенко, умисно, з корисливих мотивів, зловживаючи службовим становищем, вчинили ряд тяжких злочинів.

Георгія Ґонґадзе буде поховано у Львові

ЛЬВІВ. – Загиблого журналіста Георгія Ґонґадзе буде поховано у Львові на Личаківському цвинтарі, повідомив 19 березня народний депутат України Андрій Шкіль. Те, що саме Львів стане останнім притулком для журналіста, „визначено на 95 відсотків". Проте дата похорону А. Шкілю невідома. Її, наголосив він, визначатиме мати Г. Ґонґадзе – Леся Ґонґадзе, яка 11 березня заявила, що готова поховати свого сина Георгія. Таке рішення вона прийняла після оприлюднення результатів проведеної у Люзанні (Швайцарія) незалежної судово-медичної експертизи, яка ще раз підтвердила висновки попередніх досліджень про те, що так зване „таращанське тіло" належить Г. Ґонґадзе.

За повідомленнями інформаційних аґентств

До 4-ої річниці загибелі Вячеслава Чорновола

Народне віче, присвячене 4-ій річниці з дня трагічної загибелі правозахисника і голови Народного Руху України Вячеслава Чорновола „Вставай, хто живий, в кого думка повстала!" відбулося 23 березня у центрі Львова. В. Чорновіл загинув в автокатастрофі біля Борисполя Київської обл. 25 березня 1999 року, коли автомобіль, у якому він повертався з Кіровограду, зіткнувся з вантажівкою із причепом.

Вдова Вячеслава Чорновола Атена Пашко запалює свічку на могилі одного з співзасновників Народного Руху України на Байковому цвинтарі в Києві 25 березня.
Фото УНІАН

Український...

(Закінчення зі стор. 1)

Олександер Мороз також закликав виступити проти відрядження батальйону. „У нас є свій Гусейн, давайте з ним розберемося", – сказав він. Він також звернув увагу, що Президент Л. Кучма не прийшов до парляменту підтримати від'їзд батальйону, в той час як Дж. Буш чотири години переконував Конґрес, а німецький канцлер добу присвятив, відстоюючи свою позицію в парляменті.

Леонід Кравчук, фракція СДПУ(О), висловився за надання гуманітарної допомоги в конфлікті з Іраком. „Ми повинні людям допомогти при застосуванні хемічної зброї. Війна почалася без нашого бажання. Варто розрізняти воєнні і гуманітарні дії... Винуваті ті, хто не прислухається до рішень ООН. Було ухвалено 17 резолюцій ООН щодо Іраку, і жодна з них не виконувалася. Сьогодні ми повинні діяти, виходячи з гуманістичних цілей", – сказав Л. Кравчук.

Віктор Ющенко, фракція „Наша Україна", закликав керуватися „не польським, не американським, не російським інтересом, а українським", що має виходити з трьох аспектів:

у питанні війни й світу Україна має стати на позицію контролі ООН над конфліктом, у питанні про війну й наслідки – мінімізувати наслідки і надати необхідну миротворчу допомогу, а третє – ніякого таємного голосування.

В. Ющенко заявив, що вже не йде мова про вибір між війною й миром. Кожна людина, вибираючи між війною й миром, вибирає мир. Але факт відбувся – війна триває.

Провідник Комуністичної партії України Петро Симоненко заявив, що його фракція „категорично проти війни, яку почали США проти народу Іраку". Комуністи також категорично проти участи військових представників України у бойових діях. П. Симоненко нагадав, що Україна є засновницею ООН, але тепер без санкції ООН посилає військовий підрозділ в Ірак.

Представник групи „Демократичні ініціятиви" Іван Плющ у своєму виступі нагадав, що рішення про відсилання батальйону до Перської затоки було прийнято Президентом ще до офіційного прохання США та Кувейту.

„Ми гордилися тим, що ми невтральні, – сказав він, – то чого ми вискакуємо зі штанів, коли мова йде про те, коли будемо воювати?"

Євген Марчук у заключному слові попередив, що якщо Україна не пошле свій батальйон, то рятувальними роботами будуть займатися інші. За словами Є. Марчука, вже висловили готовність послати своїх військових Казахстан, Узбекистан і Македонія.

Представники більшости гадають, що український батальйон у Кувейті виконуватиме мирну місію, захищатиме мирне населення і тому спокійно ставляться до голосування.

20 березня Верховна Рада прийняла закон, який схвалює рішення Президента України про відрядження батальйону до Кувейту для надання допомоги в захисті цивільного населення цієї держави від наслідків можливого застосування зброї масового враження. За цей закон проголосували 253 народних депутати з 401 у залі.

Співпрацю України із Сполученими Штатами та західніми збройними силами деякі політики США розцінюють як стратегічно вигідну для Києва. На думку американського експерта Джона Тідстрома, директора відділення Ради національної безпеки США у справах Росії, України та Евразії в адміністрації Президента Б. Клінтона, а тепер – віце-президента американського інституту „Схід-Захід", рішення України щодо прислання батальйону захисту не слід розцінювати як політичний захід в інтересах Президента Л. Кучми, а як стратегічний крок в інтересах України в сучасній складній геополітичній обстановці. Відрядження українського батальйону до Кувейту не вплине на позицію США щодо справи ухвалення президентом Л. Кучмою нелеґального продажу українських „Кольчуг" Іракові.

„Є помилковим розглядати це питання в такому ракурсі", – заявив Джон Тідстром. Він звернув увагу на те, що рішення щодо відрядження українського батальйону було ухвалене після запеклих дискусій більшістю Верховної ради України. В цьому контексті недоречно розцінювати підтримку пропозиції у справі батальйону з боку Віктора Ющенка як підтримку Президента, а слід розуміти власне у ширшому стратегічному пляні інтересів України.

Л. Хмельковський

Командир українського батальйону радіяційного, хемічного і біологічного захисту Юрій Онищук.

Старшина 19-го окремого батальйону прощається з дочкою перед відлетом до Кувейту. Фото УНІАН

Прихильники лівих сил 19 березня в Києві беруть участь в акції протесту проти відрядження українського батальйону до Кувейту.

Близько двохсот прихильників Проґресивної соціялістичної партії України, Партії зелених України, Комуністичної партії України, Російського блоку пікетують парлямент, протестуючи проти відсилання українського батальйону до Кувейту. Ліворуч – провідник ПСПУ Володимир Марченко тримає палаючий прапор США, праворуч – провідник ПСПУ Наталія Вітренко. Фото УНІАН

Минув перший...

(Закінчення зі стор. 1)

американських військових і згодом декількох з них розстріляли. Американські військові визнали, що вони недооцінили потужности тих партизанських угруповань. Коаліційні війська також зустріли опір з боку реґулярної іракської армії довкола портових міст, і також відбулося кілька кривавих боїв в центральному Іраку.

26 березня в Баґдаді військові Великобританії заявили, що у південному місті Басра коаліційні війська отримали підтримку від цивільних іракців, котрі виступили проти військ Гусейна.

Провідник коаліційних сил, американський генерал Томі Френкс не раз заявляв, що найбільша загроза для військ коаліції є те, що Гусейн може використати проти них хемічну зброю. Доказом реальности цієї загрози є те, що 26 березня американські війська знайшли понад 3 тисячі одиниць захисного протихемічного одягу. Цей товар було знайдено у лікарняному комплексі на південь від Баґдаду, який іракське військо використовувало як штаб-квартиру. Ще однією загрозою для американських військових є те, що іракські вояки, вдаючи зі себе цивільних людей, наближаються до вояків коаліції і починають стріляти в них. Іракські військові також почали ставити захисну стіну з жінок і дітей, щоб в цей спосіб зупинити наступ коаліційних військ.

Дотепер загинуло приблизно 45 вояків коаліційних сил, а західні джерела подають, що з іракського боку загинуло до 500 вояків. Цифри серед цивільного населення тяжко перевірити, хоч уряд Іраку повідомляє, що є вже 90 вбитих. Приблизно 3 тисячі іракських вояків добровільно здалися в полон американцям.

Хоча американський народ назагал зі застереженням ставиться до війни, опитування „CNN-Gallep" свідчать, що майже 70 відсотків громадян країни на сьогоднішній день підтримують дії Президента щодо Іраку.

І. Яросевич

АМЕРИКА І СВІТ

Москва продавала Іракові зброю

ВАШІНҐТОН. – Сполучені Штати наполягають, що володіють вартими довіри свідченнями про продаж російськими компаніями військового устаткування Іракові, хоча це заперечує Москва. У понеділок, 24 березня, Президент Джордж Буш мав телефонічну розмову з Владіміром Путіном, стурбований тим, що російські компанії продали іракським військовим електронне устаткування для глушіння сигналів, прилади нічного бачення, а також протитанкові ракети й іншу зброю, що може бути ужитою проти військ США і Британії. Вже понад рік Державний департамент і Білий Дім попросить, аби уряд Росії негайно припинив ці акції фірм, котрі доставляють Іракові військові устаткування, але марними були їхні намагання. Згідно з джерелами розвідки, військове устаткування російська фірма продовжувала доставляти Іракову навіть після 19 березня – тобто після проголошення початку війни. Перед цим російський міністер закордонних справ Ігор Іванов відкинув звинувачення США і сказав, що розслідування Москви не виявило фактів торгівлі з Багдадом. Президент В. Путін пообіцяв розстежити цю справу.

Масові протести проти війни в Іраку

НЬЮ-ЙОРК. – 23 березня відбулися масові протести проти війни, зокрема в Нью-Йорку, де майже 200,000 осіб висловили свої противоєнні переконання. Крім того, в Австралії біля 20 тисяч людей взяли участь в антивоєнній демонстрації в Сиднеї, вимагаючи негайного припинення участи у війні австралійських сил. Демонстрації протесту відбулися також у Китаї, В'єтнамі, Індонезії, Йорданії та Багрейні. В Пакистані десятки тисячі людей прийшли на антивоєнне віче у місті Лагор. В Судані загони поліції особливого призначення застрелили одного з учасників протестів, які хотіли дістатися до американського посольства. Перша антивоєнна демонстрація відбулася також в Афганістані, де сотні людей вигукували антиамериканські гасла і спалювали американські прапори в східньому місті Мехтарлам. А в південноафриканському Йоганесбурзі кількасот антивоєнних демонстрантів обсвистали збірну Австралії з крикету на початку фінального матчу чемпіонату світу.

Таємну хворобу ідентифіковано як невідомий вірус

ГОНҐ-КОНҐ. – Лікарі Гонґ-Конґу, повідомили 19 березня, що ідентифікували вірус, який спричиняє загадкове респіраторне захворювання, що пов'язують зі смертю щонайменше десяти осіб. Місцеві газети пишуть, що вірус виявили в лікарні Принца Вейлсу та в Китайському університеті в Гонґ-Конґу. У Гонґ-Конґу кількість підозрюваних випадків сягнула 123, а загалом у світі – 219. Вчені кажуть, що покищо зарано говорити, чи виліковна ця хвороба, яку названо „гострим респіраторним синдромом". Представник відділу інфекційних хвороб Всесвітньої організації охорони здоров'я Дейвид Гейман заявив: „Важливо, що ляборaторії у Німеччині та у Гонґ-Конґу з допомогою електронного мікроскопу виявили частки, які можуть бути вірусом чи складовими вірусу. Отже, тепер ми маємо з чого почати. Згодом цей вірус треба буде ототожнити, що забере певний час, але праця вже відбувається. Зрештою, встановлення діягнози допоможе нам запобігти поширенню хвороби і розробити методи її лікування". Походження вірусу пов'язують з Азією – припускають, що він походить з півдня Китаю. Випадки захворювання виявлені в Німеччині, Канаді, Австралії та Британії. Всі потерпілі нещодавно побували в Азії.

Чеченці проголосували за Росію

ҐРОЗНИЙ, Чечня. – Президент Росії В. Путін сказав, що голосування за збереження Чечні в складі Російської Федерації розв'язало проблему територіяльної цілісности Росії і поклало край десятиріччю чеченського конфлікту. Згідно з попередніми вислідами референдуму у Чечні, який відбувся 23 березня, учасники голосування переважною більшістю підтримали перебування республіки у складі Російської Федерації. Після підрахунку бюлетенів з майже половини виборчих округів оголошено, що за статус Чечні як автономного реґіону в складі Росії проголосували понад 90 відсотків. Остаточні висліди будуть оголошені 26 березня. Речник Европейської організації з питань безпеки ОБСЕ сказав, що „референдум відбувався в умовах, далеких від ідеальних". Але він висловив надію, що голосування стане початком змін у Чечні, яка зазнала двох кривавих воєн з 1994 року.

У Чехії оприлюднено імена „сексотів"

ПРАГА, Чехія. – У Чеській республіці 20 березня оприлюднено список людей, які співпрацювали з таємною поліцією в часи комуністичної влади. Список видруковано на 5,000 сторінок, і кажуть, що він містить 100 тисяч імен. Список також оприлюднено на інтернетній сторінці міністерства внутрішніх справ. Повідомляють, що сторінку тепер відвідує вчетверо більше людей, ніж звичайно. Чеський парлямент минулого року схвалив закон про відкриття таємних документів комуністичної таємної поліції.

Новий прем'єр палестинської автономії

ЄРУСАЛИМ. – Провідник палестинців Ясир Арафат офіційно запропонував своєму заступникові Махмуду Абасу стати першим прем'єр-міністром автономії. Створення нової посади було затверджено парляментом 18 березня увечорі, коли асамблея відкинула намагання Я. Арафата додати до закону положення, що фактично надавало б йому вирішальне слово у питанні кадрових призначень до уряду. М. Абас, краще відомий як Абу Мазен, має 5 тижнів на формування нового кабінету. Розподіл влади і створення посади прем'єра було ключовою вимогою міжнародної спільноти. Я. Арафат залишається командувачем палестинських сил безпеки і матиме вирішальне слово у мирних переговорах з Ізраїлем. Ізраїль висловив сподівання на те, що глава палестинського уряду вживе рішучих заходів для припинення терористичних акцій та відновить діялог з Ізраїлем. Призначення М. Абаса сприймається світовим співтовариством як крок, який може призвести до обмеження впливу глави автономії Я. Арафата.

За матеріялами ЗМІ

В Україні – епідемія туберкульози

КИЇВ. – 23 березня відбувся марш учасників акції боротьби з туберкульозою, організований міжнародною організацією „Жіноча громада". В Україні вже сьомий рік підряд фіксується епідемія туберкульози. На сьогодні в Україні хворих на активні форми туберкульози нараховується понад 130 тисяч осіб, з яких 32-39 тисяч – хворі, які виділяють мікробактерії туберкульози. Загальна кількість пацієнтів, що перебувають під наглядом лікувально-профілактичних закладів фтизіатричного спрямування, становить близько 670 тисяч осіб. Такі дані були оприлюднені 24 березня у Міністерстві охорони здоров'я під час „круглого столу", присвяченого боротьбі з туберкульозою. Головний спеціяліст міністерства за спеціяльністю „пульмонологія-фтизіятрія" Юрій Фещенко повідомив, що кожного дня в Україні від туберкульози помирає 30-35 осіб (щороку – 10 тисяч), щодня реєструється 82-90 нових випадків захворювання на туберкульозу (щороку – близько 36 тисяч). Найбільшого поширення, за словами Ю.Фещенка, туберкульоза набуває у соціяльно дезадаптованих групах населення та серед позбавлених волі громадян. Найбільш ураженими є Херсонська, Миколаївська, Луганська, Житомирська, Донецька і Дніпропетровська області.

Фото УНІАН

Співпраця України з НАТО в 2003 році

КИЇВ. – У понеділок, 24 березня, оприлюднено Плян співпраці Україна і НАТО на 2003 рік, затверджений на засіданні Комісії „Україна - НАТО" у листопаді минулого року в рамках Празької зустрічі. Як повідомив в інтерв'ю для агентства „Інтерфакс-Україна" керівник Центру інформації і документації НАТО в Україні Мішель Дюрей (Michel Duray), документ одночасно буде розміщений на веб-сайті Міністерства закордонних справ України і НАТО. „Ми раді, що плян стане публічним документом, - підкреслив М. Дюрей.

В розмові з журналістами керівник Національного центру з евроатлантичної інтеграції України Володимир Горбулін повідомив, що українська сторона внесла певні корективи в юридичні формулювання, зробивши їх „більш вивіреними і прийнятними для України, оскільки 80 відсотків цих документів буде реалізовувати Україна, а тільки 20 відсотків - НАТО".

Зокрема в оприлюдненому Цільовому пляні „Україна-НАТО" на 2003 рік передбачено, що протягом року уряд і Центральна виборча комісія підготують законопроекти про зміни в законах „Про вибори депутатів місцевих рад і сільських, селищних, міських голів" і „Про вибори народних депутатів України".

Кабінет Міністрів разом із Нацрадою з теле- і радіомовлення будуть працювати над поліпшенням ситуації у сфері свободи слова й друку і сприятимуть розширенню кола власників ЗМІ.

Цільовий плян передбачає зміцнення повноважень і незалежности судів. Протягом року плянуються також заходи щодо завершення адміністративної реформи в Україні, буде випрацювана концепція удосконалення системи адміністративно-територіяльного устрою країни.

Ще однією метою визначена боротьба з корупцією, відмиванням коштів і незаконною економічною діяльністю. Цільовим пляном передбачене також забезпечення рівноваги між трьома галузями влади.

У зовнішньополітичній галузі Цільовий плян „Україна-НАТО" на 2003 рік передбачає відновлення зовнішньої політики України, яка своєю метою має повну евроатлантичну інтеґрацію. У документі визначена мета повного дотримання міжнародних зобов'язань щодо контролі над озброєннями.

Цільовий плян передбачає розширення участи України в міжнародній боротьбі проти терооризму.

У жовтні в Алушті (Крим) відбудеться економічний симпозіюм, присвячений співробітництву України з НАТО.

„Інтерфакс-Україна"

Оптимізм судді Б. Футея щодо України

Р.Л. Хомяк

КИЇВ. – Верховна Рада України „в добі“ (це тепер модне означення) Володимира Литвина характерна тим, що бере тайм-авти на перегляд різних аспектів ефективности діючих законодавств країни.

Це здійснюється у формі слухань, де в залі нарад сидять і виступають не тільки законодавці, але й „цивільні“ – експерти та особи, які працюють у сферах, яким присвячені слухання.

Протягом останніх місяців таких слухань було декілька, серед них – слухання минулого грудня про свободу слова в Україні і про судочинство, яке відбулось 13 березня цього року.

А наслідки цих заходів? Є вибір: склянка напівпорожня, або склянка напівповна. Що вона неповна – немає сумнівів, і тому багато говориться і пишеться, що „є зле“. Зле є в Україні зі заборгованістю у заробітних платнях, зле є з приватизацією державного майна, зле є з обладнанням збройних сил України, зле є з пресою і свободою слова в Україні і, врешті, зле є з судовою системою.

Але з усім цим щось робиться – принаймні, про проблеми точаться серйозні розмови, дискусії в засобах масової інформації і в законодавчих палатах. В дію входять нові законодавчі акти.

Запрошеним до участи у парляментських слуханнях про суди в Україні був американський федеральний суддя Богдан Футей, який від перших днів суверенного зрушення України приїжджає сюди в ролі дорадника, а в США влаштовує зустрічі різним групам юристів і законодавців з України. На судових слуханнях у Верховній Раді він був одним із двох запрошених учасників з-за кордону; другий був – з Німеччини.

Після слухань ми розмовляли з суддею Футеєм про його враження. Він вважає позитивним у слуханнях те, що їх учасники порушували усі важливі питання – такі, як корупція в судочинстві, незалежність суддів, низьке фінансування судової системи, кодекси, які ще треба затвердити. Були дискусії про те, чи судді мали б призначатись на обмежений період – десять років чи на життя (себто до пенсійного віку в 65 років).

Були й такі думки, щоб призначати суддів на десять років, а після цього поновлювати їх на довічний термін.

„Я також порушував питання виборчих спорів“, – сказав суддя Футей. „Парляментські вибори 1998 та 2002 років,– заявив він у своєму виступі на слуханнях, – характеризувались можливістю кандидатів оскаржувати порядок здійснення виборів.

Суди були перевантажені спорами. У 1998 році суди України усіх рівнів розглянули 162 справи за скаргами суб'єктів виборчого процесу, а в 2002 році суди розглянули 500 справ, причому суперечливі оцінки судових рішень в засобах масової інформації та відсутність практики опублікування мотивованих рішень судів заплутали ситуацію і привели до того, що підсумки процесу в цілому були дещо неясно представлені.

„Якщо громадяни не впевнені в чесності виборів та законності процесу, вони не матимуть віри в інші компоненти політичного процесу, – доводив він, – суди повинні запевнити громадян у правильності здійснення процесу. Суди є ґарантом справедливости виборчого процесу, надією забезпечення чесних виборів“.

На слуханнях суддя Футей висловив думку про створення спеціялізованого суду, який би займався розв'язанням спорів, пов'язаних зі застосуванням виборчого процесу або надання функцій розгляду таких справ до компетенції спеціялізованого адміністративного суду.

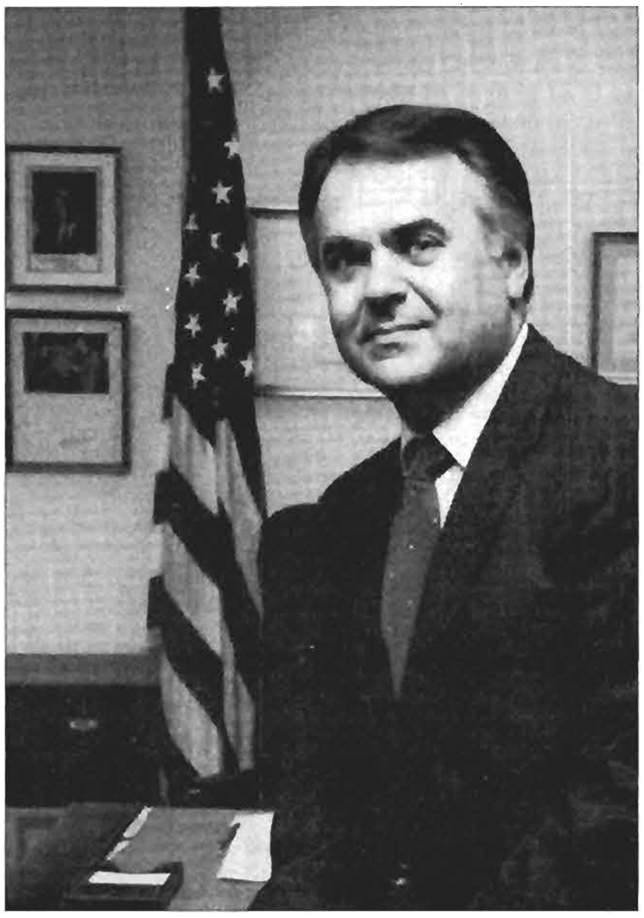
Через кілька днів після слухань новий голова Верховного суду підтвердив наявність перевантаження українських судів, і то не тільки у виборчому періоді. В інтерв'ю, яке він дав газеті „Дзеркало тижня“, Василь Маляренко згадав, що нині в Україні є 1600 суддівських вакансій. Вища рада юстиції України встигає на своїх щомісячних сесіях рекомендувати близько 30 осіб на суддівські посади, а це ледве заповнює місця тих суддів, які йдуть у відставку або на пенсію.

Суддя Футей казав, що він також зауважив наявність змагань між виконавчою й законодавчою владами щодо контролі над судами, але є й сили, вважає він, які зацікавлені в тому, щоб суди не були сильні, щоб судова гілка не була на рівні з виконавчою й законодавчою гілками державного дерева.

Проте суддя Богдан Футей, який має неабиякий досвід як в американській, так і в українській судових системах, часто заявляє, що він оптиміст. „Судова реформа в Україні почалась з прийняття Конституції, але її треба завершити“, – говорить він. І тут він включає потребу встановлення нових кодексів, як процесуальний, адміністративний, податковий.

В розмові з міністром юстиції Олександром Лавриновичем суддя Футей довідався, що уряд вже в квітні плянує подати законопроєкти в цих галузях.

І ще оптимізм американського судді посилює те, що він вважає справжніми досягненнями українських законодавців: ухвалення Кримінального кодексу (5 квітня 2001 року), Сімейного кодексу (10 січня 2002 року), Земельного кодексу (25 жовтня 2001 року, який набув чинности 1 січня 2002 року).

Богдан Футей

Земельний кодекс, завважив суддя Футей на слуханнях, „нарешті врегулював питання права приватної власности на землю та створив сприятливі умови для комерційної діяльности в Україні, в тому числі для чужоземних інвесторів“. Важливе значення, на його думку, має ухвалення в січні цього року Цивільного та Господарського кодексів. Вони почнуть діяти з 1 січня 2004 року.

„За радянських часів домінувало командне право, що яскраво проявлялося як „телефонне правосуддя“. Тоді судді, буквально, отримували команду слідувати рішенням місцевих керівників Комуністичної партії та прокурорів. Така система звела ролю і суддів, і адвокатів, і державних службовців до суто адміністративної. Але своїми сучасними рішеннями Конституційний Суд і Верховний Суд поступово намагаються викликати довіру до судів...

Що стосується моральних збитків, юристи, які відвідують Сполучені Штати, часто ставлять мені запитання, як слід вести позови у справах про моральні збитки за образу чести, обмову та наклеп. Тут потрібно вирішити, яку норму доказовости слід використовувати при визначенні права однієї зі сторін на відшкодування таких збитків. В Україні моральні збитки часто фігурують у справах, коли державна посадова особа подає позов на газету за публікацію статті про можливу корумпованість даної особи. Конституція передбачає, що сторона, яка виграє справу, має право на відшкодування моральних збитків. Встановлення мінімальної норми доказовости для отримання права на відшкодування моральних збитків викликає занепокоєння з приводу того, що ці позови можуть спричинити утиски свободи преси і ще більше заохотити урядовців до нових позовів. Крім того, ще одна проблема полягає в тому, що присудження відшкодування у великому розмірі державним посадовим особам створює враження, ніби суди оберігають цих осіб навіть від законного журналістського розслідування та критики. Будь-який натяк на спільність між гілками влади піднімає питання, чи справді суди дотримуються конституційного принципу поділу влади...

Хочу зазначити, що з метою забезпечення принципу незалежности судді несуть обов'язок утримування від неналежної поведінки, а також від поведінки, що може викликати сумніви щодо правильности судового рішення. Наприклад, неформальні зустрічі суддів з однією із сторін у справі мають бути припинені. Судді повинні також уникати причетности до політичних сутичок між виконавчою та законодавчою гілками влади. Судді повинні усвідомлювати всю небезпеку свого втручання у політику. У цьому відношенні їм слід утримуватися від висловлювання своєї попередньої думки стосовно питань, що подаються або можуть бути подані до їх розгляду. Така практика повинна бути припинена, адже вона може поставити під сумнів неупередженість судової влади і зменшити довіру народу до судової системи. З цією метою потрібно встановити і впровадити в життя правові бар'єри, які б протистояли та запобігали утискам судової гілки влади. Необхідно також без зволікань прийняти Кодекс судової поведінки, який мав би обов'язковий характер“.

(З виступу судді Федерального Суду Претензії США Богдана А. Футея на слуханнях у Верховній Раді України з приводу судової реформи в Україні 13 березня ц. р.)

Війна і мир у реальному вимірі

В кожній мові є ці два антоніми – несполучні, антагоністичні за змістом і за емоційною аврою слова: мир і війна. Чар першого для усіх нас очевидний, так само очевидна жахлива сутність війни. Тому легко зрозуміти усіх, хто протестує проти війни в Іраку: вони протестують проти війни взагалі. І вони мають абсолютну рацію: мир кращий, ніж війна. Одначе не даймо себе засліпити мнимою ясністю слів „мир" і „війна", нагадаймо опонентам наступу американсько-британської коаліції на Ірак, що відсутність „війни" в сьогоднішньому світі вже давно, понад десяток років, не означала панування миру. Малу вартість має мир, коли терористи знищують американські амбсади в різних країнах, коли в так званий „мирний день" понад три тисячі невинних людей гине під руїнами Світового торговельного центру, коли підлі шакали відрізують голову беззбройному американському журналістові, коли Іслам, одна з великих релігій правої руки, дає себе звести в провалля політичної лівизни в такій мірі, що його адепти тим більше розраховують на рай, чим більше уб'ють „невірних", тобто людей інших релігій, коли тероризм стає головним змістом життя цілих держав.

Реалістичний погляд на теперішній світ зобов'язує нас зробити висновок, що видима війна, яка почалася 19 березня, є вимушеним продовженням невидимої війни, яку вже довший час веде проти Америки розгалужена міжнародна терористична мережа, підтримувана певними країнами, до кола котрих в першу чергу належить Ірак. Не тільки треба було сказати: „Досить!", але це треба було сказати раніше, не тримаючи ніяких ілюзій щодо безпорадної, слабовольної ООН і не боячись звинувачень у присвоєнні Америкою функцій „світового жандарма". У світі так само, як на вулиці великого міста: коли нас б'ють по голові чи висмикують з кишені гаманець, ми просимо Бога, щоб десь поблизу виявився поліціянт, і щоб він, підбігши, не роздумував на тему – „що краще – мир чи війна?", а скоро й вправно застосував до кривдника свого кийка. То ж сьогодні подякуймо Богові, що в світі є така країна, котра може захистити від наруги і сваволі інші народи, яка в наш непевний вік зберегла і моральні критерії, і політичну волю, без якої міжнародне життя загрожує перетворитися в кривавий і безконечний хаос. Це не війна **проти** Іраку, це війна **за** Ірак, де люди десятки літ існують напівголодні і безправні, і де їх було фізично винищувано сотнями тисяч. Це не війна загарбника. Загарбник услід за своїми танками не посилає безконечні колони авт з харчами, ліками і одежею, як це чинить Америка.

Так само реалістично ми повинні поставитися до антиамериканського пропагандистського міту, нібито „переважна більшість країн – проти США, проти війни в Іраку". Незабаром ми довідаємося, чому вони проти. Наприклад, Росія проти, бо має багатомільярдні нафтові контракти з Іраком і була один з найбільших постачальників зброї для Садама Гусейна, вмочивши пальці і в „кольчужну" українську історію. Франція проти, бо теж залежить від іракської нафти і, як і Росія, продавала Іракові зброю в обхід санкцій ООН. Неозброєним оком видно, що Франція, Німеччина і Росія протистоячи США, розраховують послабити НАТО зісередини перетягнути Центральну і Східну Европу та азіятські республіки на свій бік і цим збільшити своє значення та вплив. Ця політика може дорого їм обійтися, зокрема Росії, яку м'якотіла Европа аж ніяк не захистить від східньої загрози, як не захистила від кровопролиття Балкани. Крім того, Москва ще раз засвідчила, яким ненадійним „стратегічним партнером" вона є для Америки. Китай проти війни, бо на його долю припадало 18 відсотків військових контрактів Іраку. Також відома нафтова, технологічна і військова заангажованість Німеччини в іракських справах. Те, що ці країни проти війни, зовсім не означає, що мир є їхньою заслугою. Вони торгують ним, ще більше розпалюючи апетити терористів і їхніх покровителів.

Мир кращий, ніж війна, але не такий мир, який дозволяє схибленим розумом тиранам тихенько, підступно готувати для всього світу чорну ніч ненависти і терору.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз SVOBODA Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор – Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (доД. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (доД. 3040)
Передплата - Марійка Пенджола (973) 292-9800 (доД. 3042)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про початок нової війни

Сталося! В середу увечорі, 19 березня (20 березня зранку – в Багдаді), розпочалася нова війна. Здається, що усі ми, як це тільки було можливе, провели цю пропам'ятну дату біля телевізійних апаратів або біля радіо, вслухаючись у нові вістки, у слово Президента Буша і у перші звуки пострілів у далекому Іраку.

І хоча ця війна відбувається далеко від нас – вона струснула почуваннями та думками усіх, як кожна війна, яка може принести лише жертви у людях та нищення всього, що є.

Війна! Як добре знаємо її, як багато таких сумних переживань наше покоління досі пригадує та скільки жертв вона взяла в останніх десятиріччях.

Війна! Коли прийшлося у четвер слухати слів Президента Буша, чомусь мимоволі насунулася картина початку Другої світової війни 1 вересня 1939 року. Це була картина залізничного двірця у Львові, повного людей, що спішили у всі сторони, немов захоплюючи, ще поки можна, останні спокійні години перед бурею. А в цьому незвичайному русі та крику, спокійний голос мами, що зустрічала мене не привітанням, не поцілунком, а одним поважним словом: „Війна!". І це пекуче, непривітливе, небажане слово, повторювалося від цієї хвилини довгі роки, при кожній нагоді аж до закінчення Другої світової війни. А з ним перегукувались усі інші, що підпадали під значення війни: смерть, бомбардування, утеча, знищення, голод...

І ось маємо тепер у 2003 році знову війну: небажану, неочікувану, невідому своїм закінченням.

Пригадується закінчення у 1945 році, яке таку велику кількість нас, українців, викинуло поза рамці власних домівок, рідного краю і змусило до дальшої мандрівки у чужі краї, у чуже довкілля, у далекі невідомі сторони. Ось оце вже сім днів, як ми свідками нової війни. Як досі, ми лише безсильні свідки. Але як воно буде у майбутньому? Як розвинеться загальна політична ситуація у світі із цим непорозумінням, яке дало причину Президентові Бушові дати наказ до збройної атаки, але численним його громадянам вона незрозуміла і не гідна такого людського зусилля?

Завдяки телебаченню, усі, хто тільки хотів, міг слідкувати за усіми подіями останніх днів не тільки за походом американських військ на іракську землю. Ми бачили численні вияви протестів проти війни у европейських країнах, але і тут, на американській землі, ми бачили розпуку родин перших убитих, ми слухали критичних думок політиків та духовних осіб, ми глядили на світлини побиття противоєнних демонстрантів. А десь у закутках думок товчеться безупину питання: „Як це все скінчиться, як це все скінчиться?".

Війна почалася в четвер, 20 березня, – а вже в п'ятницю, прийшли перші дзвінки зі Львова: „Як там у вас? Ми тут дуже неспокійні за вас усіх. Уважайте на себе!". І як тут уважати, коли життя мусить іти дальше, а в місті проголошений „найвищий" стан небезпеки?

Пригадуються історії „романтичної" Першої світової війни та її муза. Либонь і тепер не залишається нам нічого іншого, як тихо заспівати давню вояцьку пісеньку: „Бо війна – війною"...

О–КА

Сім нових країн долучено до НАТО

БРЮСЕЛЬ. – 26 березня у залі штаб-квартири НАТО відбулась церемонія підписання протоколу про зміни в Договорі Північноатлантичного союзу.

Свої підписи під протоколом поставили посли 19-ти країн альянсу в присутності семи делегацій країн-кандидатів до НАТО на чолі з їхніми міністрами закордонних справ. Це – Болгарія, Естонія, Латвія, Литва, Румунія, Словаччина та Словенія. Тепер підписаний документ повинен бути ратифікований парляментами держав НАТО.

Експерти припускають, що на цю процедуру буде витрачено приблизно один рік. Після цього ратифікований документ буде надісланий до Вашінгтону, де 54 роки тому був підписаний Вашінгтонський договір про створення НАТО.

Підписання протоколу фактично означає, що сім країн-кандидатів виконали всі умови для вступу в НАТО та всі необхідні формальні процедури і підняття семи нових прапорів перед штаб-квартирою НАТО є лише справою часу.

Генеральний секретар НАТО Джордж Робертсон висловив впевненість, що нинішній день є дуже важливим для Европи: „Я переконаний, що майбутні історики визнають, що рішення розчинити двері НАТО стало точкою відліку у розбудові об'єднаної і вільної Европи від Балтики до Балкан, від Атлантики до Чорного моря".

Перед підписанням протоколу про долучення до НАТО семи нових країн Джордж Робертсон, коментуючи останні події в Іраку, заявив що іракська криза не стане перепоною під час ратифікації країнами НАТО цього протоколу. В тому числі Франція, яка виступає проти війни в Іраку, підтримує розширення альянсу.

„НАТО – це не Варшавський пакт, коли одна країна ухвалювала рішення, а інші його виконували, – зауважив Джордж Робертсон. – НАТО є демократичною організацією , яку об'єднують спільні інтереси".

Радіо „Свобода"

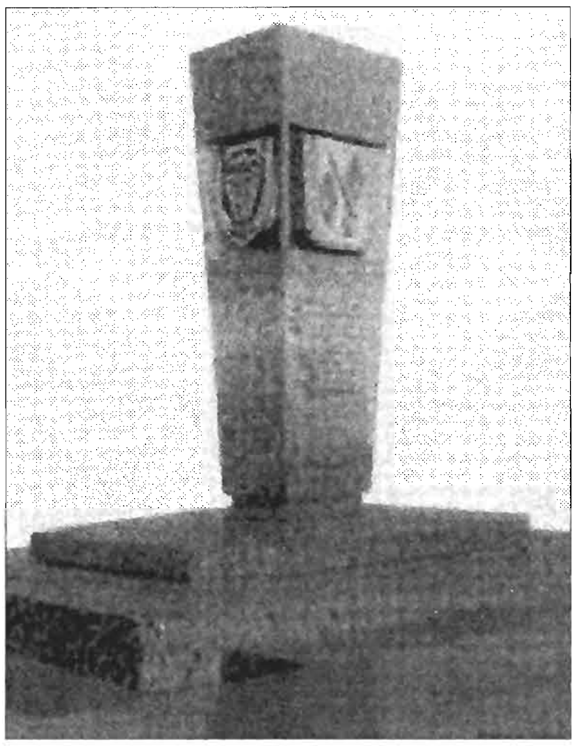
З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Збірка на пам'ятник у Львові

Ветерани Першої і Другої дивізії УНА та Протилетунського юнацтва збирають кошти на встановлення пам'ятника ветеранам цих військових формацій на Личаківському цвинтарі у Львові. Вартість пам'ятника 50,374 дол. Просимо всіх друзів та знайомих допомогти в цій збірці, щиро відгукнутися в пам'ять ветеранів Другої світової війни, бо уряд України цього не зробить.

Чеки просимо виписувати на: „2-Division UNA", при тому зазначати – „Пам'ятник". Адреса: 635 Evergreen Pkwy, Union, NJ 07083. Тел.: (908) 688-5818.

Володимир Васьків,
Юніон, Н. Дж.

Проєкт пам'ятника

Оксана Білозір нехтує своїми обов'язками

Мій знайомий запитав, чому я не був на концерті Оксани Білозір, яка 22 лютого мала виступ у школі Шопена в Чикаго. Відповів, що для мене, який уболіває за сьогоднішню Україну, є незрозумілим, чому депутат Верховної Ради роз'їжджає у США чи Канаді із концертами в той час, коли патріотичним силам у Верховній Раді не вистачає голосів, щоб провести корисні для молодої держави закони. На 450 депутатів участь у сесіях бере 360–380, а то й менше. Тільки комуністичний бльок майже повністю бере участь у всіх нарадах. Питаємось, а де решта? Вочевидь, такі, як Оксана Білозір, їздять по Україні, а то і за кордоном у своїх власних справах, а депутатство у Верховній Раді – це для них тільки місце для отримання особистих привілеїв (безкоштовний переїзд громадським транспортом, безплатні курорти, безперешкодні поїздки за кордон у своїх власних, особистих справах). З такими депутатами бльок патріотичних, опозиційних сил Верховної Ради далеко не зайде.

Шкода, що Віктор Ющенко, відвідуючи концерт Оксани Білозір в Нью-Йорку, не скартав її, у першу чергу, за відсутність у Верховній Раді, до якої вибрали її виборці, щоб обстоювала напрями бльоку „Наша Україна". Робити собі популярність тим, що належиш до бльоку „Наша Україна" уважаю неетичним. Якщо більшість депутатів бльоку В. Ющенка поводяться так, як Оксана Білозір, то не дивниця, що у Верховній Раді патріотичним силам важко поборювати проросійські сили, які погодились на рік Росії в Україні, організують святкування злощасної Переяславської угоди і відзначають річницю В. Щербицького.

Лев Боднар,
Чикаго

Пам'ять про героїв завжди з нами

У багатьох березневих листах наших читачів, котрі не було можливости подати у газеті повністю, порушуються теми історії України, визвольної боротьби, вшанування пам'яті героїв. **Осип Бандерський** з Астону, Па., пише про Гілярика Кука, 20-літнього гімназиста, якого НКВД засудив на кару смерти. 25 серпня 1938 року перед стратою прийшла мати, щоб попрощатися з сином. Вона була спокійна, не плакала. І син був гідний матері, мужньо зустрів смерть. Треба пам'ятати таких героїв... Осип Бандерський також переслав до редакції листа Дарії Пацали-Гошки з України, яка дякує за надіслане їй число „Свободи" з публікацією про її батька о. Юрія Гошки, страченого комуністами у 1941 році.

Леся Храплива-Щур з Лондону, Канада, повідомляє, що 5 березня громадські організації „Самостійна Україна", Молодий рух „Тризуб" ім. Степана Бандери, Українське Братство, Спілка Української Молоді провели пікетування Київської міської державної адміністрації, вимагаючи надання одній із вулиць столиці імені Романа Шухевича.

Сергій Брунь з Києва пише про громадське вшанування пам'яті Олени Теліги в Бабиному Яру 22 лютого, у річницю її страти.

Наш активний дописувач **Осип Панчишин** з Чикаго надіслав повідомлення про вшанування пам'яті Романа Шухевича 5 березня в соборі свв. Володимира і Ольги, де була відправлена Панахида і відбулося зібрання 8-го відділу ООЧСУ з цієї нагоди. Осип Панчишин написав також статтю про звичаї і обряди Великодніх свят в Україні.

Події громадського життя стали темами листів **Лева Боднара** з Чикаго, який прислав до редакції доповідь Ігоря Серафина на Шевченковому святі, влаштованому 9 березня УККА в Чикаго. **Зенон Галькович** надіслав інформацію і світлину про Різдвяний вечір, який 18 січня провів 5-ий відділ ООЛ в Ірвінґтоні, Н. Дж.

Події в Іраку заохотили **Методія Борецького** з Філядельфії підготувати довідку про Ірак, його історію і сучасність. З громадської правозахисної організації **АГРУ в Нюарку**, Н. Дж., надійшла копія листа до президентів Росії В. Путіна і Чеченської республіки Ічкерія А. Масхадова з вимогою припинити війну в Чечні. Листа підписали президент АГРУ Божена Ольшанівська, вдова першого президента Чечні Алла Дудаєва, Олена Боннер, Надія Світлична, наш дописувач з Каліфорнії Надія Банчик, загалом 86 діячів міжнародного правозахисного руху.

У ряді листів переслано копії цікавих публікацій в інших періодичних виданнях. **Іван Галицький** з Мишигену надіслав вістку з кіровоградської газети „Нове слово" про перше вручення нагород ім. Євгена Маланюка Василеві Бондареві та Леонідові Куценкові. **Олекса Петришин з Канади** разом з подякою О-ЦІ за статтю „Про вимахування шабелькою" (ч. 7) переслав дві статті з цієї ж теми, подані у канадській пресі. **Д-р В. Іваницький** з Канади прислав публікацію „Нового шляху" про те, як у Севастополі готуються встановити пам'ятник Т. Шевченкові. **Осип Панчишин** прислав копію статті „Чорна неділя Волиці" (назву газети він не подав), у якій Василь Олексюк розповідає про криваву розправу радянських партизанів Сидора Ковпака над мирними селянами у Волиці. Також без зазначення джерела інформації від **Крауз** зі Сиракюз, Н. Й., надійшла копія публікації про сестру милосердя харків'янку Лесю Двораківську, яка 34-річною померла в Аргентині.

У кількох листах порушені питання, що стосуються редагування нашого тижневика. **Іван Будз** з Часового Яру на Донеччині дякує за опублікування його вірша у „Свободі". **Богдан Данко** з Нью-Гейвену, Кон., з нагоди появи в тижневику статті о. С. Ярмуся „Канадська Шевченкіяна Митрополита Іларіона" (ч. 10) пригадує, що у його гімназійні роки запитали вчителя, як міг Шевченко. людина віруюча, написати, що він не знає Бога. Проф. Василь Вергун пояснив тоді, що Шевченко написав цей рядок у відчаї від того, що ворогам України безкарно минає їхнє знищення над нашим народом. **М. Дністренко** з Конектикату відгукнувся на вжите у „Свободі" слово „blizzard" на означення снігової хуртовини, хурделиці. Автор листа слушно жалкує, що на чужині українцям починає бракувати українських слів, а також водночас радіє точному передбаченню стихійного лиха у США.

Доктор біологічних наук, проф. **Михайло Калінський** з Кенту, Огайо, надіслав добірку статтей англійською і німецькою мовами, які пропонує перекасти для україномовних читачів. Йдеться про застосування спортовцями колишнього СРСР заборонених біохемічних препаратів.

Ділянка культури і мистецтва представлена у редакційній пошті дописом **Теодора Терена-Юськіва** про виступ Марії Гулегиної в Карнегі Гол Нью-Йорку, де 23 січня відбулась концертова вистава опери Верді „Сила долі". Разом з солісткою співав артист українського походження Павло Плішка.

Надійшли до редакції також зразки поетичних творів і один прозовий уривок – **Ліко Смерекова** з Нью-Джерзі написала замальовку про красу природи „Річечка та зелений молодець". **Василь Лопух** з Нью-Йорку переслав вірші луганського поета Дмитра Дорофєєва „Українська рідна мова" і „Слово Кобзаря". Тарасові Шевченку присвятив два вірші **Микола Горішній** з Линдгорсту, Н. Дж. **Наталка Буняк** з Рандолфу., Н. Дж., у поезії „Дракон війни" осуджує війну:

Невже забули розпач і тривоги,
Сльози матусь, що ждали зі страхом,
Чи ж верне син з далекої дороги,
Чи може він заснув десь вічним сном?

Роман Барановський з Кергонксону, Н. Й., присвятив редакторові „Свободи" Ользі Кузьмович вірш, у якому бажає їй наснаги на дальші роки творчої праці.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Обрано нового голову Ради директорів „NFCA"

Майкл Ф. МекҐоверн

ІНДІЯН ВЕЛС, Каліф. – Національний братський конгрес Америки (National Fraternal Congress of America), до котрого входять понад 80 організацій зі системи Братських доброчинних організацій країни, включно з Українським Народним Союзом, 25-28 вересня відбув свій 116 з'їзд, під час якого на посаду президента і голови Ради директорів у 2002-2003 році обрано Майкла Ф. МекҐоверна з Католицької допомогової спілки (The Catholic Aid Society). Конґрес допомагає своїм членам у фінансових, провідницьких, громадських, освітніх, духовних і добродійних ділянках. М. МекҐоверн як голова Ради директорів визначатиме напрямки майбутньої праці та буде працювати для запевнення життєздатности цілої братської допомогової системи.

Національний братський конґрес Америки є визнаним провідником братської доброчинної системи та надає можливості кожній зі своїх численних спілок – спільно працювати, відповідаючи на виклики швидких змін теперішнього світу. Братські доброчинні організації є неприбутковими організаціями, що надають можливості доброчинної діяльности, забезпечення та інші фінансові послуги.

Пожертва на потреби Союзівки

На зборах Округи відділів УНСоюзу Північного Нью-Джерзі, які відбулися 7 березня в Головній канцелярії УНСоюзу в Парсипані, Н. Дж, голова окружного комітету Євген Осціславський вручив чек на 200 долярів головному касирові УНСоюзу Ромі Лісович. Це пожертва від Округи на потреби Союзівки. Округа УНСоюзу заохочує всі Окружні комітети включитися в будь-який спосіб до відновлення і покращення нашої відпочинкової оселі. Праворуч: голова зборів Андрій Воробець і Головний секретар УНСоюзу Христина Козак.

Загальні збори Окружного комітету

ДІТРОЙТ. – Цьогорічні загальні збори відбулися 9 березня у приміщенні УКЦентру. На бажання Централі, зборами проводив голова Округи д-р Олександер Серафин, який є рівночасно членом Контрольної комісії Головного уряду УНСоюзу. У своєму звіті голова Округи інформував, що як член Контрольної комісії Централі брав участь у перевірці діловодства Головного уряду УНСоюзу. Особливо зупинився над працею і осягами Централі відносно членства та над звітними інформаціями, які були друковані у „Свободі" та „The Ukrainian Weekly", а також інформував про зміну у проводі Союзівки. Конвенція УНСоюзу у Чикаґо відзначила дітройтську Округу першою нагородою за братську діяльність.

У минулому році Округа спільно з НТШ та 96-им відділом СУА спонзорували доповідь Віри Андрушків „Програма партнерства громад" – про співпрацю між американськими та українськими містами, як також спільно з НТШ і Культурно-громадським клюбом – доповіді д-ра Асі Гумецької і д-ра Наталії Дужик на теми української мови. Весною Округа спільно з оселею „Діброва" влаштувала день спільного зусилля, підготовляючи оселю „Діброва" до літнього сезону.

У червні нагороджено трьох випускників середньої школи парафії Непорочного Зачаття нагородами від УНСоюзу. 9 липня відбулись організаційні наради Округи, якими провадив голова Округи. 20 липня на оселі „Діброва" проведено союзовий день із діловою, розваговою і гостинною частинами. Опісля звітували про їхню працю секретар Роман Лазарчук і скарбник Ярослав Базюк. За свої відділи звітували секретарі Віра Крива, Леся Лаврин, Ольга Марущак, Ірена Прийма та Роман Куропась. За Контрольну комісію звітував її голова Йосиф Постоловський. За Номінаційну комісію звітувала Ольга Марущак. Вона запропонувала склад нової управи на чолі з д-ром О. Серафином. Контрольна комісія: Йосиф Постоловський – голова, Ярослав Базюк і Ліда Колодчин – члени. Почесний член – Осип Біґун. Листу Номінаційної комісії прийнято без змін. У дальшому рішено усталити нову квоту для придбання нового членства Округи на 2003 рік у кількості 50 осіб. У пляні праці запропоновано влаштувати союзовий день на „Діброві", провести організаційні наради, організувати спільно з оселею „Діброва" день „Діброви", спричинитися до відновлення активности відділів, рекламувати УНСоюз при різних нагодах, відзначити 110-ліття „Свободи", у міру можливости запросити на зустріч головну редакторку „Свободи" Ірену Яросевич або головну редакторку „The Ukrainian Weekly" Рому Гадзевич.

Зенон Василькевич

Подяка

Наші читачі продовжують, на наш заклик, надсилати для доповнення архіву редакції „Свободи" давні Альманахи і „Пропам'ятні книжки" УНС. Цим шляхом складаємо щиру подяку **Стефі Бабій** з Манстер, Інд., за прислання „Пропам'ятної книги", виданої 1936 року з нагоди 40-річного ювілею УНС. Книга була власністю її покійного тестя Михайла Бабія.

Ярослава Стасина-Шеремета, з Нью-Маркет, Онтаріо, Канада, прислала такі видання „Свободи" та УНС: „Пропам'ятну книгу" 1936 року, видану з нагоди 40-річного ювілею УНС, „Українці у вільному світі" – ювілейна книга УНС (1894-1954) з нагоди 60-річчя УНС, „Календар 'Свободи'" на 1956 рік, „Ювілейний альманах" УНС 1894-1944 з нагоди 50-річчя УНС, „Ювілейний календар-альманах УНС", на 1949 рік, „Ювілейний альманах" до 75-річчя УНС, Альманахи УНС за 1966 і 1988 роки, а також два давні числа газети „Свобода" і дві відзначки УНС. Книжки були власністю покійних батьків Євгенії та Петра Стасиних.

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УНСОЮЗУ ПОВІДОМЛЯЄ

РІЧНІ ЗБОРИ ОКРУГ ВІДБУДУТЬСЯ

Округа	Місце проведення зборів Адреса	Дата	Година	Управа Округи
ОЛБАНІ	Український Клюб 402 25th St. Watervliet, NY	3/29/03	2:00	Микола Філь Володимир Літинський Володимир Кривулич Павло Шевчук Стефанія Гаврилюк
РОЧЕСТЕР	Школа св. Йосафата 940 E. Ridge Rd. Rochester, NY	3/29/03	1:30	Христина Дзюба Юрій Малаховський Марія Сверида Петро Дзюба
БАЛТИМОР	Помісна католицька церква св. Тройці 16631 New Hampshire Ave. Silver Spring, MD	3/30/03	2:00	Марта Лиско, 1-ий заст. предс. УНС Євген Іванців, 2-ий заст. предс. УНС Павло Фенчак Павло Г. Фенчак
СИРАКЮЗИ	Церква св. Івана Хрестителя 207 Tompkins St. Syracuse, NY	4/6/03	2:30	Д-р Іван Гвозда Микола Велич Микола Кривий
ЧИКАГО	Український Культурний Центр 2247 W. Chicago Ave. Chicago, IL	4/5/30	3:00	Стефко Куропась Андрій Скиба Богдан Кукуруза Д-р Мирон Куропась Гелен Олек-Скотт Михайло Куропась
КЛІВЛЕНД	Домівка Союзу Українок при катедрі св. Йосафата 5720 State Rd., Parma, OH	4/12/03	1:00	Евген Бачинський Леся Оленчук Наталія Мягкий

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 4 КВІТНЯ 2003 р.

Пассейк, Н.Дж. Річні загальні збори 42 Відділу УНС Т-ва ім. Т. Шевченка відбудуться о год. 7-ій веч. в УНДомі при 237 Hope Ave. Будуть звіти уступаючої Управи і вибір нової на 2003 рік. Просимо всіх членів взяти участь.

За Управу:
В. Марущак, предсідник,
Варвара Тижбір, рек. секр.,
Ю. Котляр, фінанс. секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 5 КВІТНЯ 2003 р.

Рочестер, Н.Й. Річні загальні збори 367 Відд. УНС „Запорозька Січ" відбудуться о год. 2-ій по пол. в їдальні школи св. Йоса-фата. Якщо на означений час не явиться приписана статутом кількість членів, збо-ри відбудуться на півгодини пізніше і бу-дуть правосильними. Після зборів това-риська гутірка.

Христина Дзюба, секретар

Нові члени УНСоюзу

Адріян Депутат, один з наймолодших нових членів 360-го Відділу УНСоюзу. Вписали свого сина батьки, Кеті і Юрій Депутати.

Джон Ричард (Джек) Расел, син Аліни і Джона Раселів, новий член 88-го Відділу УН-Союзу. Вписали свого внука Марта і Ричард Леґецкіси.

Христофор Мазепа, новий член 434 Відділу УНСоюзу, є син Роми Мандрик-Мазепи і Романа Мазепи. Записали свого внука до УНС дідусь і бабуся Галина і Михайло Мандрики в Монреалі, Канада.

Михась Кулицький, новий член 465-го Відділу УНСоюзу в Ляшіні, Кве., Канада. Записали його в члени батьки, Віра і Юрій Кулицькі. На фото– Михась зі своєю сестричкою Сонею.

Сеньйори УНСоюзу готуються до з'їзду

Двадцять дев'ятий з'їзд товариства сеньйорів Українського Народного Союзу відбудеться на Союзівці в днях від 8 до 13 червня 2003 року. Численна участь сеньйорів дуже бажана. Вона ще важливіша, ніж будь-коли в минулому.

Це добра нагода не тільки для відсвіження споминів з минулих років, проведених на Союзівці, але теж допомога для її дальшого існування. Тому просимо вчасно замовляти кімнати телефонічно, на число: 1(845)-626-5641. Кошт денного перебування, що включає харч і бенкет, для членів – 69.30 дол. а для не-членів – 75.60 дол.

Ми запевняємо вас, що будете раді програмі, яка передбачає: Службу Божу і Панахиду за померлих членів, розпродаж дарованих членами речей, бінґо, вечірку з вином і канапками, українські пісні, різні ігри (покер, брідж та ін.), дискусію про теперішні події в Україні, доповідь про справи, які цікавлять сеньйорів, українські відео. В „Одесі" – вечеря, бенкет з промовцем, танці і вільний час для зацікавлених гольфом чи закупами.

Минулого року ми мали дуже приємну і корисну дискусію на з'їзді з новим предсідником Степаном Качараєм про проблеми УНС і Союзівки. Сподіваємось, що і цього року матимемо нагоду зустрітися з предсідником С. Качараєм і продискувати сучасний стан Союзівки та УНСоюзу. До побачення на Союзівці!

Анна Чопек,
президент Т-ва сеньйорів УНСоюзу

ЧИСЛОВЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ПРО РУХ ЧЛЕНСТВА УНСоюзу СІЧЕНЬ 2003 р.

	Молодь	Дорослі	АДД	Разом
Активні члени 12/2002	6,203	12,803	2,824	21,830
Неактивні члени 12/2002	7,626	16,423	0	24,049
Всі члени 12/2002	13,829	29,226	2,824	45,879
Активне членство				
Приріст у 1/2003				
Нові члени	10	19	0	29
Нові УЛ	1	1	0	2
Прийняті наново	12	13	7	32
Разом	**23**	**33**	**7**	**63**
Убуток 1/2003				
Померли	0	25	0	25
Вибрали гроші	8	13	0	21
Відійшли з дозрілими вивін. грамотами	9	10	0	19
Виплатили вповні вкладки забезпечення	18	16	0	34
Відійшли на част. випл. забезпечення	0	0	0	0
Відійшли на безпл. продовж. забезпечення	13	20	0	33
Вигасло забезпечення (активні)	8	13	20	41
Кінчилось забезпечення	0	3	1	4
Разом	**56**	**100**	**21**	**177**
Всі активні члени 1/2003	6,170	12,736	2,810	21,716
Неактивне членство				
Приріст у 1/2003				
Виплачене забезпечення	18	16	0	34
Відійшли на частинно виплачене забезпечен.	0	0	0	0
Вигасло продовж. безплатне забезпечення	13	20	0	33
Разом	**31**	**36**	**0**	**67**
Убуток у 1/2003				
* Померли	0	35	0	35
* Вибрали готівку	7	10	0	17
Дозрілі вивін. гр. неповної виплати	5	5	0	10
Повернені в активні	12	13	0	25
Вигасло забезпечення (неактикві)	1	10	0	11
Разом	**25**	**73**	**0**	**98**
Всі неактивні члени 1/2003	7,632	16,386	0	24,018
РАЗОМ УСІ ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ 1/2003	**13,802**	**29,122**	**2,810**	**45,734**

(* Виплачені і частинно виплачені грамоти)

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Генеральний консул С. Погорельцев: „Ми - ваші друзі і помічники"

Обабіч о. Ігоря Креховецького стоять Генеральний консул Сергій Погорельцев та його дружина Світлана. Другий справа – віце-консул Ігор Сибіга. *Фото: В. Пилишенко*

РОЧЕСТЕР. – 15 лютого рочестерську українську громаду відвідали Сергій Погорельцев – Генеральний консул України в Нью-Йорку, і віце-консул Ігор Сибіга. Після зустрічі С. Погорельцев відповів на запитання головного редактора журналу „ЄС" Андрія Кремінського:

– Пане Погорольцев, які ваші враження від зустрічі з нашою громадою?

– В Рочестері і в околицях проживає велика кількість українців, тому ми сюди приїхали з метою надати консультативну допомогу. Ми вже домовились з організаторами нашої візити, зокрема з Тамарою Денисенко, що такі консультації будемо робити в майбутньому на постійній основі. Тут, на місці, збиратимуться запитання, які хвилюють громаду, відтак визначатиметься дата виїзного консульського засідання. На цих виїздах будуть розглядатися такі питання: оформлення документів; доручення; взяття на консульський тимчасовий та постійний облік; оформлення віз, які будуть розглядатися в консульстві, після чого будуть переслані поштою. Враження від візити надзвичайно приємні. Ми вже відвідали українську школу, інші установи, і я побачив, що громада налаштована дуже добре до представників України.

Ми працюємо для вас, для громадян України і всіх осіб українського походження, ми – ваші друзі. Ми завжди відстоюємо інтереси українців. Захищаємо навіть тих, хто має якісь еміграційні проблеми у США. Ми завжди на боці своїх громадян. Виїздне засідання є одним із напрямків консульської праці, котру ми тільки започатковуємо. Я сподіваюся, що вона буде корисною. Шостого лютого прийнятий закон про правовий статус українця. Коли закон буде уже остаточно затверджено, ми через засоби масової інформації, в тому числі і україномовні, доведемо положення цього закону до широкого кола українських громадян та осіб українського походження.

– Чи мали ви уже подібні зустрічі в інших містах штату Нью-Йорк?

– Ні. Це взагалі перші кроки в цьому напрямку і, здається, досить вдалі. Багато справ можна вирішити на місці. У наступний раз приїде більше віце-консулів, бо ми не сподівалися, що така велика кількість громадян-українців відвідає сьогодні українську кредитову спілку в Рочестері, де відбувалося консульське обслуговування. Ми тісно співпрацюємо з багатьма засобами масової інформації, насамперед, україномовними, у тому числі з редакцією „Свободи".

В. Пилишенко

УККА оголосив конкурс документальних фільмів

НЬЮ-ЙОРК. – На відзначення 125-ої річниці першої української іміграції до США, Український Конґресовий Комітет Америки (УККА) оголошує конкурс для режисерів-аматорів та студентів українського походження. За конкурсом УККА оцінить проєкти документальних фільмів та відеофільмів, які творчо та точно зображують життя в українсько-американській громаді та її внесок в життя американського суспільства.

Заявники повинні детально описати, чому їхній фільм, який повинен тривати до 30 хвилин, буде гідним вкладом в історію української громади та США. Заявники повинні також описати, яким способом вони зможуть завершити проєкт до кінця 2003 року. Переможець конкурсу отримає 10 тис. долярів на зйомки фільму.

Усіх зацікавлених в цьому конкурсі просимо подати в письмовій формі опис пляну, сценарій, та „storyboards" до Крайового бюра УККА до 30 травня 2003 року. Також можна подавати презентації пляну, сценарію та „storyboards", оформлені в „Power Poit" на компакт-дисках. Фільмовий комітет та комітет спадщини УККА розглянуть всі пропозиції та оголосять переможця до кінця червня 2003 року. Після завершення праці фільм буде показаний в українських громадах США. Всі подані ідеї стають власністю УККА. За повними інформаціями про конкурс просимо звертатися до бюра УККА в Нью-Йорку.

Проєкти можна подавати електронною поштою на адресу: ucca@ucca.org або звичайною поштою на адресу: Ukrainian Congress Committee of America („Film Contest"), 203 Second Avenue, New York, NY 10003.

УККА

Історичний ветеранський проєкт

ГОЛМДЕЛ, Н. Дж. – Від червня 2002 року організація Українських Американських Ветеранів (УАВ) є офіційним партнером Ветеранського історичного проєкту при Бібліотеці Конґресу у Вашінґтоні, Д. К. Завданням цього проєкту є зібрати усні спогади американських ветеранів та цивільних осіб про Другу світову війну. За згодою учасника, ця інформація буде переслана до Бібліотеки Конґресу.

Якщо ви служили під час Другої світової війни, то дозвольте членам УАВ у вашій околиці записати спогади про вашу службу та пережиття тих історичних років. Офіційне відкриття меморіялу Другої світової війни у Вашінґтоні заплянoване на травень 2004 року.

Для збереження імен учасників Другої світової війни слід випoвнити реєстраційну анкету та долучити документ (Form DD-214) про звільнення з активної служби. Проєкт відкритий для усіх ветеранів, а не тільки для членів УАВ. У комп'ютерному реєстрі вже є прізвища понад 600 українських американських ветеранів, а 400 із них повністю підтверджені документами. Також маємо понад три тисячі імен в окремому реєстрі УАВ, який заснований на основі парафіяльних публікацій 1943–1944 років - парафії св. Юра в Нью-Йорку, св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., та в Акроні, Огайо. Ці імена будуть з часом також підтверджені документами.

Ми постійно шукаємо доступу до церковних бюлетенів та інших публікацій для поповнення реєстру УАВ. Будемо вдячні за співпрацю.

За анкетами та інформацією просимо писати на адресу: P. O. Box 172, Holmdel, NJ 07733–0172, або відвідати сторінку УАВ на Інтернеті: www.uavets.org

Анна Кравчук,
заступник крайового командира УАВ

Поклін жінкам-героїням

НОРТ-ПОРТ, Фльорида. – Кожного року, в лютому, українські жіночі організації влаштовують імпрези на відзначення наших жінок-героїнь. Така імпреза відбулась 21 лютого в залі Осередку св. Андрія, заходом трьох організацій – Союзу Українок Америки (голова Христина К. Лазор), Оборони Чотирьох Свобід України (голова Іванна Яремко) та Українського Золотого Хреста (голова Ольга Кобзяр). Того дня був організований концерт в пошану українських жінок-героїнь.

Вступним словом концерт відкрила Іванна Яремко, а програмою провадила Ліда Белендюк. З доповіддю виступила Стефанія Мороз з Кергонксону, Н. Й., яка розповіла про відданість і любов до свого рідного краю Ольги Басараб і Олени Теліги, згадала про 500 жінок, які загинули під большовицькими танками в Кінгірі, та багатьох інших безіменних наших героїнь.

Мешканці Норт-Порту й околиці мають талановиту і працьовиту диригентку хору сеньйорів, колишню учительку музики середніх американських шкіл Любу Добровольську-Інграм, яка вміє кожний голос витренувати, витончити і створити милозвучну мелодію. Об'єднаний жіночий хор під її керуванням заспівав пісні „Ластівки", „Пісня про рідну землю", „Києве мій", „Лебеді материнства". Приємним додатком був виступ квартету „Мрія", до якого входять Ольга Пастернак, Марія Ковальська, Зоя Филипович і Надія Лобур під мистецьким керівництвом Іраїди Черняк. Квартет зачарував публіку піснями „Contra Spem Spero", „А мати ходить на курган", „Сину, качки летять". Валентина Мушинська віршем „Усе, лише не те" Олени Теліги закінчила гарно підготовлене свято.

Стефанія Геврик

Жіночий хор співає на „Святі героїнь".

Клюбові сеньйорів – 20 років

САН-СИТІ, Арізона. – Чимала громада українців зі старої і нової еміграції заснувала клюб сеньйоріз на соборницькій основі, об'єднуючи українців незалежно від місця народження і віросповідання та політичних переконань. У 2002 році обрано нову управу клюбу в такому складі: Дарія Яворівська – голова клюбу, Богдан Фостяк – заступник голови, д-р Аркадій Очеретько – секретар, Андрій Закало – скарбник.

Серед найбільших активістів нашого клюбу є також пані Децек, за що ми її складаємо сердечну подяку. Членська вкладка на цілий рік становить лише три доляри. Кожні сходини починаються спільною молитвою. Цього року наш клюб відзначає своє 20-ліття.

Ми маємо свої сходини раз на місяць. Разом відзначаємо різні роковини, наприклад, 22-го Січня, Листопадовий зрив, Шевченківські дні. Клюб влаштовує пікніки, спільне свячене та різдвяну гостину. Час від часу збираємо гроші на різні потреби в Україні.

Багато разів заступник голови Богдан Фостяк їздив до Львова і завозив зібрані гроші до лікарні ім. Шептицького. Були збірки на українських дітей, які потерпіли від Чорнобильської катастрофи.

Члени клюбу мають також нагоду переглянути відеофільми, що надходять з України. Один з них був присвячений діяльності хору ім. Вірьовки. Автор цього допису охоче читає вірші. Жіноцтво пригощає нас кавою й солодким.

Було б добре, якби всі наші сеньйори відвідували такі клюби, адже це і корисно і приємно – побути між своїми людьми.

Клюб має завдання об'єднати більше число наших сеньйорів і нести їм духово-моральну поміч.

Василь Фіняк

Києво-Могилянська академія – на словах і на екрані

Лариса і Вячеслав Брюховецькі доповідають в НТШ-А.

НЬЮ-ЙОРК. – Вечір, присвячений Києво-Могилянській академії, що відбувся в Науковому Товаристві ім. Шевченка 1 березня, завдяки доповідачам – президентові академії д-рові Вячеславові Брюховецькому та Ларисі Брюховецькій, редакторові журналу „Кіно-театр", викликав зрозуміле зацікавлення громади і зібрав повну залю слухачів. Гостей привітала голова НТШ-А д-р Лариса Онишкевич, а Василь Махно представив їх присутнім.

Поряд з новою інформацією про діяльність Києво-Могилянської академії, яку подав її ректор, присутні переглянули фільм про цю наукову установу. Автор фільму С. Маслобойщиков дав повну картину життя академії. Коментарі В. Брюховецького до фільму збагатили кінорозповідь про розвиток академії. На думку ректора, НАУКМА доросла вже до того, що може співпрацювати з найкращими університетами світу. Вже сьогодні вона має студентів із десяти різних країн.

Лариса Брюховецька, яка від 1994 року викладає в академії курс кіномистецтва, подала обширні інформації про журнал „Кінотеатр", який видається вже вісім років з ініціятиви студентів. Щороку виходять чотири числа. Видавання журналу в Україні є нелегкою справою, доводиться постійно шукати добрих авторів і фінансів для редакційної праці. Але саме тепер потрібен такий журнал українською мовою про кінематографію, тому цікаво було оглядати числа журналу, які доповідачка привезла зі собою.

О. Кузьмович

Місійна подорож УПЦ в США

САВТ БАВНД-БРУК, Н. Дж. – Подорож в Україну здійснив керівник відділу місійної праці і благодійности при Консисторії УПЦеркви в США, о. диякон д-р Ігор Махлай. Разом з ним їздили координатор дентистичної програми допомоги Україні д-р Ярослав Мигайчук та Оксана Махлай, донька диякона.

Місія наглядала за розподілом одягу, дитячих забавок, дентистичного і медичного приладдя, що були привезені в Україну в вересні трьома контейнерами.

В порозумінні з головою Суспільної служби України Надією Самуляк було призначено, що буде віддано клінікам, шпиталям, а що – сиротинцям (школам-інтернатам). Однією з таких установ, що отримали потрібні речі, зібрані парафією св. Володимира у Пармі, Огайо, став сиротинець у Знам'янці, Кіровоградської области, що ним опікується УПЦерква в США.

Д-р Ярослав Мигайчук відвідав свою рідну Буковину, де дбав про передання дентистичного устаткування місцевій клініці. Від часу проголошення незалежности України він здійснив уже 16 таких подорожей, кожний раз привозячи потрібне устаткування і медикаменти у клініки різних областей України.

Д-р Ігор Махлай і Оксана познайомилися з працівниками Фонду допомоги дітям Чорнобиля, з яким УПЦерква в США співпрацює протягом багатьох років і за її посередництвом опікується двома сиротинцями дітей-інвалідів – в Знам'янці, Кіровоградської области у Залуччі, Івано-Франківської области.

І. Махлай зустрівся з адміністрацією Богословської академії і семінарії УПЦ КП та з координаторами їдалень для престарілих і незаможних, передав гроші, пожертвувані вірними на харч у їдальнях та на освітлення і обігрівання семінарії, де навчаються 250 студентів.

Ігор і Оксана Махлаї обідали разом зі старшими людьми у їдальні у Києві. Таких їдалень у Києві декілька, а по всій Україні – дев'ять. Ця гуманітарна програма Товариства св. Андрія є одною з найуспішніших, бо дозволяє пенсіонерам, які отримують мінімальну пенсію, хоч раз на день з'їсти теплу страву.

За два тижні службової подорожі місіонери мали нагоду переконатися, як використовується допомога, нав'язати особисті знайомства з людьми, що працюють у ділянці християнської харитативної допомоги в Україні.

о. Даниїл

До 70-річчя Великого голоду в Україні

Смерть малого Степанка

Михайло Потупейко народився 1922 року в Млієві, на Черкащині. У роки Другої світової війни в Городищі був членом підпільної організації „Визволення України", за що пізніше зазнав переслідування з боку комуністичного режиму. Подаємо його спомин про голод 1932-33 року (зі скороченнями) за книжкою „На далекому острові" (Вінниця, 1997 р.), надісланою до „Свободи".

У той страшний рік я кінчав третю групу. У клясі поруч зі мною сиділа дівчинка Ганна Крижанівська. Вона подобалася мені своєю щирістю, чистим, райдужним поглядом на світ. Не кожен з нас мав тоді зошит, ручку, чорнильницю. Загубити олівець чи перо для школяра було великим горем.

Одного разу на уроці мою увагу привернула книжка, на полях якої Ганна виконувала шкільні завдання. Я попросив книжку, щоб подивитись. Коли кінчився урок, дівчинка забрала книжку, щоб на ній записати домашнє завдання. Малюнки, а особливо прочитані рядки зацікавили, схвилювали мене.

– Ганю! Нащо ти нівечиш таку гарну книжку?

– Тобі добре, – сказала з легким докором, – твій батько прожив аж до весни і встиг дістати тобі зошиток та й черевики... А мій домучився тільки до Різдва...

Навколо щоденно вмирали люди, тож ті слова про наших батьків не дуже мене й зачепили, хоч минув тільки місяць, як я лишився сиротою. Я журно думав про Ганю.

– А хто ж тобі їсти варить? – запитав у неї.

– Хто? Нема що варити.

Почався наступний урок. Я сидів, серце невідступно тиснула якась незрозуміла, глибинна тривога. Що спричинило її: чи те, що ми обоє лишились без батьків, чи може те, що нічого варити...

По обіді ми з хлопцями сходили до лісу, принесли по в'язочці липових гілок на харч. Кинувши лісову здобич, ліг серед двору на вигрітому сонцем спориші й полинув далекими сумними стежками... Повернув до реальности докірливий голос матері:

– Чого ж ти оце вилежуєшся? Чого ж ти тих гілок не обшмульгав та не розстелив листя? Коли ж воно висохне? Хіба ж я сама все зроблю? Я ж прибилася з тієї роботи ледве жива та тепла...

А тут ще Степанко, що плутався за матір'ю на буряки, додає:

– Синашу, стовчи пшона на кашу! Синаш не чує! Мати сама стовкла, зварила затеруху, поставила на стіл. Тоді синаш як закричить: „Де моя велика ложка?!".

(Закінчення на стор. 21)

Виставка „Забуттю не підлягає"

Як вже повідомляла „Свобода" (ч. 11), від 8 березня до 12 квітня у ряді міст США демонструється виставка документів „Забуттю не підлягає. Хроніка комуністичної інквізиції", яку підготувала Київська міська організація Товариства „Меморіял" ім. В. Стуса. Голова цієї організації Роман Круцик відвідав редакцію „Свободи" і відповів на запитання ред. Л. Хмельковського.

Роман Круцик

– У чому полягає особливість виставки?

– Виставка підготовлена на основі незаперечних фактів – архівних документів з секретних сховищ. Вона побудована в хронологічному порядку – по роках і місяцях йде виклад усієї тоталітарної історії від 1917 року. Експозиція розбита на періоди репресій і розрахована переважно на молодь, яка досі про це нічого не знала. На кожному планшеті зліва подаються документи комуністичної партії та держави, а праворуч – наслідки їхнього виконання. Науковий відділ „Меморіялу", який готував виставку, очолює проф. Юрій Шаповал, з ним співпрацюють проф. Володимир Сергійчук, ряд інших відомих науковців. До експозиції не введено спогадів – тільки документи і світлини.

– Як зустріли кияни виставку?

– Щодня ми приймаємо 3-4 групи, багато індивідуальних відвідувачів. Студенти готуються тут до дипломних робіт з історії України, вчителі отримують матеріяли для лекцій. В сусідній залі розгорнуто виставку „Київський мартиролог". Пропонуються до перегляду документальні фільми з тематики виставки. Щоквартально проводимо семінари вчителів.

– Як загалом готується Україна до відзначення 70-річчя голодомору?

– Ми багато чекали від парляментських слухань у Верховній Раді, які мали дати політико-правову оцінку подій, після чого можна було б приймати відповідні закони. На жаль, на цих парляментських слуханнях було втрачено мету – не було підготовлено жодного виступу правових комісій, які мали дати напрям для вироблення підсумкового документу. Поза тим, створено організаційний комітет, до якого ввійшли також члени „Меморіялу". Основна мета – щоб на державному рівні голод був визнаний геноцидом.

– Як сприйняли виставку в Америці?

– Місцеві українці в цілому обізнані з трагедією 1932-33 років в Україні, але досі вони ще не мали нагоди побачити таке системне охоплення усіх подій і передання їх на документальному рівні. В Чикаго, Дітройті, Філядельфії загал людей виявив велику зацікавленість виставкою. Її оглядають також люди американського походження. В Чикаго працівники Публічної бібліотеки виявляли бажання мати у себе таку експозицію. Маємо лазерні диски і путівник англійською мовою. Також на самих плякатах багато пояснень є англійською мовою.

Коли до нас приїхали гості з ООЧСУ, УККА, Українсько-американської фундації „Воля", то висловили побажання показати цю виставку в Америці, а також зробити тираж її для показання в усіх обласних і районних містах України. Триває збірка коштів на копіювання виставки. Така акція не тільки була б гідним відзначенням 70-річчя голодомору, а й потужним засобом усвідомлення молоді, усього населення, відповіддю на заперечення історичної правди з боку наших недругів. Вона мала б вплив і на майбутні президентські вибори. Просимо складати свої пожертви на „Українсько-американську фундацію волі" : „UAFF-Memorial", P.O. Box 255, Cooper Station, New York, NY 10276-0255

– Вочевидь, усі причетні до виготовлення виставки працювали на громадських засадах?

– Так. Проте ми були змушені найняти сторожу, тому що існує загроза знищення або пошкодження виставки. Нас підтримує посадник Києва О. Омельченко, і в цьому році ми дістали від міста 50 тисяч гривень на утримання приміщення, бо ми мали вже борги за оренду, й відразу почалися заходи, щоб відібрати у нас приміщення. 30 листопада 2001 року нашу виставку відкрив Віктор Ющенко й відтоді вона має безсумнівний успіх.

Виставка відбудеться:

– **Нью Йорк**, 29 і 30 березня, зустріч з Романом Круциком 30 березня о 2-ій по полудні, в залі св. Юра.

– **Йонкерс**, Н. Й. – 2 і 3 квітня, зустріч з Романом Круциком 2 квітня о 6:00 веч. в Українському Домі СУМА.

– **Іст-Гановер**, Н. Дж., 5 квітня, о 6-ій веч. в готелі „Рамада", при дорозі 10.

– **Пасейк**, Н. Дж., 6 і 7 квітня, зустріч з Романом Круциком 6 квітня о 3-ій по полудні, в Українській централі.

– **Нюарк**, Н. Дж. – 12 і 13 квітня, зустріч з Романом Круциком 13 квітня, о 3-ій по полудні, в шкільній спортовій залі св. Івана Хрестителя.

Світлини з виставки: жертви Великого голоду 1932-33 років.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Читачі – про видання УНСоюзу

Предсідник УНСоюзу Стефан Качарай має рацію: Альманах-2003 містить в собі між звичайними також надзвичайні статті. Мені також сподобалася сторінка про мову в ч. 51 (2002р.) „Свободи". Мовні помилки рідшають і в газеті.

Надія Мичко в ч. 21 (2002р.) „Свободи" надрукувала „Словничок родинних зв'язків" і звернулася до читачів з проханням доповнити цей „словничок". У цьому словничку є такі слова: *свекор, свекруха, тесть, теща, зять, невістка, свати, дівери, шурини, своячка і свояк, дядько, тітка*. А в „Свободі" ч. 51 (2002р.), автор П. О. добавив слова – *батько, мати, баба, дід, син, дочка, брат, сестра, чоловік, жінка, внук, внучка, вітчим, мачуха, жених, наречена, дружка, дружко, племінник, племінниця, боярин, світилка, троюрідний брат, троюрідна сестра, хрещений батько, хрещена мати, хрещеник, хрещениця, двоюрідний брат/сестра*. Моя бабуся ще вживала слова *„ятровка, зовиця та приймак"*. Значення двох попередніх слів я не знаю, слово *„приймак"* уживалося в означенні чоловіка, що прийшов без майна на господарство жінки. Редактор Л. Х. знайшов ще й *„не рівний шлюб – мезальянс"* („Свобода", ч. 35 (2002р.), у хрестиківці). На мій погляд, цей шлюб відрізняється від стельваги. Стельвагою називають пристосування у возі, що його тягнуть двоє коней. На цьому пристосуванні пересувають центр, якщо бувають нерівні сили, наприклад, кінь та корова. Дуже дякую, що дочитали до цього місця.

Іван Білик,
Фінікс, Арізона

Від редакції: *Згідно зі „Словником української мови" (Київ, 1980)* ***ятрівка*** *– це дружина чоловікового брата. Це слово вживали Карпенко-Карий, Яновський.* ***Зовиця*** *– це чоловікова сестра. Слово* ***мезальянс*** *цей словник пояснює як шлюб з особою нижчого соціяльного стану.*

* * *

Дякую за Альманах-2003. Гарна у ньому стаття Х. Ференцевич про УНА. Гарна, ясна стаття Уляни Бакової, прошу передати їй. Але чи не занадто похвалили Л. Мишугу? Також треба зауважити, що Кубійович створював УНА, бо думав що Америка поб'є Гітлера й кинеться на СССР, поб'є його й тоді поярмлені народи будуть будувати свої держави. Але Друга світова війна призвела до того, що комунізм поширився у світі.

Іван Івахів,
Денвер, Кольорадо

* * *

Перш за все вітаю вас усіх і дякую за газету „Свобода" і за Альманах-2003, який читаю з зацікавленням. Мене дивує допис до „Свободи" – „В усьому винна опозиція" Федіра Бабака. Поведінка Віктора Ющенка показує мені його як несерйозного представника „Нашої України". Він не знає або не хоче знати, на яку ногу йому стати. Тому з опозицією буде біда і знову нам в гості прийде інший Кучма, а ми будемо охкати.

Василь Пономаренко,
Клівленд. Огайо

* * *

На превеликий жаль, не можу назвати своє ім'я. Соромно мені з приводу появи у „Свободі" 28 лютого допису Ф. Бабака „В усьому винна опозиція". Прошу пояснити, що такий допис означає та що він нам дає. Можливо, це мала вийти сатира? На мою думку, це провокація для розпалу ще більшого горя нашої так нестабільної держави.

Довголітня читачка,
Нью-Джерзі

Від редакції: *Допис Ф. Бабака – це й справді сатира. Його спрямування подане в останньому параграфі, який подаємо повністю: „Біда наша, що деякі з нас вірять владі, а не опозиції. Тим часом влада спочатку обіцяє золоті гори, а потім робить життя ще жалюгіднішим від попереднього".*

* * *

Щиро дякую за присланий Альманах УНСоюзу на 2003 рік. Так гарно впорядковано статті, дописи, інформації для кожного читача є доброю інформацією.

В. Гальчук,
Канада

* * *

Щиро дякую за „Альманах". Із задоволенням весь прочитала. Важко виділити щось, бо всі статті по-своєму цікаві та корисні. Найболючіша тема – 70-ліття Великого голоду в Україні. У своїй лікарській практиці я зустрічала свідків та жертв цього страшного злочину. В дивізії „Галичина" гинув цвіт нашого народу за волю України, а теперішні перелицьовані „комуняки" брудом обливають наших героїв, як також УПА, ще й безсоромно ювілеї справляють катам. Кінця не видно цій панівній зграї на „нашій, не своїй землі". Справді, весь розділ „Історія – наша вчителька" – дуже цікавий. Наприклад, вперше зустрічала гіпотезу про походження національного імені українців. Діялог з проф. Діяною Ек дає відповіді на актуальні питання сучасности. Тривожне стало життя в гостинній Америці.

Люба Стасишин,
Елкрідж, Меріленд

* * *

Я, 84-літній старець і 18-літній секретар Округи УНСоюзу в Бафало, Н. Й., очікую нетерпеливо в суботу „Свободи". Здивування і смуток викликала перша сторінка „Свободи" за 7 березня. Навіть не одну чверть сторінки присвячено найбільшому пророкові України Т. Шевченкові. Натомість, розповідь про конкурс на кращий проєкт меморіялу у Нью-Йорку і стаття про опозицію заповнили решту сторінки. Це не докір чи критика, я далекий від цього. Але на мою думку, таким річницям як Листопад, Січневі свята незалежности, Дні Шевченка, серпневе свято Незалежности, Голод українського народу треба приділяти більше місця на першій сторінці „Свободи". Думаю, що багато чисел „Свободи" висилаєте в Україну. Як люди в Україні сприймають відсунення портрета Шевченка в куток сторінки?

„Свобода" – найстаріший і найбільший часопис в світі, крім змісту, повинен мати частинно-патріотичну форму першої сторінки принайменше під час річниць. Їх є небагато.

Василь Сивенький,
Вільямсвіл, Н. Й.

Від редакції: *Дякуємо нашому читачеві за конструктивні пропозиції патріотичного спрямування. Як правило, на першій сторінці „Свободи" починаються публікації матеріялів з тематики, про яку пише у своєму листі Василь Сивенький, а на дальших сторінках подаються продовження. Так було і з Шевченковими днями, яким було присвячено 10 і 11 сторінки видання. Водночас „Свобода" є американською українською газетою і повинна інформувати читача про важливі події в житті його країни.*

* * *

Дякую за вашу цінну, добру газету, читаю з насолодою і увагою. Прошу пишіть так, як писали і не уводіть всілякі слова, як *страховка, спортивні, поліцейський*, а чому не **поліцист**, та й нащо тих *Іванович, Михайлович* і т. д. Наш Тарас Шевченко підписувався без *Григорович* і писав, що „руські" ввели в нашу мову те *по-батьку* і далі тягнем, не можем бути без того хвоста.

Як греко-католики, а чому не Українська Католицька Церква без того хвоста – *„греко"*, коли на Синоді вже прийняли УКЦ? Або чому далі повторюєте то горбачівське *„білі плями"*? Які білі – то чорні, криваві, але щоб зм'якшити, то Горбачов завів „білі плями". А ми повторюємо те. Як тяжко нам відірватись від тих „хвостів"! Ви пишіть, як писали.

Ірена Пилюк,
Торонто, Канада

* * *

У „Свободі" за 7 березня ц. р., в огляді редакційної пошти „І на чужині сонце не чуже...", несправедливо підсумовано мого коротенького листа до газети.

Я відгукнувся на публікацію „Свободи" від 31 січня і порадив друкувати на першій сторінці такі знимки, як поміщено аж на 15-ій сторінці, а саме знимку великої групи учасників курсів українознавства в Кіровограді, а не знимку членів проводу непотрібного нам СНД на чолі з „блазнем" Кучмою.

Тобто, давайте першенство процесові національного відродження, а СНД чи Кучму можна й на 15 сторінці. А щодо епітета "блазень", як ви бачили, я взяв його в знаки наведення, бо позичив його з вашої статті у тій же „Свободі" за 31 січня. Від себе, я б прилюдно так нікого не характеризував, навіть Кучму. Вірю, що поправите в газеті ваш підсумок мого листа.

Петро Матула,
Потомак, Меріленд

Подаємо текст першого листа Петра Матули:

„Щодо „Свободи" за 31 січня, уважаю, що не знимка „блазня" Кучми і непотрібного нам СНД повинна була бути на першій сторінці, а та, яку ви помістили на сторінці 15-ій – „Українознавство в Кіровограді".

У редакційному огляді було зазначено (і це становище редакції залишається незмінним), що тижневик має подавати світлини з політичного світу на перших сторінках незалежно від громадської думки про тих чи інших його діячів.

До речі, „Свобода" не вживала слова „блазень" стосовно Кучми.

УКРАЇНА І СВІТ

„Гей, там на горі”...

До 90-річчя „Українських Січових Стрільців”

Початок XX сторіччя – це період інтенсивного українського національного руху в Галичині й на Буковині, що зростав, незважаючи на гніт і переслідування опанованою поляками адміністрацією Галичини, які запевняли австрійського цісаря, що „при тобі, пане, стоїмо і хочемо стояти”, і двома повстаннями проти царату, у 1830 і 1863 роках здобули довір'я Габсбургів.

Польські дідичі і шляхта уважали, що Галичина належить їм, як це було до першого розбору Польщі в 1772 році, тому не допускали українців до публічних урядів. Єдиною верствою інтелігенції були в тому часі ще священичі роди, але й про них говорили поляки зі зневагою: „Нє било Русі, тилько хлоп і поп”. На початку XX ст. тоді ще нечисленні діячі т. зв. „народовецького руху”, у протиставі до москвофілів, почали національно освідомлюючу працю серед міщанства і робітництва, а згодом – селянства, закладаючи читальні „Просвіти”, а по селах – „Братства тверезости”.

Молоді ідеалісти взяли своїм завданням підвищення культурного й економічного рівня гнобленого народу, а „рільчі страйки” у 1902 і 1904 роках звернули особливу увагу на політичну ролю села. Цьому великою мірою присвятили свою діяльність відомі соціял-демократичні політики: Михайло Драгоманов, Іван Франко, Михайло Павлик та інші, поміж ними – творець та один з керівників Української Радикальної партії, засновник і організатор Товариства „Січ”, адвокат д-р Кирило Трильовський. 5 травня 1900 року він заснував в Заваллі біля Снятина на Покутті перше Руханково-пожежне товариство „Січ”, що збігалося із 125-річчям зруйнування Запорізької Січі царицею Катериною у 1775 році.

Січ була заснована як демократична організація на зразок Запорізької Січі. Це стверджує у „Споминах з мого життя” відомий профспілковий діяч, журналіст, член Української Національної Ради Степан Чарнецький, що проживав на еміграції у Швайцарії: „Січі нав'язували до національної традиції, були зрозумілі для молодшої генерації галицького суспільства. Вони виховували молодь ідейно і практично до боротьби за волю України, були справжнім зав'язком української міліції, куди вищим, від швайцарської міліції...”.

Національну мету „Січей” правильно зрозуміла польська адміністрація. Вже від самого початку їхнього заснування вона використовувала всякі провокації, щоб здискредитувати їх перед урядом. Однак завдяки все вищій свідомості села та жертвенній обороні проводу „Січ” зростала і в 1913 році вже мала майже 1000 осередків, що охоплювали густою сіткою Галичину й Буковину. До праці в „Січі” приєдналися найкращі сили української ідейної інтелігенції. Майже всі ці молоді ентузіясти вступили згодом у лави Українських Січових Стрільців, як пізніший генерал-поручник армії УНР д-р Роман Дашкевич, міністер військових справ ЗУНР полковник Дмитро Вітовський, організатор „Пласту” Іван Чмола, секретар Головного січового комітету Іван Чупрей, Володимир Кузьмич та інші. Багато з них впало у боротьбі за волю України. Плеяда поетів і композиторів створила безсмертні січові марші. Сам „Січовий батько” К. Трильовський був автором маршу „Гей, там на горі Січ іде...”, творили для „Січі” поет Василь Пачовський, композитор Денис Січинський, громадський діяч Михайло Кузич, педагог і письменник Сильвестер Яричевський, Іван Макогон, Віра Лебедова й інші. 18 березня 1913 року Руханково-пожарне товариство „Січ” закінчує свій початковий ідеологічний і фізичний вишкіл та засновує справжнє військо під назвою „Українські Січові Стрільці”. Попередила це завзята політична боротьба проти цісарського намісника Галичини графа М. Бобжинського, наступника застреленого Мирославом Січинським в його палаті графа Анджея Потоцького. Австрійський уряд вважав, що тільки поляки мають право на парамілітарні організації. Довго оспорюваний дозвіл на створення української військової одиниці став історичним початком відродження українського війська. Завдяки синові Кирила Трильовського, Петрові Трильовському, вийшла у 1965 році в Едмонтоні (Канада) прегарна книга „Гей, там на горі Січ іде”, в якій ілюстрований не тільки розвиток „Січей”, але з'ясовані політичні взаємини в тодішній австрійській Галичині і Буковині, представлена історична боротьба українців за належні їм права, за знищення нужди і духової темряви, що ними були окутані ці краї за століття окупації.

Ця книга була двічі перевидана в 2000 році – в Києві і Львові, з нагоди 100-літнього ювілею „Січей”.

Історія „Січей” – одне з найцікавіших та найцінніших історичних джерел до вивчення історії Галичини і Буковини у XIX і початку XX ст., а 2003 рік є ювілейною датою відродження українського війська.

Із „Січей” зродився Легіон Українських Січових Стрільців, які були ядром 100-тисячної Української Галицької Армії, київських Січових Стрільців, ядром армії УНР, УВО, славної УПА та двох Дивізій Української Національної Армії у 1945 році.

Українські Січові Стрільці залишили по собі невмирущу традицію, а ім'я їх славного організатора завжди буде жити у пам'яті українського народу.

Богдан Шарко

Українці у Франції стали турботою УГКЦ

ПАРИЖ. – 11 березня Апостольський Екзарх УГКЦ українців Франції, Швайцарії та країн Бенілюксу Михайло Гринчишин звернувся до мерії Парижу з проханням надати для потреб Церкви та її вірних у французькій столиці додаткове приміщення. Адже останнім часом, через відсутність Посла України у Франції, усіма без винятку проблемами українських емігрантів та заробітчан змушена займатися саме Українська Греко-Католицька Церква.

Недавно у церкві Св. Володимира, у центрі Парижу, мав відбутися шлюб українців-заробітчан, який перетворився на похорон. Нареченого знайшли втопленим за загадкових обставин. У Парижі найбільшою небезпекою для українських нелегалів є їхні ж таки земляки-рекетири, або ж, як пише місцева преса, українська мафія. Поскаржитися в поліцію жертви не можуть, адже вони у країні перебувають нелегально. А якщо не платять злочинцям, то втрачають здоров'я або життя. Найчастіше українці, які працюють у Парижі, приходять до єдиного українського храму не лише помолитися, але й попросити коштів на лікування, термінову операцію, допомогти відіслати додому тіло померлого.

Владика Михайло Гринчишин уже 20 років служить у храмі Св. Володимира. Щосуботи до цієї церкви приїжджають 5-6 мікроавтобусів з України, які привозять пошту, газети, пакунки для заробітчан. Чоловіки у Франції працюють переважно на будовах, а жінки – де доведеться. Великою проблемою для українців є незнання французької мови, тому двічі на тиждень при церкві організовані безкоштовні мовні курси.

Проте фінансові та організаційні можливості Церкви обмежені. Владика радив би урядам України та Франції підписати угоду про легалізацію українців у Франції, як це було зроблено у Португалії. Але щоб розпочати приготування такої угоди, слід для початку скерувати до Парижу повноважного посла від держави Україна.

Галина Терещук

Світло над Острогом

Кожен вихідець з України має якийсь скарб-спогад, захований глибоко в душі. Моїм дорогоцінним спогадом є пам'ять про нашу „alma mater" – Рівенську українську гімназію, яка була для нас твердинею патріотизму і моралі. Саме в ім'я її створено „Стипендійний фонд колишніх учнів РУГ" – на допомогу відновленій Острозькій академії. Ініціяторами з-посеред нас був Олександер Михалюк зі своєю дружиною Іреною. Він порозумівся з товаришами з Нью-Йорку і знайшов там доброго спільника – Леоніда Підстригача. Разом вони звернулися до своїх колеґ з РУГ зі закликом заснувати стипендії для студентів Острозької академії, яка діє вже від 1994 року. Згідно з проєктом, стипендіятами мають бути нащадки воїнів УПА, репресованих, сироти та малозабезпечені студенти, які мають всі дані, щоб стати остоєю українства і з вірою в Бога працювати в українському суспільстві, приносячи користь в розбудові незалежної держави.

Отже, Стипендійний фонд створено. Ректорат Острозької академії з захопленням сприйняв цей почин. Вже четвертий рік 60 стипендій походить з цього фонду. Пожертви на фонд, крім колишніх учнів РУГ, складають також наші банки з Чикаґо, Філядельфії та Нью-Йорку, а Стипендійний комітет має бажання повідомити про це всю нашу громаду. Може, знайдуться нові добродії, жертводавці і фундатори.

Велику ролю у цьому ділі відіграє д-р Мирон Куропась, як координатор збірки фондів, що переходять через УНСоюз до академії. Всі пожертви звільнені від податків.

Незайвим тут буде пригадати про минуле Острога та Волинської землі XVI–XVII ст. Остріг був осідком князів Турово-Пінської галузі Рюриковичів. Один з них – Данило збудував мурований оборонний замок в Острозі. Його сина – Федора, хороброго лицаря, церква визнала святим. Син його, князь Василь Красний, обороняв Волинь і Литву від Польщі (1450 р.). Його син Іван дістав у спадок Остріг, а син його, Константин Острозький, був славетним князем (1463–1533 р.). Він розбив московське військо 1512 року під Оршею, переміг в боях татар та взяв в полон 20 тисяч разом з ханом Менглі Ґіреєм і його трьома синами. Визволив 40 тисяч бранців з Поділля, Галичини й Волині. Робив походи на Крим проти татар. Слава про нього йшла по країнах Західньої Европи. За його влади Остріг дістав у 1528 році Магдебурзьке право.

Князь Константин Острозький був найвпливовішим і найбагатшим маґнатом на всю Польсько-Литовсько-Руську державу. Після його смерти (1533 р.), Остріг перейшов до його сина Ілії, який одружився з полькою (Беатою Костелецькою). По його смерти (1542 р.) Остріг перейшов у власність його брата князя Константина Константиновича Острозького. У спадщині по батькові Константинові і братові Ілії князь К. К. Острозький дістав величезні маєтки й високі титули тодішньої української аристократії: воєвода Київський, маршалок Волинський, староста Володимирський. У молодості він приділяв багато уваги студіям, отже, був ерудитом тих часів, мав цінну бібліотеку. Тримався міцно своєї Церкви, рідного народу, своєї мови і звичаїв. Славився перемогами у боях з татарами – над Синявою, під Дубном та Острогом. Завдяки всесторонній освіті вносив у свій край усе краще зі Західньої Европи. Через політичну ситуацію приневолений був, проти свого переконання, підписати Люблинську унію 1569 року.

Від 1569 року Волинь увійшла в межі Речипосполитої. Король польський роздав тоді величезні лятифундії на українських землях польським маґнатам, поведінка яких спричинила козацьке повстання Северина Наливайка, що в 1595 році зазнало поразку. А в 1596 році князь К. К. Острозький, з волі короля польського, підписав Берестейську унію (під загрозою військової інтервенції). Князь К. К. Острозький залишився при своїй Церкві й боронив „благочестя і культуру руську". Він знав вагу й потребу освіти, головно для шляхти й духовенства, що мали стояти у проводі суспільства. Тож разом із своїм елітарним оточенням освічених людей та дорадників-інтелектуалів з інших країн, зокрема з Греції та Сербії, закладає в 1577–1578 роках друкарню. Одночасно засновує першу у Східній Европі високу школу з назвою „Триязична академія", або Слов'яно-греко-латинська академія, де проводилися лекції однією із трьох мов. Першим ректором був Герасим Смотрицький (із Смотрича на Волині).

Друкарня в Острозі видала двадцять книг релігійного характеру. Найважливішою з них була Біблія Острозька з 1581 року. Це була перша друкована слов'янська повна біблія – Святе Письмо Старого і Нового Завіту.

Князь Константин К. Острозький помер у 1608 році. Академія перестала діяти в 1640 році. Син князя К. К. Острозького Іван (Януш) перейшов на римо-католицьке віровизнання, й почував себе поляком. В 1624 році в Острозі засновано єзуїтську колеґію. Богдан Хмельницький, який навчався в єзуїтській колеґії, але тримався своєї віри, закрив колеґію в Острозі в 1648 році. В 1793 році (після розборів Польщі) Волинь перейшла під владу Росії (Московського царства) – аж до Першої світової війни, коли увійшла в межі Польської держави.

В 1994 році Президент України Леонід Кравчук своїм указом відновив Острозький колеґіюм, а Леонід Кучма підніс його до стану університету в 1996 році. І заслуговує на активну підтримку колишніх учнів РУГ, які в ім'я своєї улюбленої Alma Mater приходять з допомогою новітнім студіям давнього Острога. Подаємо адреси на які можна висилати пожертви: Alex Mychaluk, 301 Solly Ave., Philadelphia, PA. 19111–1831; Leonid Pidstryhach, 31-07 30th St. Long Island City, NY 11106-2801.

Наталія Іщук-Пазуняк,
м. Філядельфія

Делеґація СКУ перебувала на Балканах

БЕОҐРАД. – 13-16 березня у Сербії і Чорногорії на запрошення Товариства української мови, літератури і культури „Просвіта", члена Світового конгресу українців (СКУ) перебувала делеґація СКУ в складі президента Аскольда Лозинського та голови Суспільної служби СКУ, першого заступника голови СФУЖО Ольги Даниляк.

Делеґація побувала в усіх наших більших осередках, де існують філії товариства. У Інджії о. Петро Дутка ознайомив делеґацію із історією української парафії, котру засновано 1964 року.

Делеґацію у супроводі членів правління Товариства „Просвіта" Бориса Небесного та Мирослава Гочака прийняла у Беоґраді заступник міністра національних та етнічних громад Єлена Маркович. Головними питаннями розмови були створення української редакції телебачення та радіо, дальша підтримка літніх шкіл українiстики „Просвіти", фінансова допомога держави.

У Посольстві України в Сербії і Чорногорії делеґацію прийняв посол Анатолій Шостак. У Новому Саді з делеґацією СКУ зустрілися представники організації Союзу русинів і українців Юґославії. Гості мали зустрічі з представниками культурно-мистецьких товариств імені Івана Сенюка з Кули, „Кобзар" і Сербсько-українського товариства з Нового Саду, культурно-просвітнього товариства „Карпати" з Вербасу. Делеґація ознайомилася із духовним життям на прийомі у парафії Святого Володимира у о. Ярослава Вовка та в манастирі Сестер-служебниць у Вербасі, а також з діяльністю філії Товариства „Просвіта". У Кулі делеґацію привітали у парафії Святого Йосафата і у монастирі оо. Василіян о. Антоній Турчаник та о. Віталій Лотоцький, настоятелька с. Тетяна Воротняк. Товариство імені Івана Сенюка працює в Кулі з 1971 року, згуртовуючи в гуртках музичному, танцювальному, співочому та літературному понад 200 членів.

У місті Сремська Мітровица делеґація зустрілася з українською громадою, ознайомилися з життям громади, яка відновила фолкльорний ансамбль „Коломийка".

16-18 березня делеґація СКУ відвідала українські громади Боснії і Герцеґовини, 19-21 березня – Хорватії та 21-25 березня – Італії.

Офіційно українців у Республіці Сербії є 5354, з цього у Воєводині – 4935. У общинах (районах) в Кулі реєстровано 1453 українця, у Вербасі – 975, у Сремській Мітровиці - 593, у Новому Саді – 482, у Інджії – 422, у Беоґраді – 433. Вони об'єднуються навколо церкви, культурних товариств і „Просвіти", мають школи, часопис „Українське слово", програми на радіо і телебаченні.

Товариство „Просвіта"

Нові етапи конкурсу імені П. Яцика

КИЇВ. – Шириться коло учасників Третього міжнародного конкурсу з української мови ім. Петра Яцика. Окрім навчальних закладів Міністерства освіти і науки України, до мовного турніру приєдналися навчальні заклади всіх рівнів міністерств України – транспорту, охорони здоров'я, сільського господарства, оборони.

Серед них і Національна академія Служби безпеки України, де переможців змагання під час Свята рідної мови нагороджували виконавчий директор Ліґи українських меценатів Михайло Слабошпицький і голова Наглядової ради конкурсу Валентина Стрілько. Нагороди здобули студенти Ярослав Скорик, Дмитро Педос, Роман Стецишин, Олександр Наконечний, Іван Вільчавський і Микола Мерґель.

На Кубані, де українці оселилися 200 років тому після знищення Запорозької Січі, теж триває конкурс. Голова товариства української культури Кубані Микола Сергієнко передав дипломи і цінні подарунки переможцям конкурсу з Крайової школи народного мистецтва Краснодару – Насті Давидовій, Люді Семеновій, Олександру Никипорцю та Сергію Чубенку. Ці діти чудово володіють українською мовою, беруть участь у патріотичних акціях.

Дипломи і цінні подарунки передав Михайлові Парипсі, голові Асоціяції українців Казахстану, голові Товариства української культури імені Т. Шевченка , виконавчий директор Ліґи українських меценатів Михайло Слабошпицький для урочистого вручення переможцям конкурсу у Казахстані.

Семеро юних українців з Казахстану стали переможцями цього змаганнян – школярі з українських недільних шкіл Павлограду і Астани, студенти з Павлодарського технічного університету та університету ім. Н. Гумільова в Астані.

Переможці отримали не тільки нагороди Освітньої фундації Петра Яцика (Канада), а й імені Марії Дроб'язко-Ніценко (Австралія).

Світлана Короненко

Ми – проти русифікації України

Проєкт закону „Про застосування російської мови в Україні", запропонований народним депутатом В. Мироненком під час „Року України в Росії", і цьогорічний – „Року Росії в Україні" – проєкт депутата Леоніда Грача „Про внесення змін до статті 38 Конституції України", підтриманий 164 депутатами Верховної Ради, викликають занепокоєння.

Йдеться ніби про мовні права російської меншини чи „російськомовного населення" України, але насправді це намагання законом підтримати русифікацію, політичне і економічне перетворення України на російську провінцію.

Проєкти пропонують легалізацію російської мови „в усіх сферах суспільного життя", зокрема „в органах місцевого самоврядування", що суперечить Конституції. Правда, „вищим органам влади" милостиво дозволяється приймати акти державною мовою. При цьому пояснюється, що такі закони забезпечать „єдність народу України" і сприятимуть „укріпленню та розвитку державности України". Яким чином має це статися, не пояснено, але легко собі уявити, що такі закони приведуть до занепаду національної свідомости українського народу.

Свідомі українці відразу збагнули небезпеку таких проєктів і вдарили на сполох. Українська інтелігенція звернулася до Президента Кучми, голови Верховної Ради Литвина та прем'єр-міністра Януковича з відкритим листом, висловлюючи своє обурення запропонованими законами. У листі сказано: „Мовна ситуація в країні є кричущим свідченням нерівноправности саме української, а не російської мови: інформаційний простір, книговидання, кіно- і телеринок є сферою домінування мови 'старшого брата'".

Президія Наукової Ради Світового Конгресу Українців і голови наукових установ поза межами України приєднують свої голоси до цього звернення і підтримують заходи, спрямовані на зміцнення позиції української мови в освіті, науці, культурі й урядуванні на всіх теренах Української держави. Закликаємо всю свідому українську громадськість стати в обороні української мови і державности перед загрозою повної русифікації України.

Д-р Любомир Винар – голова Наукової Ради СКУ, президент Українського Історичного Товариства; **д-р Ася Гумецька** – заступник голови НРади, президент Української Американської Асоціяції університетських професорів; **д-р Олег Кравченко** – заступник голови НРади, президент Української Вільної Академії Наук у Канаді; **д-р Аркадій Жуковський** – заступник голови НРади, голова Наукового товариства ім. Шевченка в Европі; **д-р Осип Мартинюк** – секретар Наукової Ради СКУ; **д-р Дмитро Штогрин** – голова Української науково-дослідної програми при Ілинойському університеті.

Допомога Україні продовжувалася

2002 рік перейшов уже в історію, а з ним і 12-ий рік праці Координаційного комітету допомоги Україні (ККДУ). Не був він іншим від попередніх – допомога йшла тими самими руслами, як і в минулому, на освіту й демократизацію населення України.

Дорогий читачу, перед тобою – повний звіт про працю ККДУ за 2002 рік. І першими його словами нехай буде наша вдячність всім організаціям і поодиноким особам, які підтримували наші проєкти і програми.

Курси українознавства для вчителів середніх шкіл України розпочав ККДУ в 1995 році, а в 1997 році поширив їх і на Збройні Сили України (ЗСУ). Минулий рік був надзвичайно успішним, бо проведено шість курсів (2 для вчителів і 4 для офіцерів-вихователів ЗСУ) в різних містах України, переважно в східніх і південних реґіонах. Започаткував звітовий рік курс у Білій Церкві. Проходив він з 28 січня по 12 лютого з участю 62 вчителів і 14 офіцерів. У листі подяки учасники курсу пишуть: „Схиляємо голови перед людьми, які вкладають кошти у розвиток національної освіти в Україні". Наступний курс для вчителів проходив у місті Кіровограді з 11 по 22 листопада, з участю 74 вчителів і 14 офіцерів-вихователів ЗСУ.

Перший із чотирьох курсів для військовиків-вихователів був проведений в Дніпропетровську з 11 по 23 березня, з участю 72 офіцерів. Відтак відбулися курси в Миколаєві, з 17 по 28 червня, з участю 62 слухачів, у Запоріжжі, з 1 по 12 липня, з участю 87 слухачів, і у Львові, з 9 по 20 грудня, з участю 70 слухачів.

Курси в Кіровограді, Дніпропетровську, Миколаєві і Запоріжжі були вповні фінансовані Українською федеральною кредитовою кооперативою „Самопоміч" Нью-Йорку, а останній, у Львові, Українсько-американською Федеральною кредитовою спілкою „Самопоміч" м. Чикаго.

Після закінчення курсу в Дніпропетровську надійшла від генерала В. І. Баталюка на руки Ньюйоркської кооперативи „Самопоміч" і ККДУ подяка, де, між іншим, говориться: „Командування 6-го гв. армійського корпусу висловлює щиру подяку президентові Української федеральної кредитової спілки „Самопоміч" м. Нью-Йорку і голові Координаційного комітету допомоги Україні в США за проведення двотижневих курсів українознавства офіцерів Дніпропетровського гарнізону. Проведені заняття були актуальними, сприяли формуванню у кожного слухача почуття любови до України та її народу, культури, традицій і духовних цінностей".

У цьому році сповнилось сім років від започаткування програми приїзду дітей зі східніх і південних областей України в Галичину на Різдвяні й Великодні свята, щоб таким способом дати їм змогу пізнати наші святкові традиції. І в цьому році, як і в попередніх, прибуло по 300 дітей на Різдвяні і Великодні свята з Донецької, Луганської, Запорізької, Харківської, Миколаївської, Дніпропетровської областей і Криму в Тернопільську, Івано-Франківську і Львівську області. Ось що пише про свою поїздку на Різдвяні свята Ганна Бевз, учениця 9 кляси Металістської школи, Слав'яносербського району Луганської області:

„Я серцем і душею доторкнулася до всього рідного й дорогого, тих традицій і обрядів, що їх свято зберігають люди в західніх областях, зокрема в селі Болехівці на Дрогобиччині. Жила в прекрасній родині Боб'яків. Разом з їх доньками Наталею і Юлею допомагала Галині Василівні – господині – готувати на Святий Вечір дванадцять страв. Уперше в житті я спробувала справжньої куті, побачила вертеп, ходила з місцевими дітьми колядувати".

Протягом останніх сімох років перебували в Галичині на Різдвяних і Великодніх святах за кошти, виділені ККДУ, понад 4,100 дітей.

Продовжувалась у цьому році й видавнича діяльність. За повною фінансовою підтримкою ККДУ побачила світ двотомна хрестоматія літератури України-Русі, епохи середньовіччя (IX–XV століть) „Золоте Слово". Упорядники видання – Василь Яременко й Оксана Сліпушко. Обсяг кожного тому – 800 сторінок, тираж – 7500. Презентація видання відбулася у Києві 29 жовтня в Будинку вчителя. Увесь наклад книжки розіслано безкоштовно шкільним, університетським і міським бібліотекам. Значну фінансову допомогу на видання цієї книжки надала Українська федеральна кредитова кооператива „Самопоміч" в Нью-Йорку.

Через ККДУ продовжував видання творів Богдана Лепкого д-р Роман Смик. Також журнал „Березіль" був підтриманий датками д-ра Леонідуса Мостовича.

Під кінець 2001 року звернулися до ККДУ деякі міністерства та державні відомства України з проханнями переслати їм збірники „Літопису

(Закінчення на стор. 24)

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ ККДУ

за час від 1січня до 31 грудня 2000 р.

	Загальний Фонд	Фонд Михайлівсь-кого Собору „Л. Морозова"	Фонд Могилянської Академії „М. Сокіл-Рудницька"	Фонд Вячеслава Чорновола	Фонд Софії Темницької
Баланс 1-го січня 2002 р.	**39,424.58**	**4,472.53**	**11,069.80**	**5,624.84**	**12,540.85**
Приходи					
Курси українознавства	20,000.00				
Приїзд дітей в Галичину	11,550.00				
Підтримка преси в Україні	18,450.00				
Книжкові видання	10,366.00				
Гуманітарна допомога	6,500.00				
Допомога студентам/стипендії	2,500.00				
Патріярший Собор	800.00				
Ліга Меценатів	5,200.00				
Членські вкладки	750.00				
Загальний фонд <*1>	15,207.40			250.00	6,500.00
Банковські відсотки	1,559.16	99.34	475.27	66.16	379.38
Разом приходи	**132,307.14**	**4,571.87**	**11,545.07**	**5,941.00**	**19,420.23**
Розходи					
Підтримка преси в Україні	18,700.00				
Приїзд дітей в Галичину	6,250.00				
Курси українознавства	21,548.00				
Гуманітарна допомога	6,500.00				4,200.00
Книжкові видання	29,208.00				
Допомога студентам/стипендії	2,500.00		1,000.00		2,600.00
Патріярший Собор	800.00				
Всеукраїнські діючі лекторії	1,720.00				
Ліга Меценатів	5,200.00				
Розкопки в Батурині	1,000.00				
Літературний конкурс	1,500.00				
Державний податок в Україні	2,000.00				
Інша допомога/виплачено	3,600.00	4,571.87		5,941,00	
Адміністративні видатки в Україні	1,023.00				
Адміністративні видатки в США	983.68				
Разом розходи	**102,532.68**				
Баланс 31-го грудня 2001 р.	**29,774.64**	**0.00**	**10,545.07**	**0.00**	**12,620.23**

<*1> Прихід 6.750 з Фонду ім. Софії Темницької

ЗА ЕКЗЕКУТИВУ:

Богдан Гайдучок,
скарбник

Володимир Воловодюк,
голова

Вітаємо студентів – стипендіятів 2002-2003 року, членів УНСоюзу!

Оксана Тритяк

Координатор братської діяльности та особливих проєктів УНСоюзу

У 1894 році коли наші батьки – засновники Українського Народного Союзу поклали підстави для зростаючої братської установи, освіта була осередком їхньої уваги. Вже у ранніх роках своєї історії УНСоюз започаткував академічну стипендійну програму і так, як багато неприбуткових організацій, спрямовуючи потребу служінню громаді, УНСоюз збагатив і осягнув безпосередній вплив на життя наймолодших членів – сьогоднішніх провідників громади.

Від самого започаткування стипендійної програми виділено майже 2 мільйони долярів понад 4,800 студентам – стипендистам, членам УНСоюзу. Цього року УНСоюз продовжує відзначувати академічні і додаткові досягнення наших студентів, надаючи стипендії 91 членам УНСоюзу. І коли цих висококваліфікованих студентів УНСоюз уважає майбутніми визначними провідниками, сьогодні – вони є надзвичайно активними учасниками і ентузіястами української культури і громади. Ми вітаємо цих студентів за їхню готовість служити ширшій українській громаді, беручи участь у наступних організаціях і їхніх діяльностях: Пласт, СУМА, українські клюби університетів і церков, курси української мови і культури, спортові табори і клюби, ансамблі українських народних танців і інші.

У цьому академічному році члени Головного Уряду УНСоюзу схвалили на ту ціль суму 17,600 долярів, з цієї суми 13,600 долярів на нагороди і 4,000 долярів на особливі стипендії. Особливі стипендії признано наступним чотирьом надзвичайним студентам, даючи право на вищу фінансову допомогу від УНСоюзу. Ці стипендії отримали:

Стипендію д-р Сузан Ґаландюк на суму 2,000 дол. отримала **Анна Еванс** з Фраквилл, Па., член 382 Відділу УНСоюзу, студентка біології в 'College Misericordia' у Даллас, Па.

Стипендію д-ра Дмитра і д-ра Марії Яросевичів у сумі **1,000 дол.** призначено **Галині Салабай** з Морріс Плейнс, Н. Дж., членові 269 Відділу УНС, студентці психології і студій жіночих справ у 'Rutgers University.'

Стипендії Блекстону, засновані Корпорацією Українського Народного Дому у Блекстоні, Масс. по 500 дол. отримали: Микола Гулл із Ст. Пітерсбург, Фл., член 241 Відділу УНСоюзу, студент слов'янських наук у 'Brown University.' і **Стефанія Кун** з Гордон Ва., член 206 Відділу УНСоюзу, студентка телекомунікації і ділової адміністрації в 'Ohio University.'

Крім цих особливих стипендій УНСоюз надав студентам 87 нагород: 32 нагороди по 125 дол. студентам останнього (четвертого) року середньої школи, 18 нагород по 150 дол. студентам першого курсу університету, 20 нагород по 175 дол. студентам другого курсу і 17 нагород по 200 дол. студентам третього курсу. Крім загального зв'язку з українською громадою ці студенти виявляють ще інші зацікавлення і зайняття включаючи бейзбол, кошиківку, карат, їзду верхом, добровільну працю (volunteerism), мистецтво, музику і т.п. Вони також беруть участь у спорідненій активності і організаціях, як проєкти відбудови міст, церковні хори, мореплавство – веслування (crew) в університетських командах, джаз, театральні і драматичні клюби, виховники літніх таборів, називаючи тільки декілька.

Вони вступають до клюбів зв'язаних з їхньою кар'єрою і їх радо приймають до почесних студентських громад у їхніх університетах. Багато з цих студентів плавно володіють українською мовою і продовжують удосконалювати свою мову, беручи участь у майстернях і клюбах. Ці студенти мають також міжнародні зацікавлення, включаючи чужі мови та студіюючи за кордоном.

УНСоюз гратулює усім студентам за їхні осяги і бажає їм усього добра у їхніх майбутніх починах. Відзначуючи тяжку працю наших молодих членів, УНСоюз просить батьків, дідів, рідних і приятелів заохочувати студентів у наступному році вносити прохання на стипендії. Якщо ваш молодий студент не є членом УНСоюзу, прошу звернутися до УНС про інформації у який спосіб можна отримати стипендію УНСоюзу.

Ще раз гратулюємо, цитуючи слова нашого ґеніяльного поета, патрона УНСоюзу, Тараса Шевченка:

"Учітеся, брати мої,
думайте, читайте,
і чужому научайтесь,
свого не цурайтесь".

$200

Matthew Burke (UNA Branch 56), is a student at Nazareth College.

Stefan Calka (UNA Branch 13), is a student at Indiana University.

Jeremy Cooke (UNA Branch 83), is a student at Penn State University.

Andrij Hnatiuk (UNA Branch 94), is a student at Oakland University.

Luke Hnenny (UNA Branch 498), is a student at the University of Saskatchewan.

Christopher Holland (UNA Branch 120), is a student at the University of Kentucky.

Jill Holter (UNA Branch 333), is a student at Albright College.

Jennifer Kazemka (UNA Branch 242), is a student at Wilkes University.

Daria Klem (UNA Branch 13), is a student at State University of New York at Albany.

Daniel Koziupa (UNA Branch 371), is a student at Drexel University.

Michael Masley (UNA Branch 120), is a student at Kettering University.

Gina Reese (UNA Branch 382), is a student at Bloomsburg University.

Krista Sawn (UNA Branch 331), is a student at Cumberland County College.

Peter Steciuk (UNA Branch 269), is a student at Harvard University.

Creg Tkaczyk (UNA Branch 427), is a student at the University of Toronto.

$200

Orest W. Zalusky (UNA Branch 271), is a student at Albany College of Pharmacy.

Michael Zielinski (UNA Branch 253), is a student at Western New England College.

$175

Justin Bilyj (UNA Branch 241), is a student at Rhode Island College.

Derek M. Bulcavage (UNA Branch 242), is a student at Bloomsburg University.

Michael Celuch (UNA Branch 42), is a student at the University of Sciences in Philaladelphia.

Sarah Cherni (UNA Branch 112), is a student at the University of Toledo.

John Consugar (UNA Branch 78), is a student at E. Stroudsburg University.

Kathryn Dayhoff (UNA Branch 120), is a student at Ohio University.

Katrina Durbak (UNA Branch 42), is a student at Columbia University.

Mark Durbak (UNA Branch 13), is a student at Fordham University.

Karen Erickson (UNA Branch 206), is a student at Ithaca College.

Stephania Fedorijczuk (UNA Branch 162), is a student at LaSalle University.

Bohdan Kedyulych (UNA Branch 47), is a student at E. Stroudsburg University.

Tonya Kornylo (UNA Branch 367), is a student at Russell Sage College.

Nicholas Koshiw (UNA Branch 94) is a student at the University of Toronto.

Nick Kossintsev (UNA Branch 888), is a student at the University of Alberta.

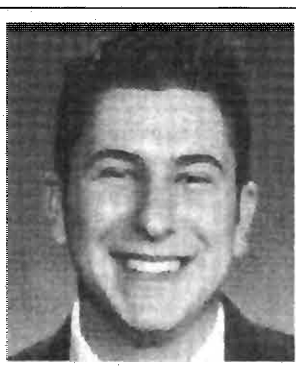
Iren Kossintseva (UNA Branch 888), is a student at the University of Alberta.

Melissa Reft (UNA Branch 120), is a student at the University of Pittsburgh.

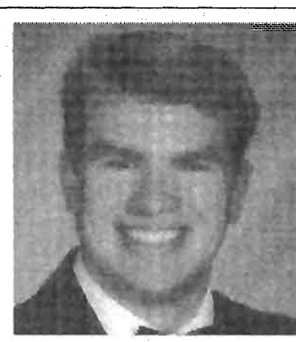
Eugene Spiak (UNA Branch 13), is a student at State University of New York at Buffalo.

Wasyl Terlecky III (UNA Branch 13), is a student at Butler University.

Olenna Tysiak (UNA Branch 13), is a student at Villanova Univesity.

Roman Zacharko (UNA Branch 349), is a student at William Paterson University.

$150

Natalie Babij (UNA Branch 387), is a student at Dartmouth College.

John Burke (UNA Branch 56), is a student at the University of Notre Dame.

Larissa Calka (UNA Branch 13), is a student at Cornell University.

Alana Chojnacki (UNA Branch 360), is a student at Villa Maria College.

Natalie Dubanowitz (UNA Branch 42), is a student at James Madison University.

Lorne Ferguson (UNA Branch 473), is a student at Champlian-St. Lambert.

Roman Hankewycz (UNA Branch 450), is a student at Binghamton University.

Lesia Ilyasova (UNA Branch 777), is a student at Rutgers University.

Catherine LeVan (UNA Branch 360), is a student at Penn State University.

Justin Matijcio (UNA Branch 216), is a student at Skidmore College.

Andrew Milinichik (UNA Branch 147), is a student at Rochester Institute of Technology.

Paul Mulyk (UNA Branch 194), is a student at The Cooper Union.

Orest Mykyta (UNA Branch 42), is a student at Syracuse University.

Kevin Payette (UNA Branch 206), is a student at Rhode Island College.

$150

Nicholas Rudyk (UNA Branch 5), is a student at Lehman College.

Scott Saunders (UNA Branch 362), is a student at Penn State University.

Jonathan Tice (UNA Branch 288), is a student at E. Stroudsburg University.

Andrey W. Zalusky (UNA Branch 271), is a student at Binghamton University.

$125

Taras Babiak (UNA Branch 445), is a student at the University of Manitoba.

Gina Marie Bartos (UNA Branch 288), is a student at Northampton Community College.

Larissa Bell (UNA Branch 287), is a student at Cornell University.

Carlton Bradshaw (UNA Branch 206), is a student at the University of Rhode Island.

Christina Cooke (UNA Branch 83), is a student at Penn State University.

Mark Darnobid (UNA Branch 16), is a student at Mount St. Mary's College.

Jessica Dayhoff (UNA Branch 120), is a student at La Roche College.

Angela Fedak (UNA Branch 112), is a student at Ohio State University.

Mark Fox (UNA Branch 9), is a student at Penn State University.

Nadiya Grabova (UNA Branch 25), is a student at Bellarmine University.

Markian Hadzewycz (UNA Branch 287), is a student at Drew University.

Stefanie Husak (UNA Branch 13), is a student at St. Rose College.

Andriy Kedyulych (UNA Branch 47), is a student at East Stroudsburg University.

Roman Kernitski (UNA Branch 234), is a student at Rider University.

Nadia Kit (UNA Branch 21), is a student at Broome Community College.

Maryana Kolinchak (UNA Branch 307), is a student at the University of Massachusetts.

Jennifer Kun (UNA Branch 206), is a student at Johnson and Wales University.

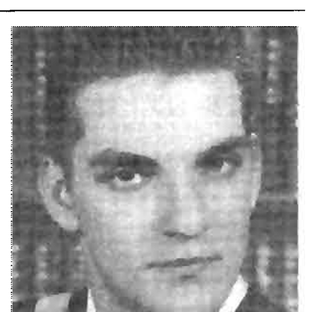

Natalia Kutzer (UNA Branch 127), is a student at Siena College.

Andrew Laszyn (UNA Branch 116), is a student at Mercer County Community College.

Michelle Masley (UNA Branch 120), is a student at Carnegie Mellon University.

Cynthia Milinichik (UNA Branch 147), is a student at Penn State University.

Christina Oleksiuk (UNA Branch 88), is a student at Emory University.

Dmitri Ostritchenko (UNA Branch 407), is a student at the University of Waterloo.

КОНКУРС ДЛЯ СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТІВ

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

започатковує проєкт святкування річниць обидвох видань УНСоюзу

„СВОБОДИ“ і „THE UKRAINIAN WEEKLY“

КОНКУРС ЕСЕЇВ НА ТЕМУ:

„Який вплив матиме українська преса на майбутність у нашій громаді?“

ПЕРША НАГОРОДА – **250 дол.** • ДРУГА НАГОРОДА – „Weekend“ **на СОЮЗІВЦІ**

Найкращі есеї друкуватимуться на сторінках „Свободи“ і „The Ukrainian Weekly“.

Для дальших інформацій прошу звертатися до Оксани Тритяк, Координатора особливих проєктів УНС, **тел.: (973) 292-9800 дод. 3071**

Daniel Prestosh (UNA Branch 47), is a student at Moravian College.

William Prusinowski (UNA Branch 39), is a student at Syracuse University.

Kristina Salabay (UNA Branch 155), is a student at Florida State University.

Theodore Shatynski (UNA Branch 142), is a student at Rutgers University.

Valorie Taylor (UNA Branch 230), is a student at Auburn University.

Michael Terlecky (UNA Branch 13), is a student at College of St. Rose.

Natalie Walchuk (UNA Branch 362), is a student at Rutgers University.

Tania Wedmid (UNA Branch 172), is a student at Lafayette College.

John Wynohradnyk (UNA Branch 5), is a student at Manhattan College.

НАГОРОДА для СТУДІЮЮЧОЇ МОЛОДІ ЧЛЕНІВ УНСоюзу

Хто може дістати нагороду УНС:

1. Прохання про нагороду УНС приймається від тих студентів, які з 1-им червня року, в якому вносять заяву були щонайменше два роки активними членами (платили вкладку) УНСоюзу, або щонайменше два роки тому придбали забезпечення з одноразовою вкладкою, або анюїті вартости мінімум 5,000 дол.

2. Нагороди УНС призначені для учнів, які закінчили середню школу та будуть прийняті до вищої школи в часі виплати нагороди, та для студентів 1-го, 2-го та 3-го років коледжу чи університету. Студенти зі закінченим ступенем бакалявра не можуть подавати подання.

3. Нагороди УНС призначається тільки на один академічний рік. Для поновлення нагороди годиться зложити нову анкету разом із вимінеными прилогами.

4. Нагороди УНС є призначені для UNDERGRADUATE студентів визнаних каледжів чи університетів, які навчаються, щоб отримати ступінь бакалявра.

5. Від студентів зацікавлених отримати нагороду УНС вимагається пересічну академічну оцінку не нижчу GPA **2.5**. Разом із анкетою треба конечно зложити транскрипт академічних оцінок за два семестри (осінній та весняний).

6. Анкету треба повністю заповнити. Підписану і датовану анкету разом із транскриптом академічних оцінок та фотографією (2 x 2 інчі) треба відіслати поштою **не пізніше як 1-го ЧЕРВНЯ. Конверти датовані поштою пізніше ніж 1-го червня, або неправильно заповнені анкети, будуть автоматично дискваліфіковані**.

Признання нагород та повідомлення:

1. Кожний хто в час і правильно зложив прохання отримає нагороду, одначе сума нагороди залежатиме від років студій: найнижчу суму отримають студенти в першому році, а найвищу на останньому році студій. Суми нагород залежатимуть від фінансів призначених бюджетом УНС в даному році.

2. Стипендійний Комітет УНС перевірить всі прохання про нагороди.

3. Про висліди приділу нагород повідомляємо стипендіятів у місяці СЕРПНІ даного академічного року.

Виплата нагород:

УНСоюз уділяє нагороди на високошкільні оплати, тому чеки виставляється на ім'я школи, а посилається їх на домашню адресу стипендіята.

ПРАКТИЧНИЙ ДАРУНОК ДЛЯ ҐРАДУАНТІВ

Ґрадуація! Батьки, члени рідні, приятелі та українська громада гордяться своїми ґрадуантами. Ці молоді студенти вчилися тяжко та довго щоб осягнути свою мету, вони тепер готові включитися до праці у різних ділянках. З нагоди ґрадуацій буде багато святкувань, щоб виявити признання за їхні осяги. Винагороди будуть приємні, доцільні, цікаві і деколи практичні. Якщо Ви бажаєте винагородити ґрадуанта справді корисно, візьміть до уваги забезпеченеву або пенсійну грамоту УНСоюзу. Це буде подарунок, котрий не тратить свою вартість, а противно вартість росте. Ви, для цих нових членів, котрі вступають на новий шлях життя, встановляєте фінансову базу даруючи забезпеченеву грамоту, яку можливо вони не одержать при новій праці. Ця грамота може бути справді вартісною у їхньому житті.

20 Pay Life на 25,000 дол.: Постійне забезпечення життя, забезпечення платне по смерті з вкладками платними впродовж 20 років, член одержує зростаючу грошову вартість.
У віці 20 років – не курці – річна вкладка $228.00.
У віці 25 років – не курці – річна вкладка $268.25.

20 Pay Life на 10,000 дол.: Постійне забезпечення на життя, забезпечення платне по смерті з вкладками платними впродовж 20 років, член одержує зростаючу грошову вартість.
У віці 20 років – не курці – річна вкладка $ 93.00.
У віці 25 років – не курці – річна вкладка $ 109.10.

Whole LIFE 25,000 дол.: Забезпечення на ціле життя з вкладками платними впродовж цілого життя, член одержує зростаючу грошову вартість.
У віці 20 років – не курці – річна вкладка $ 154.00.
У віці 25 років – не курці – річна вкладка $ 183.00.

Whole LIFE 10,000 дол.: Забезпечення на ціле життя з вкладками платними впродовж цілого життя, член одержує зростаючу грошову вартість.
У віці 20 років – не курці – річна вкладка $ 63.40.
У віці 25 років – не курці – річна вкладка $ 75.00.

10 Year Term 25,000 дол.: Термінове забезпечення – 10 років. Термінове забез-печення надає покриття на 10 років з незмінними вкладками протягом 10 років, вкладки обчислені для не-курців
мужчина у віці 20 до 33 років – річна вкладка $ 53.25
жінка у віці 20 до 33 років – річна вкладка $ 49.75.

10 Year Term 50,000 дол.: Термінове забезпечення – 10 років. Термінове забезпечення надає покриття на 10 років з незмінними вкладками протягом 10 років вкладки обчислені для не-курців
мужчина у віці 20 до 33 років – річна вкладка $ 81.50
жінка у віці 20 до 33 років – річна вкладка $ 74.50.

Single Premium 3,000 дол.: (мінімум): Забезпечення на ціле життя з одноразовою вкладкою.
У віці 20 років – не курці – річна вкладка – одноразова вкладка $ 361.00
У віці 25 років – не курці – річна вкладка – одноразова вкладка $ 427.00

Single Premium 5,000 дол.: забезпечення на ціле життя з одноразовою вкладкою.
У віці 20 років – не курці – річна вкладка – одноразова вкладка $ 585.00
У віці 25 років – не курці – річна вкладка – одноразова вкладка $ 695.00.

20-ВИВІНУВАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ 5,000 дол.: Забезпечення платне з вкладками впродовж 20 років.
У віці 20 років – річна вкладка $ 180.15
У віці 25 років – річна вкладка $ 180.75

ПЕНСІЙНІ ПЛЯНИ УНС: Ви можете започаткувати пенсійну грамоту УНСоюзу з мінімальною сумою $ 500.00, яка у першому році приносить 6 гарантованих відсотків.

Забезпеченеві нові продукти УНСоюзу рівняються плянам інших братських установ та загально признаним плянам асекураційної індустрії.

За дальшими інформаціями прошу звертатися до Головної канцелярії УНС на тел.:

(973) 292-9800 x 3071

Фільм про російський злочин в чеченському селі

5 лютого 2000 року федеральне військо Росії скоїло злочин в чеченському селищі Нові Алди (околиця Грозного). Того дня сотня російських військових, з обличчями, перемащеними сажею, увійшла в селище і розпочала методичне знищення мешканців, убиваючи їх у власних будинках і на вулиці. Вже на четвертий день після погрому в селищі з'явився православний послушник, відомий миротворець і правозахисник, співробітник московського „Меморіялу" Віктор Попков, який привіз до Нових Алдів кінооператора. Так народився фільм – документальне свідчення про злочин російської воячини на чеченській землі: вбивство 84 мирних мешканців. Через рік, 18 квітня 2001 року, Віктор Попков був смертельно поранений у Чечні невідомим у масці і 2 червня помер в одній із московських лікарень. Його вбили і за цей фільм. Ось деякі фрагменти цього кінодокументу.

На сільському цвинтарі немолоді чеченці ховають двох чоловіків. Літній чеченець говорить до камери: „Старійшини села пішли до росіян. Там був такий полковник Лукашев. Ми пояснили, що в селі бойовиків немає, а якщо не вірите, то ми заручниками у вас залишимося або попереду вас підемо. Це був 245-ий полк, шоста рота".

Вбиті два брати – Гуна і Омар Кудозови. Вони мали по 50 років. Це сталося 5 лютого на вулиці Цимлянській, в будинку 88.

Скоєне з чеченцями в Нових Алдах було спрямоване проти усього чеченського народу, який Росія хоче зламати, розчавити, довести, що коли вони не зречуться ідеї незалежности, то будуть знищені.

Чеченець середнього віку присів навпочіпки біля мертвого чоловіка, що лежить на ношах. Чеченець тримає в руках пашпорт і, дивлячись в нього, говорить: „Чатура Віктор Платонович. Українець. Його теж убили 5 лютого".

Літня чеченка розповідає: „5 лютого ми вже з льоху вийшли і були в будинку. Почалася стрілянина. Було чутно, як хтось умовляв вояків: „Не вбивайте, хлопці! Я прийшов другу допомогти, дах перекрити". З них вимагали гроші... Один у батька взяв грошей, скільки було, але його дорогою розстріляли.

Ще трьох – Султан Джабраїлов, Ваха, ще один Ваха, прізвища не пам'ятаю, їх на місці застрелили. Вибили їм золоті зуби. Потім прийшли до нас. Поставили нас чотирьох – чоловік, син, я, внучка поруч зі мною стояла, і кажуть: „Три хвилини вам! Якщо не дасте..." Брудна лайка. Від них горілкою смерділо нестерпно! До того були п'яні, що ледь на ногах стояли! Чоловік витяг гроші і віддав. А солдат, рахуючи їх, говорить: „Діду! Якщо ще не даси, я тебе застрелю!" І брудно вилаявся до старої людини. А потім до мене: „А ти бабко, така, сяка! Золоті зуби зараз виб'ю, і тобі – кінець!" Я йому кажу: „Синку, у мене – протез, прості зуби. Забери!" А він: „Сховай, така-сяка!". Я протез вставила назад".

Льох в одному з будинків у Нових Алдах знято через люк. Говорить збуджений жіночий голос: „Отут російська жінка лежить, убита! Солдат кинув вибухівку! Це дуже гарні росіяни були – сусіди наші. Ми дружно жили. Ми взяли її до цього льоху і п'ять місяців прожили разом. Що вона їм поганого зробила? Ми зараз її звідти не можемо витягати, бо вони замінували її!"

Абулханов Ахмед, 1921 року народження...Абдулмеджинова Зіна, 1940 року народження... Абдулмеджинов Хасан, 1953 року... 5 лютого 2000 року, в їхньому будинку, їх впритул розстріляли російські вояки.

Султан Мухаєв, 1950 року народження, прийшов до сусіда і попросив грошей. З ним був солдат-росіянин з автоматом і гранатою в руках. Зібрали 225 рублів. Уночі знайшов Султана вбитим.

Дві вулиці – 84 трупи. Поранених добивали. Ні старих, ні жінок, ні дітей, – нікого не пожаліли. Ні російських жінок, дітей, старих росіян! Усіх підряд! Такий „порядок" наводило в Нових Алдах 5 лютого російське федеральне військо.

Наступного дня після вбивства приїхала вантажівка „Урал". Вояки зібрали награбовані речі. Переступили через чотири трупи в одному будинку і забрали все, що могли.

Ось деякі свідчення, зібрані правозахисною організацією „Human Rights Watch":

Амінат Нальгієва, жителька селища Нові Алди: „5 лютого, близько 12 годин дня, ми з батьком і братом вийшли і побачили, як солдати підпалюють будинок. Побачивши нас, один з них крикнув: „Познач їм, Сірий, чола „зеленкою", щоб зручніше цілитися було".

Руслан Ельсаев (40 років), стояв біля свого будинку і курив, коли двоє вояків вистрелили в нього. Куля пройшла за два сантиметри від серця. Льому Ахтаєва, Ісу Ахмадова, Байтиарова Шамхана спалили живими. Позвірячому вбили 80-річну Ракіяр Ахматову – її спершу поранили, а потім добивали. Братів Идигових змусили спуститися в льох і закидали гранатами. Гайтаєв Магомед був застрелений біля своїх воріт.

Зоя Умарова: „Я не знаю, коли і як скінчиться ця війна і скільки жертв буде ще принесено на вівтар президентства Путіна. Знаю тільки, що після всіх цих жахів я не зможу з повагою ставитися до росіян. Навряд чи ми тепер уживемося з ними в одній державі".

Скоєне з чеченцями в Нових Алдах було спрямоване проти усього чеченського народу, який Росія хоче зламати, розчавити, довести, що коли вони не зречуться ідеї незалежности, то будуть жорстоко знищені.

Володимир Криловський,
Нью-Йорк
Переклад з російської мови:
Надія Світлична

ДО СОРОКОВИН ВІДХОДУ

Ясніє пам'ять українки

Сорок днів тому, 18 лютого, відійшла Леоніда Світлична – дружина Івана Світличного. До цього жалібного дня подаємо промову, яку виголосив на її похороні відомий громадський діяч і правозахисник Євген Сверстюк.

Св. п. Леоніда Світлична

Важко собі уявити людину, яка так статечно, спокійно завершує труд життя в передчутті останнього стуку в двері. Дивовижна жінка. Якби записати сторінки її життя в стероризованому Києві епохи руйнування храмів, скидання дзвонів, голоду і арештів, терору, холоду і війни, – важко повірити, що все це може випасти на долю однієї людини, але це було тільки прелюдією до її щасливого одруження з Іваном Світличним – гнаним, переслідуваним, ув'язненим, потім хворим і повільно умираючим.

В її особі схилімо голови перед дружинами в'язнів-шістдесятників, які з дивовижною витривалістю, мужністю і вірністю несли долю гнаних за правду без нотки докору. Але серед вірних і найвірніших притчею і високим символом стала Льоля Світлична. Здається, в основі її готовности на все задля Івана лежала її винесена з дитинства релігійна віра і майже чернеча школа терпіння. Але поряд з терпінням – праця, якою вона утримувала сім'ю, потім праця невідступної сестри милосердя, потім – праця упорядниці творчої спадщини Івана Світличного. Все виходило своєчасно і все було доведено до ладу. Її моральне право суворих служінь було доведене до абсолюту. Але справедливість і доброта обох Світличних також увійшла в притчу.

Серед нинішніх моральних мілин, скарг на труднощі й нестатки, скигління і національного самоприниження вічно бадьора і вічно готова до терпіння Леоніда Світлична ясніє, як українка з леґенди – раз і назавжди засвічена християнською радістю.

Ти всім, чим лиш могла була мені:
Була Великоднем і буднем,
Гарантом будем-перебудем,
Була росиною на камені
І каменем – твердим корундом.
А руки, тугою заламані,
Немов чаїні два крила мені
Над буреломом велелюдним.
Була зиґзицею і Ладою,
Живицею на рану,владою
Єдиною на вся і все...

І в кожнім слові дифірамбу – чиста правда. І то було не колись, в старі часи: ось вона перед нами, склавши руки, відходить на той берег, до того, хто написав ці слова любови і визнання. І ми з вдячністю схиляємо голови. З вдячністю за те, що вони між нами жили – Світличні.

Сказати правду про Переяслав

Згідно з Указом Президента України, в 2004 році в Україні відбудуться відзначення Переяславської Ради 1654 року. Зокрема в Указі передбачено „провести Всеукраїнський конкурс учнівської та студентської молоді на кращого знавця історії".

Сучасна українська молодь знає вже правдиву історію України. Заініціювавши молодіжний конкурс на тему Переяславу, Оксана Соколик (колишня голова і теперішня Почесна голова СФУЖО) і Ярослав Соколик (колишній генеральний секретар СКВУ і голова КУКу) переконані, що молодь використає відзначення Переяславської Ради, щоб правдиво висвітлити наслідки цієї події для України в останніх 350 роках.

В конкурсі може взяти участь молодь віком до 30 років з України і країн українського поселення. Кожна праця повинна бути написана українською мовою, обсягом від 50 до 150 сторінок.

Перша нагорода – 500 ам. дол., друга – 250 ам. дол., третя – 150 ам. дол., четверта – 100 ам. дол. Нагороди спонзорують Оксана і Ярослав Соколики (Канада). Всі нагороджені праці будуть видані окремою книжкою у видавництві „Смолоскип" до 350-ої річниці Переяславської Ради.

Твори на конкурс (електронний вигляд або машинопис), разом з короткою автобіографією і фотознімком, надсилати до 1 жовтня 2003 року на адресу: „Смолоскип" (Переяслав), а/с 25, Київ, 01001, Ukraine.

Видавництво „Смолоскип"

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Всеукраїнський конкурс дитячого малюнку

КИЇВ. – Депутатська фракція політичних партій Промисловців і підприємців України та „Трудова Україна" у Верховній Раді, за підтримки Міжнародної громадської організації „Міжнародний економічний комітет", Міжнародного благодійного фонду „Україна", акційного товариства „Укртелеком", з метою виховання у підростаючого покоління природної потреби гармонійного співіснування з оточуючим світом, естетичних смаків, високої духовности, 24 березня розпочала Всеукраїнський конкурс дитячого малюнку „Плянета людей".

Конкурс триватиме до 18 травня 2003 року. Переможці будуть оголошені 1 червня у Міжнародний день захисту дітей. Кращі малюнки виставлятимуться для огляду у ґалерії студії „d'Art" та у приміщенні Верховної Ради України і будуть видані окремою книжкою.

У конкурсі братимуть участь діти віком від 6 до 14 років. Для переможців встановлено десять перших нагород – персональні комп'ютери і 40 нагород – „CD-плеєри". На конкурс приймаються малюнки на папері, виконані олівцями, фломастерами, фарбами, ґуашем. Їх можна надсилати до 18 травня на адресу: вул. Петрозаводська, 2, Київ 03035, Україна, з поміткою „На конкурс дитячого малюнку".

УНІАН

Абрам Кацнельсон

НОВІ МІНІАТЮРИ

Не зовсім дитяче

Хлопчик в калюжці стояв... По воді
ніжками так ударяв, що вона
вся каламутною стала... Тоді
він уявив – наче то глибина...

Про Маланюкові рядки 1933 року

Як тоді знайшла у вірші місце
дня ньюйоркського страшна майбуть:
„Літаки закрутяться, як листя,
башти похитнуться і впадуть"?

На балконі

В дворі на протилежному балконі
лежав старий собака на осонні.
Він довго, пильно поглядав на мене.
Було таке побачення щоденне.
Траплялось: виникав тривожний подив,
як на балкон собака не виходив.
Можливо, що якесь з ним лихо сталось?
Така вона, хитка й непевна старість...

Лос-Анджелес,
лютий 2003 р.

ОБ'ЄДНАННЯ ГУЦУЛІВ ЗАХІДНЬОЇ ДІЯСПОРИ

подає до загального відома,
що наша організація припинила свою діяльність.

Так вирішив наш
Всегуцульський З'їзд,

на якому були присутні представники п'ятьох
приналежних Гуцульських Товариств.

УПРАВА ОГЗД

Нова домівка для музею

Українсько-канадський архів-музей Альберти

ЕДМОНТОН, Альберта. – Українсько-канадський архів-музей Альберти (УКАМА) з радістю повідомляє, що 5 березня 2003 року було завершено акт придбання нових приміщень – „The Lodge Hotel" та „Brighton Block" на проспекті „Jasper" як нової домівки для музею. „The Lodge Hotel" було вперше відкрито в 1904 році. 7 років пізніше, в 1911-1912 роках, розпочалося будівництво „Brighton Block", який став однією з найвизначніших комерційних споруд Едмонтону до Першої світової війни. Після багатьох років занедбань фасад цих старовинних будівель було відновлено у 2001 році, частково завдяки фінансовій підтримці з боку міської управи Едмонтону та „Jasper East Village Main Street Project". Обидві будівлі проголошені управою Едмонтону муніципальною історичною власністю і розглядаються адміністрацією провінції для визнання провінційною історичною власністю.

Христина Когут, президент ради директорів УКАМА, розповідає: „Не можна було сподіватися на більш визначне місцезнаходження будівель для нашої нової домівки".

Заснований Григорієм та Стефанією Йопик, УКАМА вперше відкрив свої двері в 1974 у приміщенні колишньої пекарні. З того часу музей, бібліотека й архівні матеріяли переросли можливості первинного приміщення, щоб розмістити не тільки існуючі збереження, але й майбутні надходження. УКАМА активно розшукує спільників для сприяння розвитку нового музею. Близько два роки ведуться розмови з Альбертським Епархіяльним музеєм Ліги українських католицьких жінок Канади, музеєм Союзу українок Канади Альбертського відділу та Центром українського фолкльору при Альбертському університеті. Разом українські музеї та архіви Едмонтону утримують цінні збирання з величезним потенціялом подальшого розвитку не тільки в межах української громади, але й в Альберті в цілому. Також очікується підтримка з боку муніципальної, провінційної та федеральної влади. Незабаром буде оголошено акцію збору пожертв для відбудови новопридбаних приміщень музею.

УКАМА

Свято „Письменники України – дітям"

КИЇВ. – 21 березня у Будинку письменників України відбулося відкриття Днів дитячої книги під гаслом „Письменники України – дітям", які триватимуть протягом тижня. Щоб залучити маленьких читачів до книжки, письменники України організували показ кращих дитячих видань України та представили нову книгу дитячого письменника Євгена Білоусова „Славетні імена України", з якої діти можуть дізнатися про видатних українців – Т. Шевченка, І. Франка, Д. Яворницького та інших. Серед авторів кращих дитячих книг, які представлено дітям для ознайомлення, – лавреати Шевченківської нагороди, нагород ім. Лесі Українки та Г.Х. Андерсена. Автори дитячої літератури проводять зустрічі в школах, ліцеях та інших навчальних закладах. „Сьогодні, як ніколи, – говорить Є. Білоусов, – успіх української справи залежить від вміння дорослого розмовляти з дитиною".

Дитячий письменник Анатолій Качан розповідає:

„Ринок української дитячої книги, звичайно, існує. Просто зараз змінилися умови. Це пов'язано, в першу чергу, з тим, що в нас зруйнована система книгорозповсюдження, яка була вибудована раніше. По-друге, в нас немає таких пільг на книговидання, як у Росії. І тому нам дуже важко витримувати конкуренцію з російськими видавцями. Але ми бачимо, що деякі видавництва і в цих умовах борються. Правильне рішення знайшли видавництва „А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА" та „Махаон", які запропонували книжечки вартістю одна гривня, знайшли шляхи книгорозповсюдження через пошту. Їх книги розходяться мільйонними накладами. Що стосується літератури для середнього віку, то тут проблем уже набагато більше. Адже в нас немає сучасної прози для підлітків. Ще одна проблема – немає письменників, які працювали б в дитячій літературі по 20—30 років, таких, як Н. Забіла, В. Нестайко. Немає дитячої драматургії, гумору. З доброю книжкою дитина стає її співавтором. І це нічим не заміниш. Треба працювати над тим, щоб дитяча книжка була читабельною, гостросюжетною, щоб можна було щось домислити, а не отримувати розжоване моралізаторство. Формування людини починається саме з дитячої літератури".

Юлія Кацун
(газета „День")

Від дримби до трембіти

Наше знайомство з Павлом Даниловим почалося минулої осені, коли він завітав до центру УККА „Українська світлиця" з фотографіями, газетними публікаціями, афішами минулих років і розповів про своє багаторічне захоплення музичними інструментами. А почалося це захоплення ще в юні роки, коли до Нью-Йорку приїхав славетний бандурист Григорій Китастий і організував кобзарську школу. Незабутній час навчання у Китастого, а потім і в інших відомих вчителів кобзарського мистецтва на все життя визначили коло життєвих інтересів і захоплень Павла. Опанував гру на різних музичних інструментах, переважно українських. А згодом прийшло бажання самому їх майструвати. Музика лунала вдома увесь час. Донька Ірина згадує: „Я виросла в хаті, де кожна річ грала...".

Ця любов до музики передалась доньці і онукам – вже три покоління родини Данилових захоплюються музикуванням.

Цей парафіянин церкви Святого Духа, що на Брукліні, володіє справжнім скарбом – колекцією музичних інструментів (біля 200), більшість яких змайстрував власноручно, і на кожному вміє грати.

Нещодавно союзянки з 127-го Відділу СУА запросили П. Данилова на свою чергову „Зустріч з цікавими людьми". На довгих столах, вкритих гуцульськими килимами, виставлені різноманітні інструменти – від дримби до трембіти. Побачити і послухати було що: бандури, сурми, роги, ребра (або кувиці), труби, трубки, сопілки і денцівки, трембіти, дримби, гармонійки, автогарп, усілякі свистульки, а також дивовижні інструменти-несподіванки, витвір фантазії майстра. Господар колекції дотепно оповідав про свої інструменти і тут же пригравав на них. Грав одночасно „дуетом" на двох сопілках, на „розгалуженій" двоголосій сопілці. Як вияв невичерпної фантазії народилась люлька-сопілка, а також ціпки і палиці („сопілки-мандрівки"), на яких вигравав усілякі мелодії. А сопілки, „вбудовані" у ракетки для тенісу, а багатоголосі кувиці, змайстровані з ... ручок бритв до гоління. А гетьманські булави, на яких можна заклично заграти „Позір!".

Різноголосно лунала дримба на чотири тони (чотири дримби в одній). Чарівною виявилась і невеличка дитяча бандурка – майстер спочатку заграв на її струнах, а далі повертав її то одним, то другим боком, і вона звучала щораз інакше – то як дримба, то як сопілка, кувиці, гармоніка. Потім заграв веселі гуцульські коломийки на керамічній свистульці. Коли ж надійшла черга трембіт, то на допомогу дідусеві прийшли Павлусь та Івась – його онуки. Утрьох і затрембітали, як в Карпатах.

Виступив у програмі і „родинний оркестр" – донька Ірина (акустична гітара), онуки Павлусь (електрогітара) та Івась (флейта і клавіші). Заграли у складі тріо українську пісню, а потім хлопці ще виконали власну композицію. На завершення музичної програми-зустрічі учасниці й учасники ансамблю „Українська година" при 127-му Відділі СУА проспівали кілька українських народних пісень у супроводі дзвінкої сопілки Павла Данилова – пісні підспівували всі присутні у залі.

Зліва: союзянки Марія Польна, Надія Хоменко, гість Павло Данилів, Оксана Лиховид і Слава Данилів. Фото: Лаврентія Туркевич

Усі гуртом співали майстрові „Многая літа", а китиці квітів подарували від вдячної громади. Тепле і сердечне слово подяки всій родині Данилових промовила заступниця голови 127-го Відділу Союз Українок Америки Олександра Прадивус.

Оксана Лиховид,
Нью Йорк

Юні таланти ідуть у велику музику

ЕДМОНТОН, Альберта, Канада. – Українське Музичне Товариство Альберти, яке діє від 1972 року здійснило багато цінних проєктів. З них варта згадати бодай декілька: щорічні концерти коляд і щедрівок, в яких беруть участь різні ансамблі і хори; організування семінарів хорових диригентів (1978–1997); у співпраці з місцевим відділом КУК товариство займається мистецькою програмою Шевченківських концертів; протягом ряду літ товариство організувало серії концертів „Герітаж" з виступами знаних артистів-вокалістів, інструменталістів Канади й Америки. Товариство займається теж видавничою ділянкою. Тут слід назвати цінне видання творів Артема Веделя за редакцією св. п. Володимира Колесника – „Шедеври української клясичної музики: Артем Ведель (1767-1808)". Її можна набути в Товаристві і в українській книгарні Едмонтону.

Цього року, на пропозицію новообраної голови Люби Бойко-Бел, організовано виступ юних талантів, які виконували виключно українську музику. Імпреза відбулася в неділю, 9 лютого, і почалася виступом струнної оркестри (11 скрипалів, 3 челісти, 8 ґітар) двомовної школи св. Мартина. Після виступу з двома пісеньками садочку цієї школи (керівник Світлана Ластівяк) слідували окремі виконавці. В залі полинули звуки різних танців, коломийок, п'єс, рондо, вальсів, маршів, мельодій українських композиторів.

Серед виконавців були юні піяністи: Юрій і Ярослав Броди, Адріян Вархола, Тетяна і Джонатан Глусь, Наміша, Лариса Гекер, Інна Димуряк, Євген Дитиняк, Богдаріянна й Любомира Жорняк, Джеймс Кім, Магдалина Козяк, Кася й Марія Коновалець, Андрій Кунев, Соломія Цісар, Михайлина й Маркіян Федини, Алекс Ян, Філіп Чов .

Сольові фортепіянові виконання були переплетені родинними дуетами. Це сестри Жорняк, сестри Коновалець, брати Броди, Кунев і Шейн. Приємною появою на сцені були теж інші музиканти: скрипка – Лариса Погорецька з акомпаньятором Романом Солтикевичем, віола – Лариса Екер, якій акомпаньював її батько, цимбали – Джонотан Глусь і Катерина Василиця.

В програмі були теж дві молоденькі співачки – Олександра Семенко і Оля Дацко. Олександрі акомпаньювала на фортепіяні Юлія Мартишак. На закінчення програми виступила оркестра „Чайка" під керівництвом Людвика Маріянича. Двадцять оркестрантів, які грали на різних інструментах, бравурною музикою закінчили програму цієї приємної імпрези.

Ведучий програмою Орест Солтикевич цікаво коментував музику або розповідав про виконавців. Кожний учасник дістав спеціяльну грамоту, яку вручала їм голова товариства Люба Бойко-Бел. У своєму заключному слові вона подякувала всім виконавцям за участь у цій імпрезі і побажала їм нових творчих успіхів.

Українське Музичне товариство Альберти хоч чисельно і невелике, одначе всі члени товариства дуже гармонійно співпрацюють і у висліді можуть похвалитися цікавими проєктами.

Марія Дитиняк

Учасники концерту української музики в Едмонтоні.

Своїй незабутній Україні

Недавно вийшла друком в Україні чергова збірка поезій Миколи Горішного – „Україна в моїм серці". Читачам нашої преси напевно добре відоме ім'я М. Горішного, бо його поезії часто з'являються на сторінках наших часописів з різних нагод: на Різдво, Великдень, під час відзначувань важливих національних і державно-політичних роковин та історичних подій. Заголовок книжки „Україна в моїм серці" характеризує не лише зміст твору, але і світогляд та душу поета. „Україна", чи радше „Бог і Україна" – це головна тематика його поетичної творчости. Глибока віра і любов до Бога гармонійно поєднується з любов'ю до України, і ця ідейна синтеза постійно віддзеркалюється у всіх його релігійно-патріотичних віршах. Тому і цей свій твір автор розпочинає словами молитви:

Ісусе Христе й Божа Мати,
Будемо нині Вас просити,
Щоб нам Господь благий дозволив
В любові, згоді й мирі жити.
Щоб вороги й сусіди наші
Над нами більш не панували,
У рідній українській хаті,
Щоб ми в кайданах не конали.

Поет Микола Горішний народився в Нью-Йорку 14 грудня 1915 року. У 1922 році повернувся з батьками в Україну, в рідне село батьків – Данильче, на Рогатинщині. Там провів він найкращі юні роки, які дорогими споминами залишились в його душі і які забрав він зі собою до Америки, коли в 1937 році змушений був залишити рідну землю, переслідуваний польською владою під час ганебної „пацифікації". Свій жаль за втраченим рідним краєм виливає він у тужливих віршах:

Моє рідне село українське...
На Поділлі десь там золотому,
Я до тебе лечу, як на крилах:
Дорогого, батьківського дому.

А вже зокрема в різдвяній поезії виступає дуже виразно це своєрідне поєднання релігійних і національних ідеалів

Різдво це наше, українське,
Такого другого немає
В цілому світі... в Україні
Христос зорею з неба сяє.

Ті радісно-бадьорі думки зустрічаємо теж у великодній поезії М. Горішного:

Ми всі на нього довго ждали,
Коли ж настане ця хвилина,
Як з мук, неволі, крови, сліз
Воскресне наша Україна?
Сьогодні в нас Святий Великдень
Бо з гробу Божий Син воскрес,
І Господь Бог благословить
Всю Україну нам з небес!
Христос Воскрес!

Україна – це не лише рідна земля, наша чудова природа, золоте Поділля, чарівні гори Карпати.

Україна – це теж люди, український народ, наші герої, борці за Волю, які заслуговують на особливу любов і пошану. Тим славним героям, що віддали своє молоде життя в боротьбі за велику ідею, присвячує багато уваги наш поет у своїх творах і звеличує їхню невмирущу, вічну пам'ять.

Гей Крути, Крути, криваві Крути,
Як вас роками й сьогодні забути!
Бо квіт України жорстоко скосила
Москва препогана,
безбожная сила.

Прославляє теж учасників боїв Січня і Листопада 1918 року:

Не забуваймо наше минуле...
Славні дні Січня і Листопада,
Їх ми повинні всі святкувати:
Всі українці і кожна громада.

Наймогутнішою зброєю, сильнішою від меча, гармат і бомб є палке, полум'яне слово, велика непереможна ідея і, як писав Іван Франко, „дух, що тіло рве до бою". Тому і слушно вирізняє М. Горішний двох наших національних пророків, духових велетнів, творців української нації – Тараса Шевченка та Івана Франка:

Два велетні в народі
Нас вільними зробили,
Гарячим їхнім словом
Могутній дух вселили.
Шевченків „Кобзар"
Франківський „Каменяр".
Ці твори їх безцінні,
Для нас найкращий дар!
Вони, як світло серед ночі,
Зоріти завжди в Україні будуть;
Посвяту й вірність їх народу
У нас ніколи не забудуть.

Як бачимо, поетична творчість Миколи Горішного є ідейно вартісна, повчальна, виховна, глибоко патріотична. Можна сказати, що всі його поезії творять неначе одну велику похвальну пісню „Своїй незабутній Україні", що він у своїм серці постійно Україну носить, яку безмежно любить, для якої працює і яку хотів би ще побачити справді християнською, справді вільною і щасливою українською Україною.

Євген Іванків

Зацікавлені у придбанні книжки можуть звенутися до автора телефонічно: (201) 438-5183.

Український ілюстратор в „Нью-Йорк Таймсі"

НЬЮ-ЙОРК. – 25 березня в музеї „School of Visual Arts" закінчилася виставка малюнків „Графіка часу: східні ілюстратори „Нью-Йорк Таймсу", на якій було показано твори 17 художників зі Східньої і Центральної Европи, які ілюструють публіцистичні статті газети. Одним з них є українець Ігор Копельницький, який показав малюнок „A Right to Bear 50 Assault Weapons" – сильвету людини з простреленою головою, до якої стріляє нападник, голова якого теж розбита пострілом. Ігор Копельницький належить до числа чотирьох найпродуктивніших графіків газети.

Малюнки мистців з підкомуністичних країн ще у 1980-ті роки стали відкриттям для „Нью-Йорк Таймсу", тому що на відміну від творів американських ілюстраторів несли великий підтекст, символіку, заохочували до роздумів і могли бути самостійними публікаціями навіть поза текстами статтей.

Л. Х.

Смерть малого...

(Закінчення зі стор. 12)

У чорній, дубовій, ще дідівській ступі я швидко, як міг, товк листя, що досі досихало в печі на черені. Мати просівала його – спочатку на решеті, потім на ситі.

Я сів на призьбі, хотів почитати, але мати загукала:

– Покинь! Завтра до школи не йти – читатимеш!

– Читака-читака! Налякала руда собака! – дражнився Степанко.

– А я оце з доброї волі з ранку до ночі сапою по грудомахах гатю? За черпак січавичної юшки! Обчухрай он гілки й розстели мені на ряднинку листя! Як по другі підеш, – мовила м'якше, – дивись, у ліс далеко не заходь, та оглядайся там на всі боки, бо зловлять і кістомашня у чавуні поварять...

Не випускаючи з рук книжки, я бачив останні години свого батька. Він лежав на долівці горілиць, із заплющеними очима. Я подумав, що спить. Тихенько наблизився до нього. Трохи постояв і несподівано почув:

– Підійди, – сказав ледве чутно, тоді розплющив очі. Я узяв його бліду, в'ялу руку й почав цілувати її. В хаті, крім нас, не було нікого: мати пішла на роботу. Степанко поплентався за нею (там і йому в обід перепадало з півчерпака чорної сочевичної юшки). Батько знову з заплющеними очима довгенько мовчав. Я уже думав, що він заснув. Та ось повіки його помітно здригнулись, очі розплющилися, він трохи повернув голову до мене. Рука похитнулась вверх-вниз. Я зрозумів, чого він хоче, й допоміг її піднести. Він поклав руку на мою голову. Подивився на мене ясними очима пильно-пильно. Повільно, трохи затинаючись, заговорив:

– Постарайся вижити, синку... Хоч ще... так довго... до жнив...

Коли повернувся зі школи, батько так само горілиць тихо лежав. Чи він спав, чи був уже мертвий – не знаю. Лиш увечері, як мати прийшла з роботи, я почув з хати її крик.

Ганя не прийшла до школи ні завтра, ні післязавтра... Я вирішив піти до неї. Може вона, бідна, лежить недужа, – нема кому й води подати. Йду тихим, безлюдним селом: ніде – ні курки ні кота, ні собаки... Ось – крамниця, у якій ми з батьком купували буквар, коли я йшов до першої групи, далі – та, в якій мати купила мені картуза. А ось – їдальня, замкнена на великий іржавий замок.

На схилі до піщаної рівнини – Ганина хата. Сходячи вниз, стишив ходу. Відкрилось подвір'я, якесь ніби незвичайне. Ступнув кілька разів, глянув на хату і став, мов скам'янілий: двері й вікна навхрест забиті уламками старих чорних дощок, стіни оббиті дощем, облуплені. Стежки на подвір'ї ледве видно – позаростали бур'яном. Обійшов з другого боку (хата крайня у ряду) – на обох причілкових вікнах лиш по одній дощці: з кутка в куток... Що ж це таке? Довгенько ходив понад дворищем і здалека поглянув на хату з почорнілим, іржавим дахом. Не помітив, звідки на дорогу вийшла жінка з двома відрами на коромислі.

– Тітко, тітко! А Ганя з матір'ю кудись переїхали?

– Переїхали, дитино, переїхали... Вже більше не приїдуть...

З її тону я збагнув, що трапилось. Диво дивне, чому тоді скоріш не прийшла мені в голову правдива, така очевидна здогадка. Адже гірка правда була на той час така звична й буденна!

Там, де стояв, сів я над шляхом на мишій та подорожник і безвучно, гірко заплакав. Шкода було Гані, такої доброї й лагідної, прикро, що пішла вона з життя. Уже під вечір доплентався додому.

Пізнього вечора ввалилось до нас у хату п'ять чоловіків – комісія. Довго мучили матір, щоб підписалась позичити державі чотириста карбованців. Мати відмовлялась, сперечалась, казала: де мені, бідній удові, їх узяти. Через годину погодилася підписатись на сто карбованців. Половина комісії пішла в іншу хату, в нас залишились Кузьма Корявий і Микола Винидик. Голова наказав їм не виходити з хати, „поки не підпише на чотириста". Коли перевалило за північ, мати, що сиділа на лежанці й клювала носом, сказала:

– Підпишусь на двісті! Продам усе з городу, буду з дітьми голодувати, нам не привикать, і виплачу – тільки йдіть собі!

– Ти ще подумаєш, а ми посидимо! – хихикнув Корявий.

Вранці, коли я прокинувся, непрошених гостей у хаті не було. На столі стояла лампа з чорним, задимленим склом – і більш нічого.

Минуло кілька днів після моїх відвідин Ганиної хати, і нас усіх, хто дожив до літа, перевели в четверту групу. А ще через день тихенько, без скарг, ніби крадькома, пішов із життя мій маленький братик Степан. Ще звечора трохи постогнав, поплакав і замовк. А рано, коли я прокинувся, мати стояла коло лежанки й кінчиком біленької хустини, якою була запнута, витирала сльози. На полу скорчений, з підігнутими ніжками, вкритий ряднинкою лежав Степанко. Скляними, побляклими очима незрушно дивився на протилежні стіну, десь під лаву.

Мати ще трохи постояла, повернула до мене заплакане обличчя, потрісканою, з чорними борозенками рукою пригорнула мене до себе:

– Тепер, сину, ми тільки вдвох залишились, та й то чи надовго.

Я вийшов із хати. Не знав, що зі мною діється: я зовсім не плакав за братом. Спочатку, коли побачив його мертвим, спазми стиснули горло, на очах виступили сльози. А зараз сліз не було. Мені не так шкода було Степанка, як дивно, що більше його тут не буде, що я його вже ніколи не побачу. Але плакати я не міг, хоч знав, що годилося б заплакать... Чи в мені піднімалось щось від підленького, дрібного розрахунку: його немає, не буде кому дражнити мене, матері не буде кому віддавати, що є кращого... Я з соромом згадував, як довго сидів у бур'яні й рюмсав перед подвір'ям Гані Крижанівської. А тут не було сліз. Такий настрій не покидав мене довго...

Незабаром до нас зайшла материна ланкова – стара дівка Ониська і ще одна жінка з їхньої ланки – недалека наша сусідка. Степан уже лежав на лаві на білій ряднині, так само скорчений, лиш покладений на правий бік, вкритий перегорнутим удвоє рушником.

– Що ж мені робити, люди? – плакала мати. – Як його поховати?! Вона поставила в піч води (нездужала піднести на припічок – кухлем наливала):

– Щоб обмити його, розправити ті ніженьки... По-людськи – надіть чистеньку сорочечку...

– Це треба б, дорогенька, але коли ж ти... Та й тепер цього ніхто не робить...

– А де ж його ховати? – перебила її мати.

– З ямою, голубко, треба поспішати, – заторохтіла сусідка. – Я вчора ходила на кладовище, подивитись, чи та яма, в яку вкинули батька, не запала після суботнього дощу, і бачила: нова, на днях викопана, уже майже повнісінька... Як зарівняють, тоді днів скільки доведеться гарюкати Гнателові, поки ще одну викопають.

– Господи, що ж мені робити? – безпомічно розводить руками мати. – Мабуть, ідіть, сестрички, самі, а я зостанусь з ним, – хитнула головою до лави.

– Що ти, рідненька! – співчутливо скривилась Ониська, – Гнатело знаєш, як кричатиме. Та й тих нещасних „трьох пальчиків" два дні не дасть. А в тебе ж ще один залишився, – вказала поглядом на мене (вона знала, що мати завжди приносила свою пайку додому).

„Трьома пальчиками" називали сто грамів чорного, глевкого хліба – шматочок, що за розміром був, якраз такий, як три пальці жіночої руки. Коли хто хоч день не виходив на роботу, то, незважаючи на причину пропуску, бригадир, який сам ділив харчі, прогульщикові два дні давав лиш по черпаку затерухи.

– Може, самі поховаємо дитину? – м'яко мовила сусідка. Мати безвільно кивала головою, що подруги сприйняли за згоду. Вони вкинули Степанка в мішок. Онися хотіла взяти ношу на плече, але мати не дала, сказала: „Сама нестиму свій важкий хрест". І так утрьох, із сапами, вони пішли до дороги. Мати попереду з малим за спиною, а за нею – ще двоє... Я назирці подався за ними.

Жінки зупинилися на цвинтарі. Я чомусь заховався у заростях і звідти спостерігав за незвичайним похороном. Мати поклала мішок над ямою, що була трошки глибша, як до коліна. Ониська взяла сапу, хотіла ступити всередину, але передумала, видно, не посміла топтатись по останках односельців, хоч і притрушених землею. Стала на коліна, зігнулась і в куточку трохи розрівняла землю. Туди поклали скорченого Степанка й покрили мішком, в якому принесли.

– Чого стовбичите? Не бачите, де вже сонце?! – захрипів за спинами грубий Гнателів голос.

– В Оксани дитина померла...

– А, й ланкова тут! Як не будем добре робить – усі помрем! А як робитемем – хто вмре, а хто й зостанеться! Хоронить – це діло Кузі Корявого! Я йому трудодень пишу, щоб не одволікались од роботи інші. І підводу виділив! А ваше діло – робота! – погукав, не злязячи з однокінної брички. Я принишк за кущами одцвілого бузку. Свавільний, крикливий голос Гнатела, його засмаглі випуклі щоки викликали в мене болючу, злісну відразу.

Обидві материні подруги сапами нагортали землю на старенький мішок. Мати стояла й обіруч стискала схилену голову, ніби боялась, щоб вона не тріснула на шматки й не посипалася у яму. Далі щось сказала, мабуть, прощальні слова покійному.

Я потихеньку брів додому й думав про Степанка, а також про липові гілки, які ще треба притеребити з лісу.

Згодом, через чимало літ, я усвідомив, що мій брат, який так передчасно пішов у могилу, мав задатки незвичайної людини. Він прожив усього сім років. Сам навчився читати. Лиш кілька разів, щоб відв'язатись від набридань, я проказав йому назви літер. Потім він терпеливо, натужно мучився над „Кобзарем", що завжди був у нас у хаті. Спочатку вимовляв звуки, складав їх у слова, днів через два-три почав читати, а незабаром декламував напам'ять Шевченкові поезії. Я також ніколи не скаржився на свою пам'ять, та коли вголос вчив вірш, Степан ловив його на ходу – запам'ятовував з перших прочитань – далеко скоріше, ніж я. Тоді починав з мене глузувати, що товчу, „як у ступі". Пам'ятав, мабуть, усі казки, які будь-коли чув, знав багато приказок, умів їх доречно вставляти у свою мову, а іноді й сам говорив „у риму", по суті, імпровізував поезії. Зміст їх був переважно глузливий. Хто знає, що б з нього вийшло, якби не скосила голодна костомаха!

СПОРТ

Бокс

22 березня у Донецьку відбулись змагання чемпіонату України. Переміг чемпіон Европи 1997 року, бронзовий медаліст Чемпіонату світу 2001 року, срібний медаліст Чемпіонату Европи 2002 року Вячеслав Узелков (на світлині під час бою у вазі до 91 кг з Віталієм Міхеєнко з Запоріжжя він – зліва).

Фото УНІАН

Мініфутбол

В італійському містечку Прато 25 березня завершився другий півфінальний турнір Чаші УЕФА з футзалу (футболу в закритих приміщеннях). Перемогу в групі „В" отримав діючий володар европейського трофея еспанський клюб „Плайяс де Кастельон". У іншій грі цієї групи чемпіон України донецький „Шахтар" виграв у чемпіона Сербії клюбу „Ніс" – 4:2. Три м'ячі у ворота югославів забив Москвичев. Український клюб у цій групі посів передостаннє, третє місце.

У фіналі другої тури Чаші УЕФА зустрінуться два еспанські клюби – „Плайяс де Кастельон" та „Бумеранга-Інтерв'ю", який переміг в групі „А".

Ручний м'яч

У Відні 25 березня відбулося жеребкування півфіналів змагань жінок за еврочаші. Так, київський „Спартак" у півфіналі Чаші чаш зустрінеться з данським „Колдінгом". Ще один представник України – запорізький „Мотор" у боротьбі за вихід до фіналу Чаші ЕГФ зустрінеться ще з одним клюбом з Данії, „Слагелсе". Перші півфінальні змагання відбудуться 5-6 квітня, а повторні – 12-13 квітня.

Фігурне ковзання

25 березня на Чемпіонаті світу закінчилися кваліфікаційні змагання чоловіків, за вислідом яких відібрано по 15 спортовців у кожній з двох груп. В групі „А" чоловіків пройшов кваліфікацію Костантин Тупиков з України, який посів 15-те місце.

Шахи

Після семи з половиною турів (7 ігрових днів, плюс партії „наосліп" 8-ої тури) шахового „Амбер-турніру" в Монако перше місце в загальному заліку на 24 березня посідав індієць Вішванатан Ананд. За ним були ізраїльтянин Борис Гельфанд, угорець Петер Леко, болгарин Веселін Топалов і росіянин Александер Морозевич.

Львівський ґросмайстер Василь Іванчук зіграв у 8-ій турі, в партії „наосліп" унічию з еспанцем Шировим і зі 7 точками продовжує перебувати в „золотій середині" турнірної таблиці XII шахового фестивалю (7-10 місця з шахістами з Голяндії і Росії).

Джудо

23 березня у Римі закінчився міжнародний турнір з джудо серед чоловіків. На цих змаганнях українські джудоїсти вибороли чотири нагороди та друге загальнокомандне місце у неофіційному заліку. Першими стали голяндці, третє місце – у джудоїстів Куби.

Футбол

Пам'ять трагічно загиблого воротаря збірної України Сергія Перхуна буде увічнена у медалі „За мужність і самовідданість у футболі", яка отримає ім'я воротаря. Автором медалі є відомий дніпропетровський художник-медальєр Євген Грошев, якого в 2000 році Всесвітній біографічний інститут в Північної Каролайні, США, визнав „Людиною року".

Твори цього майстра ціняться у всьому світі. Михайло Горбачев, Бил Клінтон, Папа Іван Павло II та інші видатні особистості отримали від майстра медалі зі своїм зображенням. Медаля на честь Сергія Перхуна отримає статус нагороди.

Кожна медаля матиме свій порядковий номер і вручатиметься футболістові, який протягом року проявить себе справжнім бійцем і зразком чесної гри.

УСО „Тризуб" – чемпіон турніру

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. – Впродовж трьох місяців (січень-березень 2003 року) тривав турнір у закритій залі футбольних команд Філядельфії і околиці, у якому Український спортовий осередок „Тризуб" здобув перше місце у своїй групі, маючи 19 точок (6 перемог, 1 нічия, 1 поразка) з рахунком голів 40–24.

У фіналі „Тризуб" зустрівся з дружиною „Джермен Гунґарієн" і в надзвичайно цікавій і напруженій боротьбі переміг – 3:2. Переможного м'яча з кутового забив Петро Борецький. Команді „Тризуба" вручено чашу чемпіона. Нагороду найкращого змагуна має Ігор Шатин, а найкращого воротаря – Ясин Ростовський,

Склад команди „Тризуба": Я. Ростовський, В. Каракосов, П. Борецький, В. Кіцул, М. Франек, Е. Менш, А. Дихар, І. Шатин, А. Бушкевич, Д. Томасо. Тренер – Петро Борецький, адміністратор – Михайло Юрчак.

Ярко Козак

Команда УСО „Тризуб" – чемпіон відкритого футбольного турніру.

Довкола спорту

Багатьох читачів „Свободи" цікавить сучасне життя славнозвісної ковзанярки, першої української олімпійської чемпіонки Оксани Баюл. Подаємо розповідь про неї за матеріялами агенції „Спорт-експрес".

Після Олімпіяди 1994 року Оксана Баюл залишила аматорський спорт і виїхала до США. Роки життя в Америці були сповнені великої популярности, казкових гонорарів і водночас численних негараздів, серед яких – аварія на нічній автомагістралі, примусове лікування від алькоголізму, спроби знову вийти на вершину професійного спорту. Її колишній тренер Валентин Ніколаєв розповідає:

– В Оксані ніби живе дві особи. Одна залишається дитиною, друга має чіпку пам'ять, відчутні аналітичні здібності, здатність до підприємництва. Усе, що сталося з Оксаною в Америці, можна пояснити неготовністю 17-річної дівчини до суворого життя. Але вона впоралася: вийшла з колишнього оточення, скинула зайву вагу, наполегливо тренувалася. Це – чиста, довірлива, відверта людина. І водночас – самотня...

Тепер Оксана Баюл живе в Нью-Йорку. У неї є друг Євген, з яким вона плянує побратися. Євген має своє підприємство з виготовлення одягу, і Оксана теж захопилася моделюванням, навіть створила свою колекцію „Оксана Баюл". Водночас вона щоранку тренується у ковзанні, але – для себе. Вона кинула палити, п'є тільки соки. Дуже любить куховарство.

– Мене бабуся навчила готувати смачні страви, адже це – національна українська риса, – говорить Оксана.

Оксана має ряд запрошень до участи у масових видовищах, але ще не почувається готовою до виступів.

* * *

Росія і Україна об'єднають зусилля для досягнення високих спортивних результатів. Про це було заявлено 24 березня на пресовій конференції, в якій брали участь від України прем'єр-міністер України, голова НОК Віктор Янукович, а також 35-разовий рекордсмен світу зі стрибків з жердиною, шестиразовий чемпіон світу, член МОК Сергій Бубка.

Голови олімпійських комітетів Росії і України повідомили, що між двома країнами передбачена довгострокова співпраця. Для цього була створена комісія, яку очолили Михайло Маміашвілі (Росія) та Іван Федоренко (Україна). Комісія буде працювати не тільки з олімпійських видів спорту. В майбутньому плянується спільне підготування російських і українських спортсменів, розвиток спортивної науки і медицини.

НА ДОЗВІЛЛІ

ФІЛАТЕЛІЯ

Дивовижний світ казок

Казка, як жанр народної прози, віддавна привертала увагу фолкльористів. Збиранню та вивченню казок багато часу приділяли І. Рудченко, П. Чубинський, М. Драгоманов, І. Манжура, В. Гнатюк, Б. Грінченко та інші.

Найвагоміший внесок у розвиток української літературної казки зробив Іван Франко, який опублікував цілу збірку власних казок „Коли ще звірі говорили". Шедевром стала його славнозвісна казка-поема „Лис Микита", яка увійшла до скарбниці української дитячої літератури. Великий Каменяр писав про сутність казки: „Оті простенькі сільські байки, як дрібні тонкі корінчики, вкорінюють у нашій душі любов до рідного слова, його краси, простоти і чарівної милозвучності. Тисячі речей у житті забудете, а тих хвиль, коли вам люба мама чи бабуся оповідала байки, не забудете до смерти".

Кольоритні образи народних казок про тварин спонукали композиторів до написання музики на лібрето, оперті на мотиви української казки. Так постали дитячі опери М. Лисенка „Коза-Дереза", „Пан Коцький", К. Стеценка „Івасик-Телесик", „Лисичка, котик і півник".

Не залишилося осторонь популяризації української народної казки і видавництво „Марка України" – підрозділ „Укрпошти". Першим поштовим випуском 2003 року стала нова серія „Українські народні казки", яка вже є третьою в цьому циклі. Започаткований він був 14 квітня 2001 року, коли вийшов спеціяльний аркуш з трьома зчіпками (в кожній по три марки), на яких художник намалював персонажі з відомих українських народних казок „Лисичка-сестричка та Вовк-панібрат", „Рукавичка" та „Сірко". Ця нова тема в українській філателії відразу знайшла своїх прихильників серед збирачів поштових мініятюр.

Друга серія марок зі згаданого циклу, що появилася 19 липня 2002 року, вигідно відрізнялася від попередньої вишуканістю і водночас зрозумілістю ілюстративного відтворення сюжетів популярних українських казок „Колобок", „Пан Коцький", „Курочка ряба". Автором цих марок став відомий художник Кость Лавро. Саме цьому авторові замовила „Марка України" вже згадану третю серію українських народних казок, що побачила світ 17 січня 2003 року. Милують око дорослих і дітей вдало виконані малюнки з персонажами казок „Коза-дереза", „Солом'яний бичок", „Лисиця та журавель".

Багато країн світу видають марки з казковими сюжетами. Без сумніву, що марки з персонажами українських казок, що вже появилися і ще напевно з'являться, заохотять до колекціонування багатьох дітей, адже марка, це – цілий світ на невеликому клаптику барвистого паперу

Олександер Жарівський,
голова Львівського обласного товариства філателістів

Україна на марках США

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – У березневому числі журналу „Американський філателіст" („Ameri-can Philatelist") вміщено ілюстровану статтю відомого колекціонера і дослідника поштових марок Андрія Сольчаника „Український зв'язок", який дослідив появу на американських марках історичних постатей, життя яких пов'язане з Україною.

25 квітня 1907 року побачила світ одноцентова марка з портретом капітана Джона Смита (1580-1631), який 20-річним вояком воював проти турків в Угорщині, потрапив у полон і служив у турків. Коли його корабель був на Дону, втік і пристав до українських козаків. Додому він повертався через Острог, Коломию, Галич, Дрогобич.

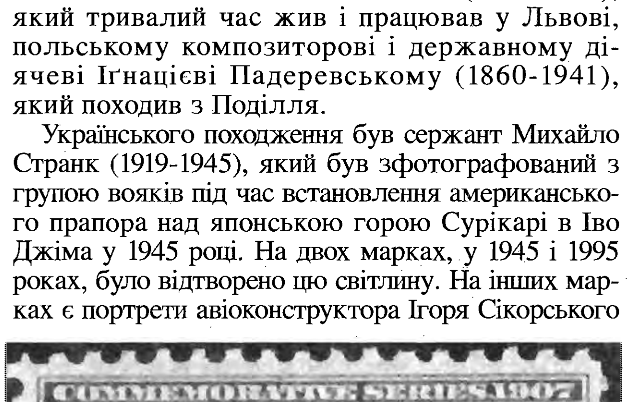

1945 р. Прапор на Іво Джіма.

На двох поштових марках, у 1936 і 1979 роках, зображений Джон Пол Джонс (1747-1792), який впродовж двох років служив у російській фльоті і разом з українськими козаками брав участь у боях проти турків. У своєму щоденнику він відзначив хоробрість козацтва в боях за Очаків.

Поштові марки США присвячені видатному учасникові американської революції Казимірові Пулаському, який народився на Поділлі, авторові пам'ятника Тадеушові Костюшкові у Вашінгтоні – Антонові Попелеві (1856-1910), який тривалий час жив і працював у Львові, польському композиторові і державному діячеві Ігнацієві Падеревському (1860-1941), який походив з Поділля.

Українського походження був сержант Михайло Странк (1919-1945), який був зфотографований з групою вояків під час встановлення американського прапора над японською горою Сурікарі в Іво Джіма у 1945 році. На двох марках, у 1945 і 1995 роках, було відтворено цю світлину. На інших марках є портрети авіоконструктора Ігоря Сікорського

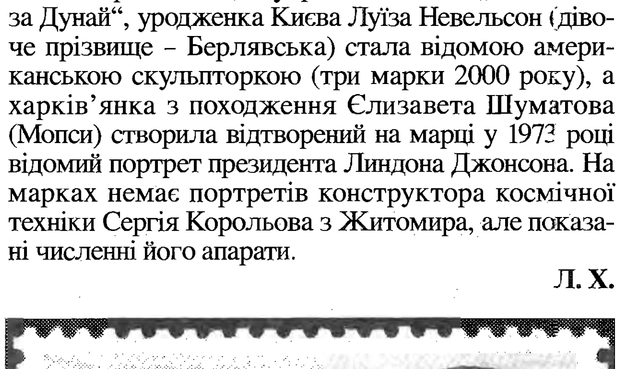
1907 р. Капітан Джонс Смит.

1936 р. Джон Пол Джонс (на марці – зліва).

з Києва (1988 р.), композитора Ігоря Стравінського з Устилугу на Волині (в серії „Великі американці"), мати якого була українкою на прізвище Носенко, мистців Енді Варгола, батьки якого приїхали до США з українського села в Словаччині. Джордж Гершвін (марки 1973 і 1999 років) використав у одній з оперет мелодію української пісні „Їхав козак за Дунай", уродженка Києва Луїза Невельсон (дівоче прізвище – Берлявська) стала відомою американською скульпторкою (три марки 2000 року), а харків'янка з походження Єлизавета Шуматова (Мопси) створила відтворений на марці у 1973 році відомий портрет президента Линдона Джонсона. На марках немає портретів конструктора космічної техніки Сергія Корольова з Житомира, але показані численні його апарати.

Л. Х.

1988 р. Ігор Сікорський.

Документ про прилюдну страту вояків УПА в 1945 році

Минулого року в Києві появилася перша книга четвертого тому нової, так званої київської, серії „Літопису УПА" під заголовком „Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС-МБС МДБ 1943–1945". В книзі опубліковано 147 таємних документів, які тепер зберігаються в Центральному державному архіві громадських об'єднань України. Мене, уродженця і колишнього мешканця Дрогобича, особливо зацікавив документ ч. 112 з інформацією Дрогобицького обкому КП(б)У про невідомі мені страшні події – прилюдну страту в моєму рідному місті і в сусідньому місті Бориславі трьох вояків Української Повстанської Армії і про намір російських окупантів провести близько двадцяти таких акцій в інших населених пунктах Дрогобицької области. Документ має дату 11 січня 1945 року. Ось його текст у перекладі з російської мови.

„Цілком секретно. ЦК КП(б)У – Оргінструкторський відділ, Інформсектор.

9 січня 1945 року в місті Дрогобичі на базарному майдані за вироком Військового трибуналу були повішені два учасники „УПА" – Безик і Білий, один 1923 року народження, другий – 1921 року, обидва – мешканці села Улично, Дрогобицького району, за розстріл трьох совєтських партизанів і грабування місцевого населення. На виконанні вироку було присутніх до 8,000 осіб населення. Акт повішення всі присутні зустріли гучними оплесками і вигуками схвалення вироку. Того ж дня в місті Бориславі за вироком Військового трибуналу був повішений учасник „УПА" Лисик, 1921 року народження, мешканець Бориславського району, за вбивство лейтенанта Червоної армії і диверсійну роботу.

Присутнє на виконанні вироку населення (до 5,000 осіб) зустріло акт повішення гучним схваленням. В найближчі дні передбачається в різних містах і районах области виконання до 20 вироків про смертну кару активним учасникам націоналістичних банд через повішення.

Про реаґування серед націоналістів на виконання вироків Військового суду повідомимо додатково.

Завідуючий оргінструкторським відділом обкома Штефан".

В інформації Дрогобицького обкому нема навіть імен повішених вояків УПА, ні назви села, у якому народився Лисик.

Якщо б хтось з читачів або їхніх знайомих мав які-небудь відомості про хоча б одного з повішених, хай дасть їх помістити у „Свободі", щоб таким чином допомогти рятувати від забуття пам'ять про наших героїв, які віддали своє життя за Україну.

Адольф Гладилович,
Канада

Допомога...

(Закінчення зі стор. 16)

УПА". На заклик у „Свободі" переслали на адресу ККДУ свої збірники Ю. Струтинський, Р. і С. Андрушкови, Л. Козак, Т. і С. Палилики, М. і Т. Глуховецькі, Я. і Г. Оберишини і В. Кусик. Скомплектовані збірники вислано до університету українознавства при Центральному Домі офіцерів у Києві, Національній академії Служби безпеки України, Харківському військовому університетові, академії внутрішніх сил України, Київському національному університетові ім. Т. Г. Шевченка та національній бібліотеці України ім. В. І. Вернадського. З фонду св. п. Софії Темницької при ККДУ надано фінансову допомогу 15 студентам на суму 2,600 долярів, і гуманітарну допомогу 19 особам на суму 3,900 долярів. Також із цього фонду підтримано музеї Гетьманства і шістдесятників (300 дол.).

На прохання Генерального консула в Нью-Йорку Сергія Погорельцева, ККДУ надав фінансову допомогу в придбанні поворотних квитків шістьом українським морякам, які перебували в Ямайці.

Зі щедрої пожертви д-ра Марії Фішер-Слиж в сумі 30,000 долярів, фінансову допомогу одержали газети й журнал „Всесвіт", „Вечірній Київ", „Соняшник", „Сіверщина" й „Українська газета". З цієї суми також надано фінансову допомогу студентам, дитячому садочкові в Севастополі, школі ч. 53 в Севастополі й інтернаті в Севастополі, Лізі меценатів та іншим. Слід згадати, що д-р Марія Фішер-Слиж щорічно присилає до ККДУ поважні суми грошей, призначені на допомогу Україні.

Вже декілька років Богдан і Лідія Гайдучки, через ККДУ, надають гуманітарну допомогу містові Рудки, Львівської області. У цьому році ця допомога в сумі 4,000 долярів була розділена на допомогу сиротинцю „Рідний дім" в селі Карналовичі, багатодітним родинам м. Рудки й околиці, старечому домові „Дім милосердя", дитячому садочку й школі в м. Рудках.

Зі спадку св. п. Людмили Морозової був створений при ККДУ фонд Михайлівського Золотоверхого собору. З цього фонду ККДУ в 2000 році оплатив фрески в соборі на суму 10,000 долярів. Цього року передано на собор залишок у сумі 4,571 долярів, і фонд зліквідовано.

У 2002 році заняття Всеукраїнського постійно діючого лекторію з українознавства проведено у формі лекційного забезпечення інструктивно-методичних зборів офіцерів виховних структур всіх рівнів, керівників груп гуманітарного вишколу військових частин, закладів і установ Київського гарнізону ЗСУ та центрального апарату МІністерства оборони України (м. Київ, травень, листопад), в яких взяли участь 1,800 слухачів. Проведено також вісім занять лекторію для професорсько-викладацького складу і слухачів Національної академії оборони України, з участю 2,500 осіб.

В жовтні 2002 році у Київському плянетарії було проведене публічне читання на тему „Національне державотворення і українознавство", в якому взяли участь 340 військовиків та вчителів з Києва і области. Під час року постійно діяв відеолекторій „Невідома Україна" в Києві, Севастополі, Харкові, Донецьку, Одесі і Сумах.

Екзекутива ККДУ

Корпорація МІСТ - це завжди вчасно
ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ В УКРАЇНУ ТА ПО ЦІЛОМУ СВІТУ
за декілька хвилин
МІСТ MEEST
Іде час, минають роки, але наш сервіс залишається надійним та стабільним завжди!
ПАЧКИ, ЛИСТИ, БАНДЕРОЛІ ТА ІНШІ ВАНТАЖІ ЛІТАКОМ АБО КОРАБЛЕМ В НАЙКОРОТШІ ТЕРМІНИ
Щоденна висилка контейнерів
Підбираємо пачки з дому
Тільки ми доставляємо гроші безпосередньо до рук адресата*
Скористайтесь щохвилинним комп'ютерним контролем за Вашим замовленням на інтернеті: www.meest.net
РЕГІОНАЛЬНІ ПРЕДСТАВНИКИ:
MEEST Corporation Inc. 97 Six Point Road Toronto,ON M8Z 2X3 Tel.:(416)236-2032 1 (800) 361-7345
MEEST-AMERICA 609 Commerce Rd. Linden NJ 07036 Tel (908) 474-1100 1 (800) 288-9949
KARPATY Export-Import 121 Runnymede Rd., Toronto, ON M6S 2Y4 Tel.: (416) 761-9105 1-800-265-7189
MEEST KARPATY 2236 W. Chicago Ave. Chicago, IL 60622 Tel.:(773) 489-9225 1 (800) 527-7289
MEEST-CALIFORNIA 500 E.Harvard Str. Glendale, CA 91205 Tel.:(818)547-4910 1 (800) 617-2545
MEEST-ALBERTA 10834-97 Street Edmonton, AB T5H 3M3 Tel (780) 424-1777 1-800-518-5558
За агентом у Вашій місцевості дзвоніть безкоштовно 1-800-361-7345
*Існують деякі обмеження

Учитель, дослідник, патріот

До 100-річчя з дня народження і 10-річчя смерти Степана Салика

Кожен з нас відчуває світ і виявляє себе по-різному у ньому. Українці зберегли у своїй пам'яті Степана Салика, як людину, учителя, природознавця-археолога, пластуна, вояка і жертвенного мецената.

У короткій статті неможливо розказати всього про бл. п. Степана Салика, але згадаємо принаймі найголовніші події у його житті. Він народився 15 серпня 1902 року в Ярославі, на Перемищині, в родині Михайла і Анни зі Стапінських, у яких було три сини, найстарший – Степан.

Від наймолодших років Степан був виховуваний в глибокій християнській вірі. В 1917 році вступив на навчання до Учительської семінарії, яку закінчив у 1921 році. В семінарії вступив до Пласту і був вірним його членом продовж усього життя.

Підчас навчання поляки серед багатьох національно свідомих українських учнів арештували і Степана. Матері Степана вдалося його викупити з в'язниці і він повернувся до семінарії.

Після закінчення семінарії Степана призначено в Рогатинщину, до села Юнашкова, а після двох років перенесено його до Липиці Горішньої. В цьому селі Степан проявив свою активну громадську діяльність. З учнями ставив різні концерти з нагоди історичних подій, провадив освітню працю з дорослими.

Любов до природи так захопила Степана, що він рішив записатися на курси природознавства у Львівський університет.

У своїх археологічних дослідах С. Салик відкрив в Липиці Горішній відтиски у вапняку скам'янілих тварин, які високо оцінив проф. Ярослав Пастернак. Йому вдалося викопати гробниці з рештками поховань ватажка племені Вандалів. Усі знахідки Степан передавав до музею Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові.

Початок Другої світової війни він зустрів у Ворохті, де у 1943 році зголосився до дивізії „Галичина".

Після війни С. Салик був у таборах „переміщених осіб" у Баварії. Звідси у 1951 році переселився до Нью-Йорку, разом з дружиною Ярославою (з роду Борковська) і двома дочками Мартою і Зосею.

Учив українську дітвору в Школі українознавства, працював в Т-ві „Самопоміч", а також працював у фірмі А. Кляйна аж до виходу на пенсію в 1974 році. Він був одним з ініціяторів заснування Братства колишніх вояків Дивізії і охорони могил „Броди – Лев", активним членом станиці Пласту.

Степан був відданим пластуном, організував табори і доповіді, розказував про жертвенність пластової молоді на рідних землях. У 1922 році Степан був одним з тих, які у Карпатах заснували Курінь старших пластунів „Лісові чорти" і мав тоді псевдонім „Архидід Сальче де Ґрослькох".

Перебуваючи на пенсії, він перенісся у гори Кетскіл і жив на лоні природи, займаючись своїми дослідами. Його хата скоро замінилася на природничий музей, про який цікаву статтю помістив часопис „Віндгем Джорнал" 9 березня 1978 року.

Степан належав до великих книголюбів. Свій книгозбір з понад тисячею наукових творів він подарував у 1978 році до Українського наукового інституту в Гарвардському Університеті.

Степан належав до Українського Народного Союзу (Відділ ч. 204 ім. Івана Франка), від 21 серпня 1951 року в Нью-Йорку до кінця свого життя.

Степан Салик на 90-му році свого життя відійшов у вічність 1 березня 1993 року і похороненний у Лексінґтоні, Н.Й.

Пам'ять про нього бережуть пластуни і дивізийники.

Ярослав Стех

ПОДЯКА

9 грудня 2002 р. з волі Всевишнього відійшов у вічність наш найдорожчий МУЖ і БАТЬКО

бл. п.

мґр фармації

РОМАН РАВЛЮК

Похорон відбувся 13 грудня 2002 р. з церкви Пресвятої Трійці в Кергонксоні, Н.Й. на парафіяльний цвинтар.

Щира подяка о. парохові Володимирові Пісо і о. крилошанинові Емільяну Шараневичу за похоронні відправи.

Спеціяльна подяка о. Юрію Ґоденчукові за те, що прибув до колишньої парафії, взяв участь в похоронних відправах та попращав Покійного.

Наша щира подяка мгр М. Рубигові за прощальні слова в похоронному заведенні та д-р Р. Барановському на тризні.

Щира подяка п-ні А. Бущак за переведення збірки на різні цілі.

Сердечну подяку складаємо всім нашим приятелям і знайомим, які брали участь в похоронних відправах, як також усім хто зложив нам співчуття і датки в пам'ять Покійного.

НА ДІТЕЙ ЧОРНОБИЛЯ – В.О. Бакун – 100 дол.
НА КАНАДІЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ – О. і О. Стадник – 100 дол.
НА ПЛАСТ – д-р М. З. Лебедович – 50 дол.

НА СОБОР В КИЄВІ:

по	250 дол.	О. Равлюк, О. і Т. Прутиняк;
	200	Keith and Zenovia Conner;
	100	М. і Ю. Штогрин;
по	50	Michael and Lisa Brown, М. Зубрицька, С. і Р. Барановські;
по	30	З. Турчин, Р. і В. Дигдало;
по	25	М. Баран, А. і Д. Слободян, М. і М. Заяць;
по	20	Д. Барон, А. Бущак, О. і С. Островські, С. і І. Марченко, М. і М. Дейнега, З. Бундзяк, Е. і Д. Досяк, М. Кокорудз, М. і О. Мороз, О. Тутка, Я. Січинська, Ф. Стапай, М. Рубич, Т. Паш, М. Ренер, Е. і М. Оприско, В. і Л. Старух, О. Мілян, С. Семонишин, А. Ковальчук, А. Хоманчук, С. Шпак, З. Барусевич;
по	10	С. і Д. Кузів, М. Коцюрка, А. і Ю. Філь, З. і О. Стецик, д-р І. і Д. Витвицький, М. Бабюк, А. і Я. Харчишин, Л. Зиман.
	Разом	1,640 дол.

НА СЛУЖБИ БОЖІ:

С. Семанишин, С. і Р. Гаврилюк, М. і Р. Василик, М. Коцюрка, О. і В. Шиш, О. Тутка, С. і В. Дутка, І. і Я. Лесів, 95-ий Відділ СУА, д-р М. Крижановський, К. Лонкевич, д-р І. і Д. Витвицькі, З. Ковальська, А. і Я. Харчишин, Х. і С. Головаті, М. Химинець, О. Мороз, С. і І. Марченко, Л. Зиман, І. і Б. Качор, Е. Ройовська, М. Химинець, Ю. і О. Диба, Н. і Р. Подоляк, Р. Малиновська.

Усім жертводавцям щира подяка.
Нехай Господь обдарить Вас своїми ласками!

Дружина – ОЛЬГА РАВЛЮК
донька – ОКСАНА ПРУТИНЯК з мужем ТОМОЮ

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

ПОДЯКА

З волі Всевишнього несподівано відійшов від нас у вічність
25 жовтня 2002 р., на 77-му році життя, наш найдорожчий
ЧОЛОВІК і БАТЬКО

бл. п.

ВОЛОДИМИР ВАСИЛЬ ЛОҐУШ

З почуттям невимовного жалю, горем прибита родина складає сердечну подяку о. деканові І. Кащакові парохові церкви св. Івана Хрестителя в Сиракюзах, Н. Й., о. М. Дисякові й дияконові М. Ткачові за похоронні відправи й прощальні проповіді. Рівнож дякуємо о. Я. Костикові за проведення похорону й прощальне слово на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу.

Безмежно вдячні ми всім рідним, приятелям і знайомим, що вшанували пам'ять покійного Влодка своєю участю в похоронних відправах, молитвах, висловили співчуття особисто, телефонічно й листовно, як рівнож за всі щирі прислуги.

Щиро дякуємо всім за ласкаві, теплі, зворушливі прощальні слова, які в ті тяжкі душевні хвилини смутку нашим зболілим серцям приносили полегшу у вічній розлуці.

Особливо дуже дякуємо всім жертводавцям за пожертви на св. Літургії, за квіти, як рівнож всім тим, що зложили пожерту на стипендійний фонд ім. бл. п. "Меланії Денис Ковалюк", для студентів села Заболотівці на Львівщині, Україна.

Дружина - Леся Логуш
Син - Адріян Логуш

НА СЛУЖБИ БОЖІ зложили:

20.00	дол.	Христя Клюфас - Башта;
20.00	дол.	Уляна Клюфас - Ryall;
		Томко Бокон - в церкві св. Софії, Львів, Україна.

НА ФОНД "МЕЛЯНІЇ ДЕНИС КОВАЛЮК"

5,000.00	дол.	Ганна і Олекса Лятишевський;
2,500.00	дол.	Маруся Тим'як, Роксоляна М. Тим'як - Лончина і Василь Лончина;
2,000.00	дол.	Леся Логуш, Адріян Логуш;
1,000.00	дол.	Андрій Курилко;
по 500.0	дол.	Дарія і Любомир Курилко; Ірина і Ярослав Іванець; Марія і Богдан Ковалюк з дітьми Маланкою,Танею, Маркіяном; Дарія і Ярослав Яремко з дітьми Юрієм, Христею і Бенґт Діднер; Михайло Масляк;
250.00	дол.	Діді і Володимир Бутенко з дітьми Олесею, Софійкою, Данилом;
по 200.00	дол.	Оксана і Богдан Федорович; Ігор і Наталія Федорович; Роман і Олена Федорович; Маркіян і Донна Федорович; Богдан і Лариса Іванець Committee to Aid Ukraine – Cherry Hill, NJ – c/o Mr. G. Mackiw;
160.00	дол.	The Stanley S. Lamm Institute - Brooklyn, NY;
по 100.00	дол.	Катерина Курилко – Канарська; Анісія і Ігор Козак; Рома Яхторович;
по 50.00	дол.	Томко і Марґарета Бокон; Анна Дей; Наталка Іванів; Галина Клюфас; Ґудрон і Константин Козловський; Ірена Лончина;
40.00	дол.	Helen and Walter Mueller;
по 20.00	дол.	Наталка і Ігор Ґоджак; Ганя і Орест Грицик; Люба Козак.
15,310 .00	дол.	РАЗОМ

Всім жертводавцям щире спасибі,
нехай Господь обдарить Вас своїми ласками.

Ділимося сумною вісткою, що в понеділок,
24 березня 2003 р. на 90-му році життя,
відійшла у вічність найдорожча МАМА

бл. п.

ЛІДІЯ ПОГРЕБІНСЬКА ВІЗЕРКАНЮК

нар. в м. Кременці на Волині.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в четвер, 27 березня 2003 р. в українській православній церкві св. Миколая в Купер Ситі, Фла.

ПОХОРОН відбудеться в понеділок, 31 березня 2003 р. на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

У глибокому смутку:

донька – НАТАЛІЯ ПОГРЕБІНСЬКА

Вічна Її пам'ять!

Ділимося сумною вісткою з рідними, знайомими і приятелями, що 11 березня 2003 р. відійшла у вічність на 91-му році свого життя наша „ЦЬОТКА"

бл. п.

ПАВЛИНА ҐАВРОН
з дому ШЕРЕМЕТА

член Українського Народного Союзу ч. 379.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 15 березня в катедрі св. Миколая у Чикаґо, Іл., а відтак на цвинтарі св. Миколая.

Залишила у глибокому смутку:
похресницю – НАДЮ РОЛЛО-СВАЧІЙ
– ОРИСЮ СВАЧІЙ
– ВОЛОДИМИРА ГАЛУШКУ з дружиною
– БОГДАНА ФОСТЯКА з родиною
дальшу родину і приятелів у діяспорі.

Вічна Її пам'ять!

У глибокому смутку сповіщаємо родину, друзів, земляків, колишніх учнів і всю українську громаду, що 18 лютого 2003 р. спочив у Бозі

бл. п.
маґістер

ЮРІЙ ОЛЕСНИЦЬКИЙ,

а 21 лютого 2003 р. спочила в Бозі його дружина

бл. п.
маґістер

МАРІЯ ОЛЕСНИЦЬКА
з ЛІСОВСЬКИХ

заслужені українські педагоги.
Нар. в 1915 р. на Волині.

Покійний Юрій – абсольвент Державної духовної семінарії в Крем'янці й Варшавського університету; учитель середніх шкіл в Острозі й Ковелі; викладач української мови й літератури в таборових гімназіях Майнц-Кастелю й Етлівґену в повоєнній Німеччині, учитель і організатор школи українознавства Т-ва „Рідна школа" в Дітройті; один час другий заступник Голови Шкільної Ради УККА, інспектор шкіл українознавства; церковно-громадський діяч і дяк церкви св. Покрови в Дітройті.

Покійна Марія – абсольвент польської державної гімназії в Ковелі й Варшавського університету, маґістер філософії; учителька десятирічки в Ковелі; викладач історії на учительських курсах на Поліссі й педагогічних курсів Т-ва „Рідна Школа" в Дітройті; викладач історії й географії в школі українознавства в Дітройті в катедрі св. Покрови в Савтфілді. Поховані на цвинтарі Вудлавн.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

в неділю 1 квітня 2003 р. після Літургії в катедрі св. Покрови відбудеться ПАНАХИДА і поминки в церковній залі.

Просимо всіх помолитися за спокій їхніх душ.

дочка	– НАДІЯ САВКА
зять	– д-р ЯРОСЛАВ САВКА
внук	– ПЕТРУСЬ САВКА
племінники	– інж. БОГДАН ЛІСОВСЬКИЙ
	– ЯРОСЛАВ ЛІСОВСЬКИЙ

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040*

ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ ЧИ КУПИТИ ХАТУ?

Зверніться до

ВАСИЛЯ КАВАЦЮКА

(908) 790-9240
або
(908) 265-7618
Exit Realty

ОКСАНА ТРИТЯК
Професійний продавець забезпечення УНС
OKSANA TRYTJAK
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.
2200 Route 10, P.O. Box 280 Parsippany, NJ 07054
Tel. (973) 292-9800 (Ext. 3071) • Fax: (973) 292-0900
e-mail: OKRYS@YAHOO.COM

СТЕФАН ВЕЛЬГАШ
Професійний продавець забезпечення УНС
STEPHAN J. WELHASCH
Investment Manager
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.
548 Snyder Ave., Berkeley Heights, NJ 07922
Toll Free:1-800-253-9862/3036, Fax: 973-292-0900
E-mail:swelhasch@unamember.com

УКРАЇНСЬКИЙ ІМІГРАЦІЙНИЙ ЦЕНТР
PALLADA International
ВСІ ВИДИ ІМІГРАЦІЙНИХ СПРАВ
98 Second Avenue, 2nd Floor, New York, NY 10003
Tel.: (212) 387-8683 • Fax: (212) 228-3029

Ремонтуємо і перерobляємо хати, помешкання, півниці, паркети, кафлі, шідрак, шпахлювання, малювання.
Тел.: **(201) 437-3227**
(646) 279-1910
Тарас

АДВОКАТ
ЯРОСЛАВ КУЗЕМЧАК
КОМПЕНСАЦІЇ І ВИМОГИ В НАСЛІДОК АВАРІЙ
- ✔ на роботі
- ✔ автомобільних
- ✔ в публічних місцях
- ✔ лікарських помилок

Перша консультація безплатна
Оплату беремо лише після виграші процесу про відшкодування

А ТАКОЖ:
- ВОДІННЯ під впливом алькоголю
- КУПІВЛЯ І ПРОДАЖ нерухомостей
- ПРОЦЕСИ цивільні і кримінальні
- ШТРАФИ
- РОЗВОДИ
- ЗАГАЛЬНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

WELT & DAVID
1373 Broad St., Clifton, NJ 07013
(973) 773-9800

LAW OFFICES OF
ZENON B. MASNYJ, ESQ.
Від 1983
- Серйозні персональні пошкодження
- Купно, продаж нерухомостей (Real Estate and coop closings)
- Репрезентування комерційної діяльности
- Securities arbitration
- Розводи
- Заповіти-офіціяльні завірення

157 SECOND AVENUE
NEW YORK, NY 10003
(212) 477-3002
(Тільки за попереднім домовленням)

ФІРМА ЄВШАН
пропонує касети, компакт диски, відео, шкільні книжки, комп'ютерні програми, писанки та різні подарунки. Замовляйте новий каталог на 2003 рік!
Тел.: 1-800-265-9858

ОРКЕСТРА „ЛУНА"
Музика на весілля, забави, фестивалі.
Святкування роковин.
ОЛЕСЬ КУЗИШИН
Тел./Факс: (732) 636-5406
e-mail:dumamuse@aol.com

„СВІТАНОК"
Музика на всі оказії
• Фестивалі • Весілля • Забави
(518) 859-9329 Петро
www.cbitahok.com

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

16.9 ¢/min
Call UKRAINE
Great domestic rates. Great rates to the rest of the world - any day, any time, direct dial. We also offer prepaid Calling Cards: calls to Ukraine 10.9 c/min.
1-800-449-0445
LDPOST
WWW.LDPOST.COM

Fregata TRAVEL SERVICE, INC.
250 West 57th St.#1211 Phone: (212) 541-5707
New York, NY 10107 Fax: (212) 262-3220
ECONOMY AIRFARES
Львів/Одеса
652 дол.+tax (round trip)
430 дол.+tax (one way)
Київ
547 дол.+tax (round trip)
391 дол.+tax (one way)
Restrictions Apply

ARKA COMPANY
Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відео-касети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.
26 First Avenue, New York, NY 10003
Tel.: (212) 473-3550

Рідним в краю помагати, чи по світу подорожувати - тільки з фірмою КАРПАТИ!

KARPATY

KARPATY Fast Guaranteed Delivery / Скора гарантована доставка / Export-Import

KARPATY TRAVEL

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ
протягом 2-7 днів

НАЙКРАЩІ ЦІНИ НА КВИТКИ

Добре знана у Канаді
Та в Америці відома
Фірма наша вже віддавна
Служить людям чесно й справно.
Щирий сервіс, низькі ціни!
Хто ще краще про Вас дбає?

Доставляємо до рук адресата в Україну, країни СНД та Східної Европи американські доляри

НА ВСІ АВІАЛІНІЇ СВІТУ!

ПЕРЕСИЛКА ПАЧОК

Запрошення до Канади та США

Візи до України, Польщі та Росії

Достава тракторів, автомобілів, побутової техніки та електроніки

ДОСТАВА ХАРЧОВИХ ПАЧОК З КАТАЛОГУ

Медичне забезпечення для відвідувачів у Канаді

ВІДПОЧИНОК на відомих курортах

На всі замовлення Ви отримаєте поквітовання від Ваших близьких

Телефонуйте до нас, щоб оформити замовлення та за детальнішою інформацією

121 Runnymede Road, Toronto, Ontario, Canada M6S 2Y4

Tel. (416) 761-9105 **1-800-265-7189** **Fax (416) 761-1662**

E-mail: nsemczys@aol.com
www.karpaty.on.ca